

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบ
เป็นภาพเหมือนกับภาพการ์ตูน

ปริญญานิพนธ์

ของ

ลักขณา กิจเฮง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
พฤษภาคม 2542
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

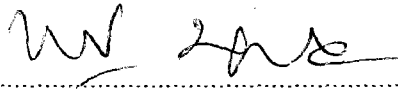
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีชันหมาก)

กรรมการ

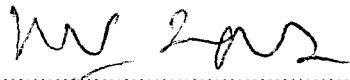
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ)

คณะกรรมการสอบ

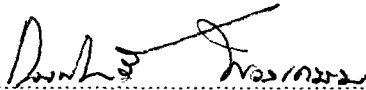
ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีชันหมาก)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

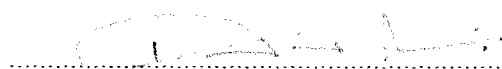
(รองศาสตราจารย์กรณิการ์ พวงเกษม)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ทัศน ทอภักดิ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจสำเร็จลงได้ ถ้าปราศจากความกรุณาอย่างยิ่งของบุคคลต่าง ๆ จำนวนมาก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีชันหมาก รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนควบคุมดูแล เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พวงเกษม อาจารย์ทัศนากุศล รับเป็นกรรมการสอบ กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำและข้อสังเกต เพื่อปรับปรุง แก้ไขให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์อารีรัตน์ ดอกลี อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม อาจารย์ดวงสุมาลย์ ชื่นชูจิตร์ อาจารย์รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์ อาจารย์วรภรณ์ นิยมพงษ์ ผู้ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประสาน เดชะวิบูลย์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนศาลาคู่ อาจารย์นัสชา โตตระกูลพร้อมทั้งคณะครูทุกท่านและขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร และโรงเรียนศาลาคู่ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย

ขอขอบคุณ คุณฐิติรัตน์ สุดใจ คุณพรธีรา มุขอำมัต คุณสายัณห์ กิจเฮง ที่ให้ความช่วยเหลือในการพิมพ์ การจัดทำรูปเล่ม และเป็นกำลังใจให้อย่างยิ่งและขอขอบคุณปัยมิตรทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือผู้วิจัย

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอน้อมบูชาพระคุณของบุพการีและครูอาจารย์ ด้วยความสำนึกในพระคุณเป็นที่สุด

ลักขณา กิจเฮง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	8
สื่อหนังสือเรียน	16
ภาพประกอบหนังสือเรียน	20
ภาพการ์ตูน	25
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา	29
งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อหนังสือเรียน	31
งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพประกอบหนังสือเรียน	31
งานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพการ์ตูน	32
สมมติฐานการวิจัย	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	36
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	37
วิธีดำเนินการทดลอง	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ_____	51
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า_____	51
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า_____	51
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า_____	51
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า_____	53
อภิปรายผล_____	53
ข้อเสนอแนะ_____	54
บรรณานุกรม_____	56
ภาคผนวก_____	62
ประวัติย่อของผู้วิจัย_____	136

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการวิจัย_____	42
2 แบบแผนการวิจัย_____	42
3 การจัดเวลาในการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม_____	43
4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม_____	49
5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการอ่านของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม_____	50
6 แสดงประสิทธิภาพของหนังสือเรียนเรื่องนิติน้อย โดยวิธีมาตรฐาน 80/80_____	64
7 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบท้าย หนังสือเรียนเรื่องนิติน้อย_____	64
8 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียน เรื่องนิติน้อย _____	65
9 คะแนนทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิติน้อย (ภาพเหมือน คะแนนเต็ม 20)_____	67
10 คะแนนทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิติน้อย (ภาพการ์ตูน คะแนนเต็ม 20)_____	68
11 จำนวนผู้เรียนที่สามารถทำแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิติน้อย (ภาพเหมือน) ผ่านเกณฑ์ 80% ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด _____	69
12 จำนวนผู้เรียนที่สามารถทำแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิติน้อย (ภาพการ์ตูน) ผ่านเกณฑ์ 80 % ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด _____	70
13 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน_____	71
14 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน	72
15 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดย วิธีแจกแจง t - distribution ด้วยการคิด 25%_____	74
16 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน (คะแนนเต็ม 30) กลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง	76
17 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน (คะแนนเต็ม 30) กลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง	77
18 คะแนนสอบถามความสนใจในการอ่าน (คะแนนเต็ม 75) กลุ่มทดลองหลังการทดลอง	80
19 คะแนนสอบถามความสนใจในการอ่าน (คะแนนเต็ม 75) กลุ่มควบคุมหลังการทดลอง	81

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ภาพเหมือน_____	6
2 ภาพการ์ตูน_____	7
3 แสดงผังภาพลำดับการสอนแบบธรรมชาติ_____	10
4 แสดงผังภาพขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา_____	13
5 แสดงแผนภูมิการจัดห้องเรียน_____	15
6 แสดงขั้นตอนการผลิตหนังสือ_____	19
7 ลักษณะสุภาพชน_____	27
8 ลักษณะผู้ร้าย_____	27
9 ลักษณะจอมกะล่อน_____	28
10 ลักษณะคนเขื่อ_____	28

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรม และการดำเนินชีวิต ศีลธรรมจรรยาและค่านิยม การอ่านช่วยปรับปรุงชีวิตให้สดใส สมบูรณ์ จุดหมายปลายทางของการอ่านก็คือการพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุด และสมบูรณ์ที่สุด (ชุตีมา สัจจานันท์. 2529 : 10)

คุณค่าของการอ่านนั้นเป็นการให้คำบอกเล่าที่จะนำไปสู่ความรู้ซึ่งจากความรู้นี้จะนำไปสู่ความฉลาด การอ่านเป็นการหาความรู้อย่างประหยัด เป็นการพักผ่อน เป็นการหาความสนุกสนาน ผจญภัย การอ่านเป็นการหาทางแก้ปัญหา โดยเหตุนี้การอ่านจึงเป็นประสบการณ์ทางสุนทรียภาพทางหนึ่ง (ประเทิน มหาชนธ์. 2530 : 2-3)

สำหรับกระบวนการเรียนการสอน การอ่านเป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา เป็นหัวใจของกิจกรรมทั้งหลาย การเรียนของนักเรียนไม่ว่านักเรียนจะเรียนวิชาอะไร ระดับชั้นใดก็ต้องอาศัยการอ่านเข้าช่วย (ชยันต์ เพชรศรีจันทร์. 2533 : 1)

มานิต บุญประเสริฐ (2526 : 9) ให้ความเห็นว่า ถ้าผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเป็นอย่างดีแล้ว การเรียนวิชาอื่น ๆ ย่อมบังเกิดผลอย่างรวดเร็ว และการอ่านก็ยังเข้ามามีส่วนในการประกอบอาชีพมากบ้างน้อยบ้างตามลักษณะงานที่ทำ

ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนของครูจะต้องจัดอันดับการสอนอ่านไว้เป็นความสำคัญอันดับแรกเพราะกิจกรรมหรือพฤติกรรมการสอนอ่านจะเป็นพื้นฐานที่เป็นตัวนำไปสู่พฤติกรรมในการสอนวิชาอื่น ๆ ด้วย (ชยันต์ เพชรศรีจันทร์. 2533 : 1)

อย่างไรก็ตาม จากประสบการณ์ทางด้านการสอนอ่านของผู้วิจัยเอง พบว่ามีปัญหา มาก เช่น นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก นักเรียนไม่สนใจการอ่าน ขาดแคลนวัสดุการอ่าน นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน เป็นต้น เกี่ยวกับเรื่องนี้ ชยันต์ เพชรศรีจันทร์ (2533 : 1) ได้กล่าวว่า การสอนอ่านภาษาไทย มีปัญหามากมายที่ทำให้การเรียนการสอนอ่านไม่บรรลุ จุดประสงค์ ปัญหาที่พบ ได้แก่ การขาดแคลนวัสดุการอ่าน การขาดอุปกรณ์การสอน การใช้วิธีสอนไม่เหมาะสมของครู ซึ่งปัญหาที่พบเหล่านี้คล้ายคลึงกับที่ จันโททัย กลีบเมฆ (2531 : 31) กล่าวไว้ว่า ครูมักใช้วิธีสอนแบบเดียว โดยไม่คำนึงถึง ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ครูขาดเทคนิคการสอนแบบต่างๆ ขาดอุปกรณ์การสอน ไม่สอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ไม่สอนการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อมกับการ ทดสอบไม่สม่ำเสมอ จากปัญหาเหล่านี้ ทำให้เกิดผลที่ตามมาคือคนไทยสามารถพัฒนาตนเอง และสังคมได้ช้าและบางครั้งมีความไม่ถูกต้องแฝงอยู่อันเนื่องมาจากการอ่าน

ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 5 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2538 (กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2538 : 83) สรุปได้ว่าในภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ ภาษาไทย มีจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป. 02 ที่ต้องพัฒนาให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น เรียงตามลำดับคือลำดับที่ 1 จุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป. 02 ข้อที่ 8 คือ มีความรู้ หลักเกณฑ์การอ่านเกี่ยวกับรูปและเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การแจกลูกการสะกดคำ การผันอักษร ฯลฯ ลำดับที่ 2 จุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป. 02 ข้อที่ 14 คือ การเขียน สะกดคำโดยใช้คำพื้นฐานที่กำหนด ลำดับที่ 3 จุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป. 02 ข้อที่ 10 คือ การจับใจความของเรื่องที่อ่าน และลำดับที่ 4 จุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป. 02 ข้อที่ 11 คือ การระบุความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

จะเห็นได้ว่า จุดประสงค์ที่มีปัญหามากก็คือ จุดประสงค์ที่เกี่ยวกับการอ่าน จากปัญหาดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยคิดว่าแนวทางสำคัญประการหนึ่งที่สามารถจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะ การอ่าน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้นได้ก็โดยการปรับปรุงสื่อการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อการสอนอ่านที่สำคัญซึ่งได้แก่หนังสือเรียน ซึ่งเป็นสื่อที่ใกล้ชิด ตัวเด็กมากที่สุด หนังสือเรียนเป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ อาจกล่าวได้ว่าเป็นสื่อที่ดีที่สุด ในบรรดาส่งพิมพ์ทั้งหลาย (ชยันต์ เพชรศรีจันทร์. 2533 : 2) เกี่ยวกับเรื่องนี้ หทัย ดันหยง (2532 : 14) มองเห็น หนังสือเรียนเป็นสื่อหลักหรือเป็นแกนกลางของสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ หรืออีกนัยหนึ่งเรา อาจถือได้ว่าหนังสือเรียนเป็นสื่อแม่บทของสื่ออื่น ๆ ครูสามารถใช้หนังสือเรียนเป็นแหล่งวิชา เลือกสรรความคิดรวบยอดในเนื้อหา นำไปสร้างสื่อในหลาย ๆ ประเภท อีกทั้งใช้เป็นสื่อ ประกอบการสอนอ่านด้วย จึงนับว่าหนังสือเรียนมีส่วนพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กนักเรียน อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้แก่นักเรียนอีกมากมาย ดังนั้น ในการเขียนหรือผลิต หนังสือเรียน ผู้เขียนหรือผู้ผลิตจะต้องมีความรู้ความสามารถในการเขียนหรือผลิตอย่างถ่องแท้ ต้องมีเทคนิคที่จะทำให้ให้นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจเนื้อเรื่องอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือ เรียนสำหรับเด็กประถมศึกษาจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ๆ ทั้งด้านรูปภาพ โครงสร้างเนื้อหา แก่นสาระ การจูงใจ การสร้างฉากตัวละคร และที่สำคัญที่สุดคือภาพ ภาพเป็นภาษาสากลที่ จะสื่อสารภาษาต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจ ความสนใจ ความตื่นตัว ความสวยงาม ซึ่ง เรื่องภาพนี้ นักการศึกษา นักประพันธ์ และนักวิจัยวรรณกรรมเด็กสำคัญ ๆ ได้ให้ทัศนะไว้น่า สนใจหลายประการ อาทิ

เสนาะ ธรรมครองอาตม์ (2521 : 4) กล่าวว่า การเลือกภาพมาประกอบสำหรับ เนื้อเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือเรียนควรให้เหมาะสม ซึ่งภาพประกอบนับได้ว่าเป็นเครื่องเร้าอย่าง หนึ่ง ซึ่งมีส่วนที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ผลทางด้านอารมณ์และความรู้สึกที่มีผลต่อวิชาที่เรียน เช่น ความชอบหรือไม่ชอบ

เป็นต้น นอกจากนี้รูปภาพยังเป็นสื่อที่ดี ละเมียด ลิมอักษร (2519 : 26) มีความเห็นว่ารูปภาพใช้สำหรับสื่อความหมาย อธิบายความหมายของข้อความหรือเรื่องราว เมื่ออ่านแล้วจะเห็นภาพพจน์ได้ชัดเจน และเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น ตลอดจนทำให้เห็นข้อเท็จจริงได้แจ่มแจ้ง รวมทั้งช่วยสร้างจินตนาการของผู้เรียนให้เป็นไปตามเนื้อเรื่อง ส่วนความเห็นของ วิริยะ สิริสิงห (2524 : 14) สรุปได้ว่า เด็กจะชอบดูภาพมากกว่าอ่านเรื่อง เมื่อเด็กเปิดหนังสือ ภาพจะเป็นสิ่งแรกที่เด็กชอบดู และดูทุกอย่างในภาพอย่างละเอียดละออ อ่านหนังสือออกหรือไม่ ไม่ใช่สิ่งจำเป็นเลย เพราะเด็กอ่านเรื่องจากภาพ จึงนับว่าภาพประกอบในหนังสือเรียนมีความสำคัญ และก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้วิจัยเองที่พบว่า เด็กนั้นชอบดูภาพมาก โดยเฉพาะภาพการ์ตูน เด็กจะดูภาพก่อนที่จะอ่านเรื่องเสียอีก แม้แต่เด็กที่อ่านหนังสือไม่ออกก็ชอบดูภาพมาก และสามารถสื่อสารเข้าใจได้ใกล้เคียงกับข้อความในเนื้อเรื่องได้โดยตลอด

จากรายงานการวิจัยของกรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 35) ได้สำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชนพบว่าเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาชอบอ่านหนังสือการ์ตูนมากที่สุด

คนในแวดวงหนังสือสำหรับเด็กยอมรับว่า "การ์ตูนอยู่คู่กับเด็ก" ไม่ว่าจะเป็นการ์ตูนโทรทัศน์ ภาพยนตร์การ์ตูน และหนังสือการ์ตูน ทั้งที่อยู่ในแบบหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และการ์ตูนเล่ม ล้วนแล้วแต่ได้รับการต้อนรับอย่างปรีดีเปรมจากผู้ดู ผู้อ่านในวัยเยาว์ ทั้งสิ้น (จินตนา ไบกาซูยี. 2534 : 57) ทั้งนี้เพราะเป็นที่ยอมรับทั่วไปว่าหนังสือการ์ตูนที่ดีสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านได้อย่างดี อีกทั้งช่วยให้เด็กเกิดทักษะและความชำนาญในการอ่าน ช่วยให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเด็กยังได้รับความรู้ความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการอ่านอีกด้วย (เอนก รัตนปิยะภากรณ์. 2534 : 23) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของพนอม แก้วกำเนิด (ข่าวไทยรัฐ 17 เมษายน 2533) ได้กล่าวว่าหนังสือการ์ตูนนั้น มีเอกลักษณ์ที่เด่นอยู่แล้วเรื่องการให้ความสนุกสนานเข้าใจไม่ยากเป็นสื่อที่ทุกชาติทุกภาษาสามารถเข้าใจ อย่างไรก็ดีตามได้เสนอแนะว่าควรจะมีบทบาทอื่นเพิ่มขึ้นด้วยอีกหลาย ๆ ด้าน อาทิ เป็นสื่อการศึกษา ให้ความรู้ ความคิด คุณธรรม สร้างค่านิยม ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน

จะเห็นได้ว่า ในการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา หนังสือเรียนที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน จะพบว่ามีภาพประกอบมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะเชื่อมั่นว่ารูปภาพในหนังสือเรียนจะช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ กระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่านบทเรียนและจำเรื่องราวที่อ่านได้ดี

จากเหตุผลต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวความคิดที่จะนำภาพการ์ตูนมาใช้ประกอบหนังสือเรียน ทั้งนี้ เพื่อกระตุ้นและเร้าความสนใจให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเรียน อยากอ่านมากขึ้น อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ง่ายและรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้ได้นำมาเปรียบเทียบกับหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนว่าแบบใดจะส่งผลในการเรียนรู้และความสนใจในการอ่านของนักเรียนได้ดีที่สุด โดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ซึ่งเป็นวิธีสอนที่ใช้สื่อ

หนังสือเรียนผสมผสานไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดอันจะทำให้มองเห็นกลไกการใช้หนังสือได้เด่นชัดมาก นอกจากนี้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะเน้นการพัฒนาภาษาในบริบทที่เป็นไปตามการรับรู้โดยธรรมชาติ โดยการพิจารณาความหมายรวมของภาษาไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนที่จัดเฉพาะประสบการณ์ภาษาที่ผู้เรียนควรได้รับจากความหลากหลายของบริบททางภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากหน้าที่ของภาษา (Function) ที่ผู้เรียนใช้ตามความจำเป็นในบริบทต่าง ๆ เป็นสำคัญตามระดับวัยและความสนใจ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย.2533 : 21) ในปัจจุบัน วิธีสอนอ่านแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ได้มีการใช้สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 อย่างแพร่หลาย วิธีสอนดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังส่งผลต่อการเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ด้วย ดังนั้น การใช้วิธีสอนอ่านแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้สื่อหนังสือเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น น่าจะเป็นวิธีการที่จะช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่านและเสริมทักษะความสนใจให้แก่ นักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเลือกใช้ภาพประกอบเปรียบเทียบกัน 2 ลักษณะคือ ภาพเหมือนกับภาพการ์ตูน

หทัย ดันหยง (2528 : 164) กล่าวว่าภาพประกอบหนังสือส่วนใหญ่อยู่ในรอบความคิดที่จำกัดแบบแผนมากกว่าภาพในหนังสือสำหรับเด็กประเภทอื่น ๆ ดังเช่น ภาพที่แสดงอารมณ์ ภาพการ์ตูน จะพบในหนังสือเรียนน้อยมาก ความเห็นนี้ทำให้ ผู้วิจัยมีความคิดเชื่อมโยงไปสู่หนังสือเรียนทุกประเภทที่ใช้ประกอบหลักสูตรการศึกษาของไทย ยังไม่ปรากฏว่ามีการใช้ภาพการ์ตูนประกอบหนังสือเรียน ทั้งที่สภาพชีวิตและสังคมของเด็กในปัจจุบันเด็กได้ดูภาพการ์ตูนจากสื่อหนังสือ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์กันอย่างแพร่หลาย และนับวันภาพการ์ตูนกำลังเป็นที่สนใจและมีบทบาทอย่างมากในกลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา ฉะนั้นการที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของเด็กนั้นจะต้องผลิตสื่อที่ดีเหมาะสมกับความสนใจของเด็ก กล่าวคือสื่อนั้นควรมีภาพการ์ตูนซึ่งเป็นภาพที่เด็กให้ความสนใจมากที่สุด นอกจากนั้น เนื้อเรื่องก็ควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจประเภทนิทาน ซึ่งในปัจจุบันจะพบว่าสื่อที่มีอยู่ ยังไม่น่าสนใจมากเท่าที่ควร หากมีการพัฒนาสื่อ น่าจะทำให้เด็กหันมาสนใจการอ่านมากขึ้นอันมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านดีขึ้นด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ทราบว่า ภาพลักษณะใดส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ผลิตหนังสือ ผู้วาดภาพประกอบหนังสือ ตลอดจนครูที่ใช้หนังสือเลือกสื่อที่ดีได้ตามความสนใจของนักเรียน

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศาลาคู้ สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 30 คน
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 30 คาบ ๆ ละ 20 นาที โดยทำการทดลองสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 3 คาบ รวมเวลาดทดลองทั้งหมด 2 สัปดาห์
3. หนังสือเรียนที่นำมาใช้ในการทดลอง ใช้หนังสือเรียนที่มีภาพ 2 ลักษณะคือ
 - 3.1 ภาพเหมือน ของหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องนิดหน่อย
 - 3.2 ภาพการ์ตูน ของหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องนิดหน่อย
4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 4.1 ตัวแปรอิสระที่จะศึกษาคือวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้สื่อหนังสือเรียนที่มีภาพประกอบแตกต่างกัน 2 ลักษณะ คือ
 - 4.1.1 ภาพเหมือน
 - 4.1.2 ภาพการ์ตูน
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน
 - 4.2.2 ความสนใจในการอ่าน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเรื่อง นิดหน่อย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวัดจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจหาคุณภาพมาแล้ว
2. ความสนใจในการอ่าน หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมทางการอ่านหนังสือเรียน ซึ่งมีภาพเหมือน และภาพการ์ตูน ด้วยความรู้สึกรักชอบ พอใจ รับรู้ด้วยอาการตอบสนอง มีความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียน พร้อมทั้งมีท่าทีที่ดี เห็นประโยชน์และคุณค่าของเรื่องราวและภาพประกอบในเนื้อเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้ ประเมินจากการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการตรวจหาคุณภาพมาแล้ว

3. วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หมายถึง วิธีสอนภาษาไทยที่ศูนย์วิจัยพัฒนาการสอนภาษา นำมาทดลองสอนภาษาในประเทศไทย ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบที่ 1 มีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ครูอ่านเรื่อง (ทั้งเรื่อง) ให้นักเรียนฟัง
2. นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่อง สทนา อภิปรายอ่านเรื่อง และแสดงบทบาทสมมติ

3. เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

4. ทำหนังสือเล่มใหญ่

5. ทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา เช่น เล่นเกมและทำกิจกรรมอื่น ๆ การอ่าน การเขียน การฟังและการพูด เพื่อเสริมทักษะการใช้ภาษา ทั้งนี้โดยใช้สื่อหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีภาพประกอบเป็นภาพเหมือนจริงกับภาพการ์ตูน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดและหลักการพัฒนาต้นฉบับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

4. ภาพเหมือน หมายถึง ภาพประกอบหนังสือเรียนที่เขียนขึ้นจากของจริง ขนาดสัดส่วน สี สัน กิริยาท่าทาง การแต่งกาย ตลอดจนฉากประกอบต่าง ๆ เหมือนของจริง ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ภาพเหมือนจริงมากที่สุด ซึ่งมีรูปแบบดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ภาพเหมือน

5. ภาพการ์ตูน หมายถึง ภาพประกอบหนังสือเรียนที่เขียนขึ้นโดยตั้งใจให้ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง ขนาด สัดส่วน สี สัน กิริยาท่าทาง ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เกินความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อเน้นลักษณะใดลักษณะหนึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ ซึ่งมีรูปแบบดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ภาพการ์ตูน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการศึกษารวบรวมและเรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
 - 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อหนังสือเรียน
 - 1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบหนังสือเรียน
 - 1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อหนังสือเรียน
 - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบหนังสือเรียน
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

หลักการและทฤษฎี

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2533 : 19 – 21) ได้กล่าวถึงหลักการและแนวทฤษฎีของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาไว้ ดังนี้

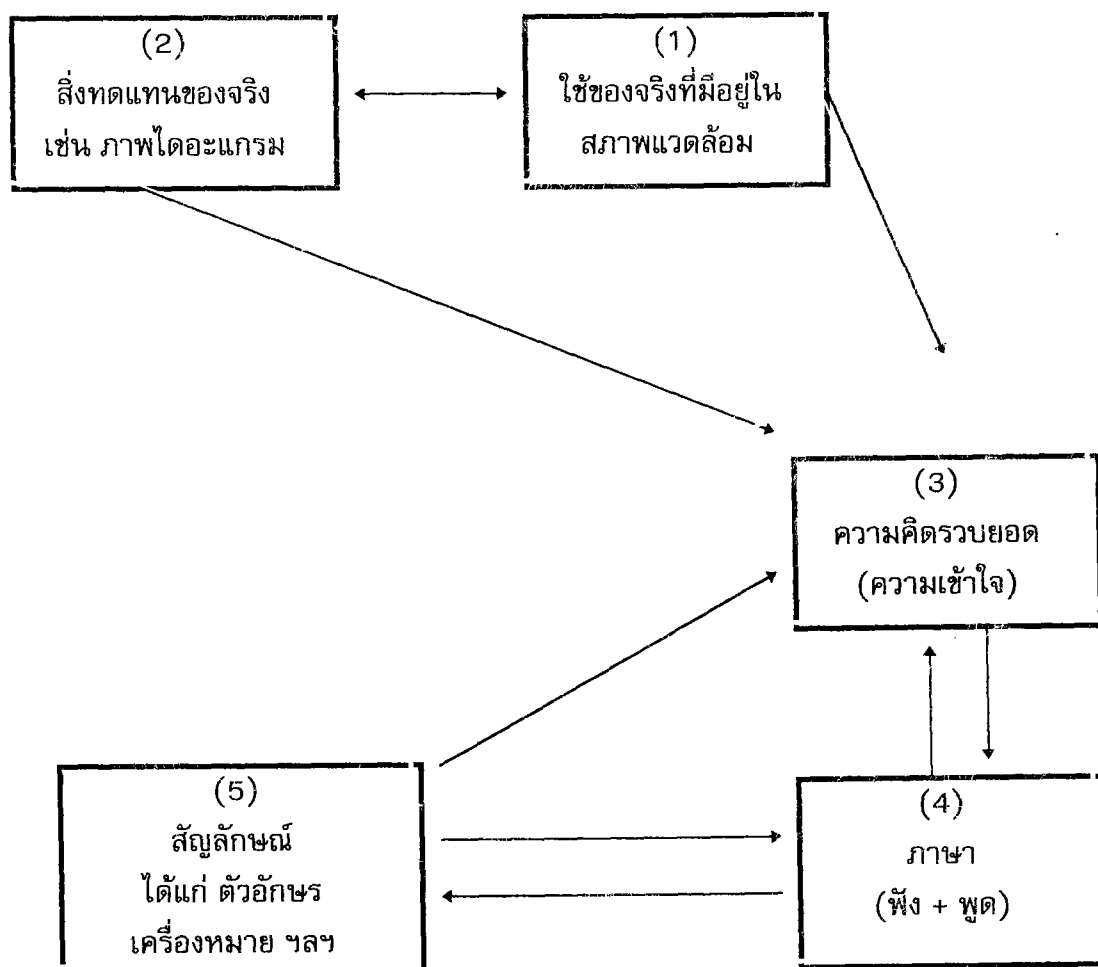
1. แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (The Communicative Approach) แนวทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาบริบท (Context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนที่อาจใช้ผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม

กระบวนการสอนตามแนวทฤษฎีนี้ จะเน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกริ่กอยากแสดงออกทางภาษาหรือการทดลองการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเอง ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ย่อมจะทำให้การพัฒนาภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติได้ เนื้อหาที่จัดขึ้นเป็นบทเรียนจึงควรเน้นบริบททางภาษาที่มีความหมายแก่ผู้เรียนตามหลักการใช้ภาษาในสังคมในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ มากกว่าจะจัดระบบวิเคราะห์ภาษาให้นักเรียนเรียนเพียงเพื่อเข้าใจระบบของเสียง คำ และไวยากรณ์เท่านั้น นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องจัดให้ผู้เรียนมีโอกาสดแสดงออกทางภาษาในลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและ

ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อให้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ผู้สอนจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไข การใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การทำงานกลุ่มย่อยเพื่อการอ่านร่วมกัน การเขียนเรื่องร่วมกัน การโต้ตอบในการฟัง-พูดร่วมกัน

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach) ทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจได้แก่ผู้เรียน (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน (Process) ที่เหมาะสมกับการรับรู้ทางภาษาของผู้เรียน (Language Acquisition) เป็นหลัก ผลของการเรียนรู้ (Output) จะประสบความสำเร็จดังที่คาดหวังได้ ถ้าผู้สอนเข้าใจวิธีการให้ปัจจัยป้อนเข้าอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน

การให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจได้ แก่ผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสอนความคิดรวบยอดทางภาษาที่ถูกต้อง ซึ่งอาจจัดลำดับการสอนได้ดังผังภาพที่ 3

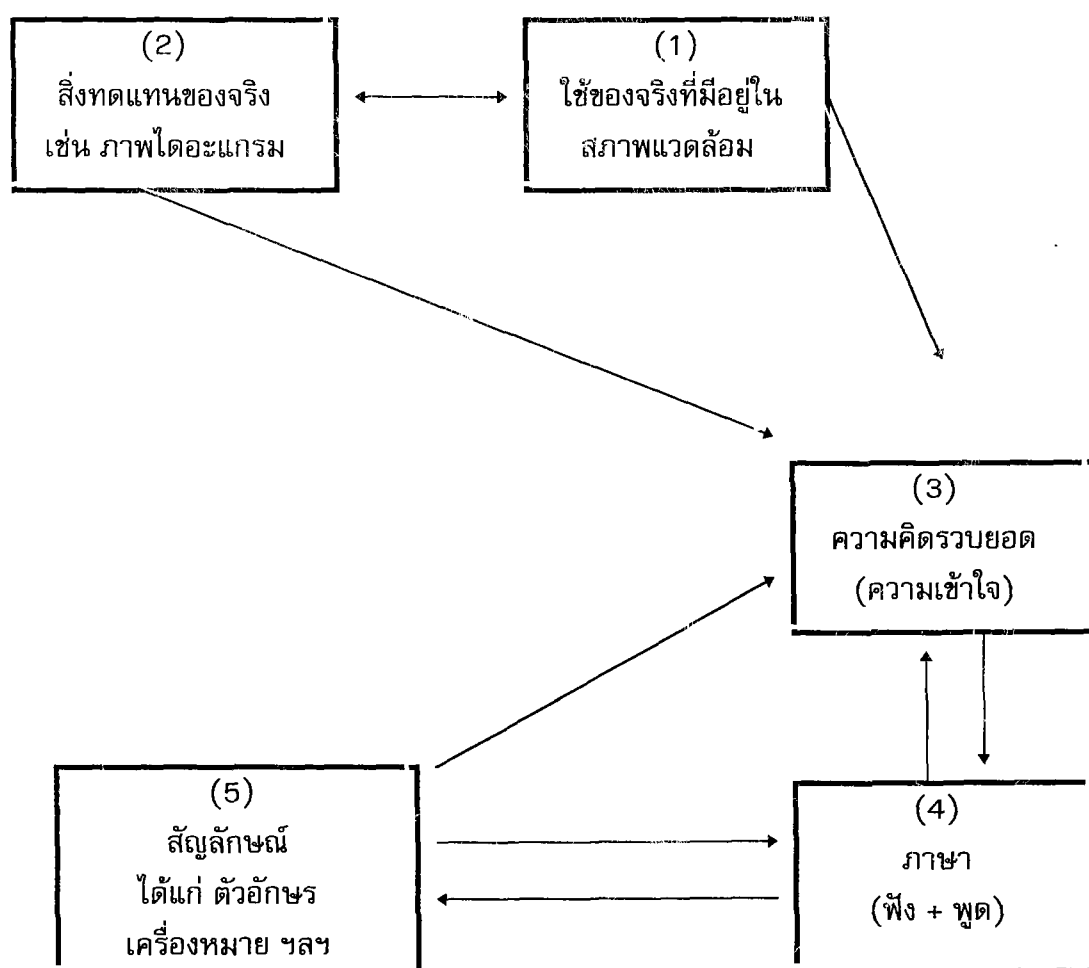

ภาพประกอบ 3 แสดงผังภาพลำดับการสอนแบบธรรมชาติ

ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อให้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ผู้สอนจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไข การใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การทำงานกลุ่มย่อยเพื่อการอ่านร่วมกัน การเขียนเรื่องร่วมกัน การโต้ตอบในการฟัง-พูดร่วมกัน

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach) ทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจได้แก่ผู้เรียน (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน (Process) ที่เหมาะสมกับการรับรู้ทางภาษาของผู้เรียน (Language Acquisition) เป็นหลัก ผลของการเรียนรู้ (Output) จะประสบความสำเร็จดังที่คาดหวังได้ ถ้าผู้สอนเข้าใจวิธีการให้ปัจจัยป้อนเข้าอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียน

การให้ปัจจัยป้อนที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจได้ แก่ผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสอนความคิดรวบยอดทางภาษาที่ถูกต้อง ซึ่งอาจจัดลำดับการสอนได้ดังผังภาพที่ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงผังภาพลำดับการสอนแบบธรรมชาติ

การใช้วัสดุของจริงที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมดังภาพข้อที่ 1 เช่น วัตถุต่างๆ ที่ผู้เรียนเคยเห็นเคยพบ และเคยใช้อยู่ในชีวิตประจำวันจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และได้รับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม ถ้าเรานำของจริงทุกอย่างมาให้ผู้เรียนได้เห็นคงเป็นไปได้ยาก ดังนั้นการใช้สิ่งทดแทนของจริงเหล่านั้น ได้แก่รูปภาพ ผังภาพ ก็อาจช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งต่างๆ เหล่านั้นได้เป็นอย่างดี (ดังผังภาพ หัวข้อที่ 2) เพราะผู้เรียนสามารถถ่ายโยงความคิดไปยังของจริงที่ตนเคยพบเห็นมาก่อนได้ การพัฒนาความคิดรวบยอด (ดังผังภาพ หัวข้อที่ 3) จะง่ายขึ้น หลังจากนั้นเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้ยิน ได้ฟัง เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เข้าใจมาแล้วว่าเขาพูดกันว่าอย่างไร การพัฒนาการฟังการพูดก็ย่อมจะง่ายและเป็นที่เข้าใจได้มากขึ้น เมื่อผู้เรียนได้พบสัญลักษณ์ เช่น ตัวอักษรที่เขียนขึ้นโดยมีความหมายตามที่เคยฟังเคยพูดมาก่อนการถ่ายโยงความคิดรวบยอดก็จะชัดเจนมากขึ้น ซึ่งกระบวนการนี้จะเป็กระบวนการสำคัญในการถ่ายโยงการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ตามการรับรู้ภาษาของมนุษย์ทั่วไป

3. ทฤษฎีการสอนอ่าน ซึ่งยึดหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) โดยเน้นกระบวนการอ่านของมนุษย์เป็นสำคัญตามคำจำกัดความของการอ่านตามทฤษฎีดังกล่าวนั้น การอ่านคือ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการทางความคิด วิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่จะใช้ในการสอนอ่าน จึงจำเป็นต้องพิจารณาหลักการและทฤษฎีดังกล่าวเพื่อการเรียนรู้การอ่านที่ถูกต้องและเป็นไปโดยธรรมชาติได้เชิงจิตวิทยามีได้มองการอ่านเพียงการแสวงหาความหมายเพื่อความเข้าใจสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรเพียงอย่างเดียว แต่คำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยาในการรับรู้การอ่าน การถ่ายโยง ความคิดรวบยอด รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะช่วยให้การอ่านสมบูรณ์ เช่น ความสนใจ ประสบการณ์เดิม และการระลึกสิ่งที่อ่านได้

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะเน้นการพัฒนาในบริบทที่เป็นไปตามการรับรู้โดยธรรมชาติ โดยการพัฒนาความหมายโดยรวมของภาษาไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา

การจัดบทเรียนหรือหน่วยการเรียนรู้สำหรับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2533 : 21 - 22) ได้กล่าวไว้ว่า เพื่อให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การให้ปัจจัยป้อน ซึ่งหมายถึงการจัดบทเรียนที่บรรจุเนื้อหา ซึ่งผู้เรียนสามารถจะนำความรู้ทางภาษาที่ได้ศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง กระบวนการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนที่จัดเฉพาะประสบการณ์ภาษาที่ผู้เรียนควรได้รับจากความหลากหลาย

ของบริบททางภาษา ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากหน้าที่ของภาษา (Function) ที่ผู้เรียนใช้ตามความจำเป็นในบริบทต่าง ๆ เป็นสำคัญตามระดับวัยและความสนใจ นอกจากนี้การจัดบทเรียน จะจัดตามจุดมุ่งหมายในการอ่านของมนุษย์โดยทั่ว ๆ ไป 3 ประการคือ

1. อ่านเพื่อบันเทิง
2. อ่านเพื่อรู้และเข้าใจวิธีการหรือกระบวนการ (เพื่อ "ทำเป็น")
3. อ่านเพื่อศึกษาและค้นคว้า (เพื่อ "คิดเป็น")

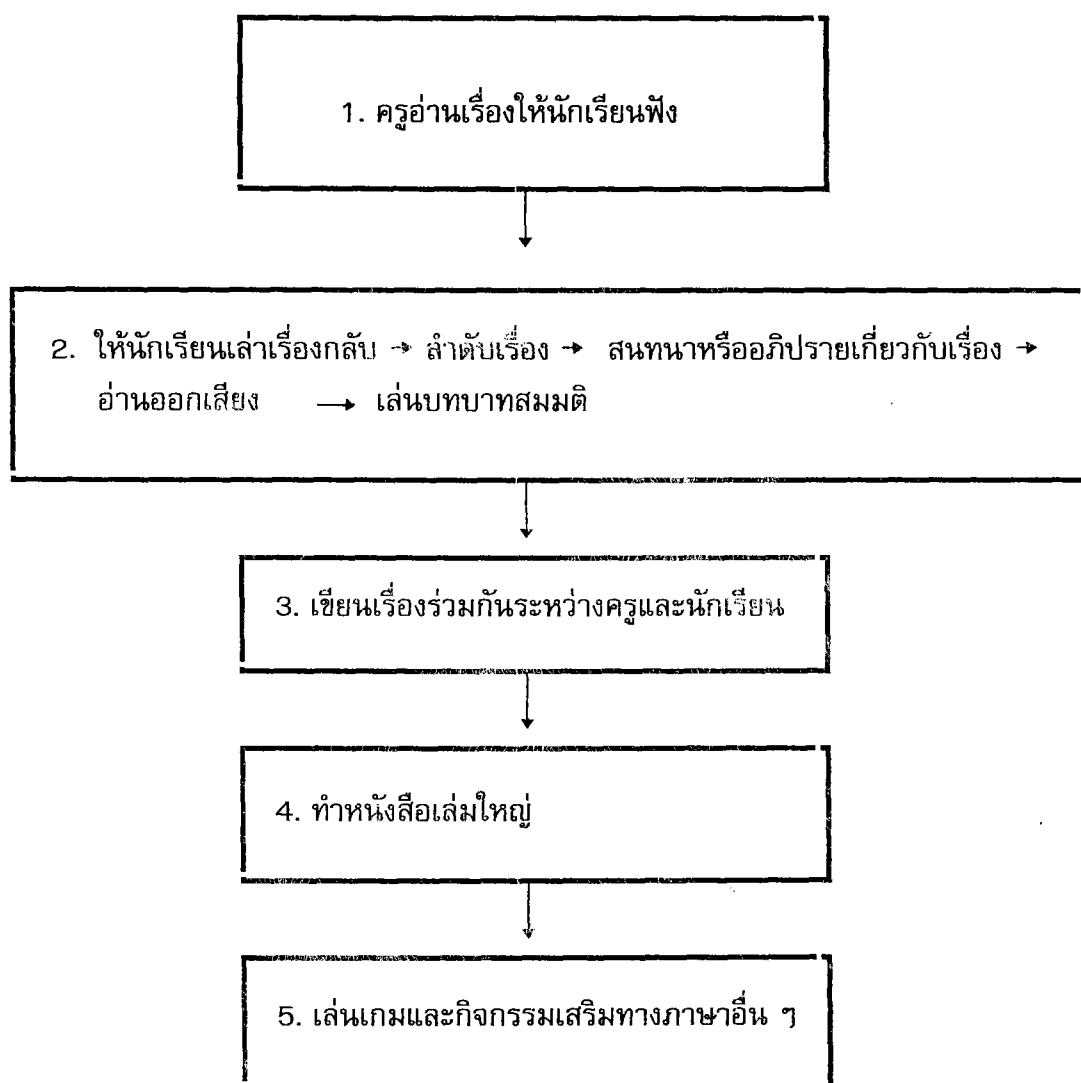
บทเรียนของวิธีการสอนดังกล่าว จึงจัดหนังสือเป็นเล่ม ๆ ที่มีความยาวพอเหมาะสมควรตามระดับวัยชั้นเรียนและความสนใจของนักเรียน โดยถือหนังสือแต่ละเล่มเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่ง ๆ

ภาษาที่ใช้ในหนังสือเหล่านี้ ควรแต่งให้เหมาะสมกับการใช้ภาษาของนักเรียนในแต่ละระดับวัย และประสบการณ์ ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติเพื่อความเป็นธรรมชาติของการใช้ภาษา

ความยากง่ายของเนื้อหาภาษาในบริบทย่อมจะแตกต่างกันไปด้วยในแต่ละระดับชั้น สำหรับในระดับชั้นสูง ๆ ขึ้นไป หนังสือจะต้องมีเรื่องราวที่ผู้เขียนอาจใช้โครงสร้างทางภาษาที่ยากขึ้น จำนวนความคิดรวบยอดมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ทางภาษาได้มากขึ้นตามวัย

ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 1

จากหลักการและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจึงได้รับการพัฒนาขึ้น ให้มีลักษณะการพัฒนาภาษาอย่างบูรณาการจากความหมายรวมของเรื่อง ไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา และไม่เพียงแต่จะเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาจากการอ่านไปสู่ทักษะทางภาษาอื่น ๆ เป็นทักษะสัมพันธ์ เช่น ฟัง และเขียน แต่ยังจะเน้นกระบวนการอ่านที่สำคัญแก่ผู้เรียนอีกด้วย โดยพยายามให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับการใช้เทคนิคในการอ่านบางประการ เช่น การให้ความสนใจ การใช้ประสบการณ์เดิมและการระลึกเรื่องที่อ่านได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นก็คือ สามารถจับใจความสำคัญ ดีความ แปลความ และขยายความของเรื่องที่ได้อ่านได้ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2533 : 22-23) ได้กล่าวไว้ว่าขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 1 สำหรับเด็กเริ่มเรียน ช่วงชั้น ป. 1 - 2 แบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน อย่างต่อเนื่องกัน ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 4 แสดงผังภาพขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ขั้นตอนการสอนทั้ง 5 ขั้นนี้ จะคำนึงถึงกระบวนการของหลักการและทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อรู้แจ้ง (Mastery Learning) ด้วยทั้งนี้เพราะจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนในกระบวนการเรียนการสอนด้วย เวลาการเรียนรู้ (Learning Time) ของนักเรียนแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามวัย และสติปัญญา บางคนอาจเรียนได้ช้าบางคนเรียนได้เร็ว การจัดกระบวนการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องพิจารณาความแตกต่างในการใช้เวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยจึงจะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ การใช้เวลาแก่ผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทางภาษามาก ๆ (Engaged Time) ย่อมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มาก

ขั้นตอนการเรียนรู้ของมนุษย์อาจแบ่งออกได้ 5 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นการรับรู้ (Acquisition Stage) ในขั้นนี้ ครูเริ่มเสนอเนื้อหาใหม่ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะเริ่มลองฝึกลองดูกับสิ่งที่เรียนรู้ ความถูกต้องและความแม่นยำในการเรียนรู้ยังมีน้อย

2. ขั้นเกิดความคล่องตัว (Fluency Stage) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะ จนเกิดความคล่องแคล่วในเนื้อหาที่เรียน การปฏิบัติของผู้เรียนในการเรียนจะเพิ่มความถูกต้องได้มากขึ้น

3. ขั้นเกิดความคงทน (Maintenance Stage) ในขั้นนี้จะสืบเนื่องมาจากการฝึกปฏิบัติของผู้เรียนในขั้นที่ 2 ความคงทนของความรู้ที่ได้รับจะอยู่ได้นานและไม่ลืม เนื่องมาจากมีความแม่นยำในสิ่งที่เรียนจากการปฏิบัติ และมีประสบการณ์ในการลองดูลองฝึกมาหลายครั้ง

4. ขั้นนำไปประยุกต์ (Application Stage) ในขั้นนี้ผู้เรียนมีความชำนาญในความรู้ที่เรียนมา และสามารถนำความรู้นั้นมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันของตน

5. ขั้นปรับตัว (Adaptation Stage) ในขั้นนี้ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้มาดัดแปลงหรือปรับใช้ได้ในทุก ๆ สถานการณ์ที่ผู้เรียนจะมีโอกาส

สรุปได้ว่าขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะเน้นความแม่นยำในการเรียนรู้ของผู้เรียนจนถึงขั้นสุดท้ายของการเรียนรู้ได้ และจากกิจกรรมต่าง ๆ จะสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนและผู้สอนตลอดเวลาว่า ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละขั้นตอนหรือไม่

แนวทางการประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

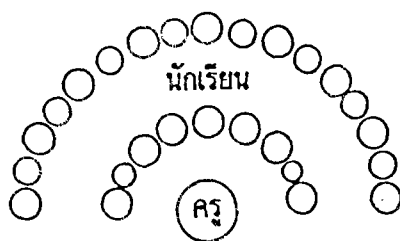
เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2533 : 23) กล่าวว่าครูสามารถประเมินพฤติกรรมของนักเรียน ที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการเรียนการสอนได้ดังนี้

1. การเล่าเรื่องย้อนกลับ หลังจากฟังครูจบแล้ว
2. การสื่อการเข้าใจเนื้อเรื่อง โดยการแสดงบทบาทสมมติและการวาดภาพประกอบ

เรื่อง

การจัดชั้นเรียน

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2533 : 32-33) กล่าวว่าครูควรจัดห้องเรียนให้มีบริเวณโล่งและกว้างพอควรสำหรับนักเรียนทำกิจกรรมให้นักเรียนนั่งกับพื้น หรือบนเก้าอี้เล็ก ๆ ในลักษณะครึ่งวงกลมรอบครู ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 5 แสดงแผนภูมิการจัดห้องเรียน

การจัดชั้นเรียนในลักษณะนี้ จะช่วยให้ครูและนักเรียนที่ความใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งจะช่วยต่อการสอน และการใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน นอกจากนี้แล้วการควบคุมวิสัยก็จะง่ายขึ้นด้วย เพราะครูสามารถกวาดสายตาไปได้อย่างทั่วถึง นักเรียนจะมีความรู้สึกว่าได้เรียนอยู่ในภาพเป็นกันเองกับครูมากขึ้น และพันบรรยากาศของห้องเรียนที่ซ้ำซากจำเจแบบเดิม

ที่ว่าง ๆ ในชั้นเรียนด้านหน้าหรือด้านหลังห้องเรียน จะช่วยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การทำหนังสือเล่มใหญ่ การเล่นเกมและกิจกรรมเสริมอื่น ๆ ได้สะดวกขึ้น

ครูควรจัดที่เก็บของ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำกิจกรรมของนักเรียน โดยให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบดูแลข้าวของและเก็บเข้าที่ เมื่อใช้เรียบร้อยแล้วทุกครั้ง

บริเวณฝาผนังห้องเรียน หรือบนบอร์ด อาจติดกระดานแผ่นใหญ่ที่นักเรียนเขียนเรื่องกับครู (ในขั้นตอนที่ 3) ไว้ด้วยสักระยะ จนกว่านักเรียนจะเรียนจบหน่วยการเรียนรู้นั้นไปแล้ว และมีหน่วยการเรียนรู้ใหม่มาใหม่ เป็นต้น

การจัดที่สำหรับเก็บบัตรคำและแขวนสมุดเล่มใหญ่ของนักเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ควรจะเป็นบริเวณที่นักเรียนจะกลับมาอ่านหนังสือเล่มใหญ่เหล่านี้ได้สะดวก เช่น หลังห้องเรียน มุมห้อง เป็นต้น บัตรคำที่ใช้แล้ว ครูควรเก็บใส่กล่องไว้เป็นชุดพร้อมทั้งเขียนชื่อเรื่องที่นักเรียนเขียนหนังสือเล่มใหญ่ในกลุ่มไว้ด้วย เพื่อให้นักเรียนสะดวกที่จะกลับมาเล่นและค้นคว้าได้ตามต้องการ

ในมุมหนึ่งของห้องเรียน หรือบนฝาผนัง อาจมีแบบตัวอย่างการเขียนตัวอักษรที่ถูกต้อง และสวยงามให้นักเรียนได้ดูตัวอย่าง และควรมีการจัดกลุ่มของตัวอักษร เช่น อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ แสดงไว้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการทำกิจกรรมทางภาษาในชั้นที่ 5 ได้

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อหนังสือเรียน

หนังสือเรียน

สื่อถ่ายโยงการเรียนรู้พื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งก็คือหนังสือเรียนอินส์เวิร์ธ (Ainsworth. 1987 : 1) กล่าวว่า หนังสือเรียนเป็นตลาดของการสื่อสารมานานเท่าอนัน หนังสือเรียนเป็นวัตถุที่ถูกลำเลียงมาใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่ในอดีตซึ่งเป็นสิ่งเดียวเท่านั้น แต่ปัจจุบันมีวิวัฒนาการหนังสือให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ มีระบบ มีรูปแบบที่เร้าใจต่อผู้ใช้มากขึ้น

ครอนบาค (Cronbach. 1995 : 3, 96) กล่าวว่าถึงหนังสือเรียนว่า หนังสือเรียนเป็นประเภทหนึ่งของคู่มือการเรียนการสอน ซึ่งคู่มือการเรียนการสอนมีอยู่หลายประเภท แต่หนังสือเรียนดูจะเป็นประเภทที่มีบทบาทอยู่ในระบบโรงเรียนมาแต่ดั้งเดิม ก่อนที่คู่มือประเภทอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์โสตทัศน แบบเรียนโปรแกรม วัสดุหลักสูตร คู่มือการเรียนการสอนอื่นจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน

โนเลนและโกทซ์ (Nolen and Goetz. 1959 : 3-4) กล่าวว่า “หนังสือเรียน” เป็นสื่อหนังสือที่ใช้ในวิชาเรียน ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายวิชานั้น ๆ เมื่อก่อนหนังสือประเภทนี้เรียกว่า Schoolbook ซึ่งใช้สำหรับผู้เรียนคนละเล่มประกอบด้วยวิชาอ่าน เลข ภูมิศาสตร์ หรือวิชาอื่น ๆ ที่กำหนดไว้แต่ละระดับเรียน แต่ในวันที่เปิดเรียนครูจะกำหนดจำนวนหน้าให้นักเรียนอ่านแล้วตอบคำถามท้ายบท นักเรียนต้องจดจำคำตอบให้ได้เมื่อครูถาม เมื่ออ่านจบเล่มแล้ว นักเรียนจะย้อนกลับไปทบทวนแบบฝึกหัดตั้งแต่บทแรกอีกครั้งหนึ่ง การกระทำเช่นนี้เรียกว่าวิธีไล่หนังสือ การสอนหนังสือจบเล่มดังกล่าวสมัยก่อนถือว่าการสอนที่ดี แต่ในปัจจุบันหนังสือเรียนถือว่าเป็นอุปกรณ์พื้นฐานทั้งการเรียนของเด็กและการสอนของครูหนังสือเรียนจึงชอบที่ครูจะตั้งจุดประสงค์ในการเรียนการสอนไว้ รวมทั้งเป็นเครื่องชี้แนวทางการเรียนไปสู่เป้าหมาย

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2523 : 5) กล่าวว่า หนังสือชนิดที่ใช้ในภาษาอังกฤษว่า Textbook ซึ่งมีความหมายว่า เป็นหนังสือที่ครูอาจารย์ใช้สอนในระดับหนึ่งของระบบการศึกษา หนังสือชนิดนี้ถือว่าเป็นหลักในการสอนวิชานั้น ๆ และในการเรียนหนังสือชนิดนี้ผู้เขียนต้องวางขั้นตอน เรียบเรียงสำนวนภาษาใส่ภาพประกอบ เพื่อสะดวกแก่การเรียนการสอน

หนังสือเรียนนอกจากจะถือว่าเป็นสื่อหลักแล้ว ในแง่ของการพัฒนาการเรียนการสอน หนังสือเรียนยังเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) (เป็รื่อง กุมุท. 2527 : 1-2) และเป็นสื่อหนึ่งเดียวเท่านั้นที่มีลักษณะเป็นตัวแกนเชื่อมของความคิดรวบยอดและจุดประสงค์ของการเรียนรู้กับกระบวนการเรียนการสอนทั้งระบบ ซึ่งประกอบด้วยหนังสือเรียนหลายประเภท เช่น ประเภทตำรา หนังสือเรียนพื้นฐาน หนังสือเรียนเลือก หนังสือประเภทกึ่งหนังสือเรียน หนังสือเรียนเสริม หนังสือเรียนอ่านประกอบ (Smith and Others. 1962 : 751-755)

บันลือ พฤษะวัน (2524 : 47) กล่าวว่าแบบเรียนหมายถึงหนังสือที่กระทรวง ประกาศบังคับใช้โดยกำหนดว่า ผู้เรียนในระดับชั้นนั้น ๆ จะต้องมีเพื่อจะได้ใช้ฝึกอ่านเป็นพื้นฐานของวิชานั้น ๆ ตามที่เนื้อหาของหลักสูตรกำหนดไว้ให้ ทั้งนี้โดยนัยรวมทั้งหนังสือที่นอกเหนือจากที่กระทรวงประกาศบังคับใช้ แต่มีลักษณะเนื้อเรื่อง เนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตร เฉพาะเรื่องที่ได้ก็สามารถใช้ค้นคว้าและครูอาจใช้เป็นแนวอ้างอิงในการสอนได้เช่นกัน

ส่วนการสร้างต้นฉบับหนังสือเรียนนั้น โลเวอร์ริดจ์ และคณะ (Loveridge and Others. 1970 : 3) ได้กล่าวถึงการวางแผนสร้างต้นฉบับของนักเขียนหนังสือเรียนว่ามีสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงเป็นพื้นฐานเบื้องต้น 2 ประการ ประการแรกเกี่ยวกับปัญหาทางด้านเนื้อหาวิชา โดยเฉพาะจะทำอย่างไร จึงจะสามารถนำความรู้ใหม่ ๆ มาบรรจุในหนังสือเรียนได้มากที่สุด ประการหลังเกี่ยวกับปัญหาทางด้านที่จะใช้วิธีการที่ดีที่สุดอย่างไรที่จะเรียบเรียงเนื้อหาวิชาใหม่ ๆ ดังกล่าวได้ จากสภาพที่เป็นอยู่ทั่ว ๆ ไป พบว่านักเขียนที่มีความรู้ดี มักจะไม่ค่อยเข้าใจในเรื่องศิลปะการสอน ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานทางเทคนิคของการนำเสนอเนื้อหา ตรงกันข้ามนักเขียนที่รอบรู้ในด้านศิลปะการสอนดี แต่มักจะขาดความรู้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ แต่ก็มียกเว้นจำนวนไม่น้อยที่มีความรู้ทั้งสองด้าน ปัญหาดังกล่าวมีทางแก้ไขได้ โดยที่นักเขียนจะต้องแสวงหาความรู้ หรือปรึกษาหารือจากบุคลากรด้านวิชาการซึ่งมีความชำนาญเฉพาะอย่าง

สำหรับหนังสือเรียนของไทยนั้น ตามคู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ (2536 : 15-16) ถือว่าหนังสือเรียนเป็นสื่อที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะในด้านการอ่านเพิ่มพูนขึ้น การแต่งหนังสือเรียนภาษาไทยได้ฝึกความรู้ที่กำหนดไว้เพื่อการอ่านในหลักสูตรเป็นหลักและแต่งเป็นชุดต่อเนื่องกันไป ทั้งในด้านหลักเกณฑ์ภาษา และเนื้อเรื่องในส่วนที่เกี่ยวกับคำที่ใช้ได้กำหนดคำในแต่ละชั้นเป็นเกณฑ์อย่างต่ำไว้ คำต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นได้นำมาแต่งเป็นหนังสือเรียนแต่ละบท โดยคำนึงถึงการพัฒนาขึ้นเป็นชั้น ๆ โดยผูกเรื่องราวให้น่าอ่านผู้เรียนจะได้รับความสะดวกสนุกสนานเพลิดเพลิน และฝึกฝนความรู้และทักษะในการอ่านไปพร้อมกันด้วย

ความมุ่งหมายของการสร้างหนังสือเรียน

หทัย ตันหยง (2528 : 30-31) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการสร้างหนังสือควรจะคำนึงถึงเป้าหมายในการผลิต 2 ประการคือ

1. เป้าหมายหลัก เพื่อสนองหลักสูตรการศึกษา

- 1.1 เพื่อใช้เป็นวัสดุหลักสูตร
- 1.2 เพื่อเสริมสร้างเนื้อหาของบทเรียนให้ชัดเจนกว้างขวาง ลึกซึ้ง
- 1.3 เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. เป้าหมายเฉพาะ เพื่อสนองพัฒนาการในตัวผู้เรียน

2.1 เพื่อพัฒนาทักษะในภาษาโดยเฉพาะในการอ่าน

2.2 เพื่อพัฒนาสองความคิด ทั้งในเชิงความเข้าใจ การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินคุณค่า

2.3 เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยในการอ่านอันมีผลต่อการสร้างเจตคติที่ดีต่อสภาพแวดล้อม การดำรงชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ทั้งในส่วนตน สังคม และประเทศชาติ

2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจของผู้เรียนให้เกิดความสำนึกในคุณธรรมและเป็นพื้นฐานของการสร้างค่านิยมและจริยธรรมอันดีงาม รวมทั้งการเสริมสร้างเจตคติในทางประชาธิปไตย และความเป็นพลเมืองดีของชุมชน และชาติบ้านเมือง

2.5 เพื่อพัฒนาสุขภาพทางจิตใจของผู้เรียนด้วยความสุขชื่นมื่น ความบันเทิง ความเพลิดเพลินใจ สิ่งเหล่านี้จะเป็นสื่อเสริมแรง ล่อใจ เร้าใจ ให้ผู้เรียนอยากเรียนอยากรู้ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การสร้างหนังสือเรียนนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองหลักสูตรพัฒนาทักษะการเรียนรู้ และพัฒนาพฤติกรรมต่าง ๆ ในตัวผู้เรียน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การเตรียมทรัพยากรเพื่อการเขียนหนังสือเรียน

การเขียนหนังสือเรียน จำเป็นจะต้องศึกษาทำความเข้าใจในสาขาวิชาต่าง ๆ ด้วย หทัย ตันหยง (2528 : 87 - 90) ได้ให้ความสำคัญเสมือนเป็นทรัพยากรสำหรับการเรียนหนังสือเรียน ซึ่งพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรแม่บท ได้แก่หลักสูตรการศึกษา เป็นเป้าหมายในการเขียนและต้องเข้าใจในรายละเอียดอย่างลึกซึ้ง

2. ปรัชญาและจิตวิทยาการศึกษา อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะประยุกต์ใช้เพื่อถ่วงโยงการเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ

3. บูรณาการแห่งศาสตร์ทั้งหลาย ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งที่เป็นแกนเนื้อหาและในส่วนที่เป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) กับสหองค์การ (Interorganization) ของหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

4. แหล่งตำราวิชาการและเอกสารค้นคว้าอ้างอิง เพื่อความหนักแน่นแม่นยำของเนื้อหาที่นำเสนอในหนังสือเรียนนั้น ๆ

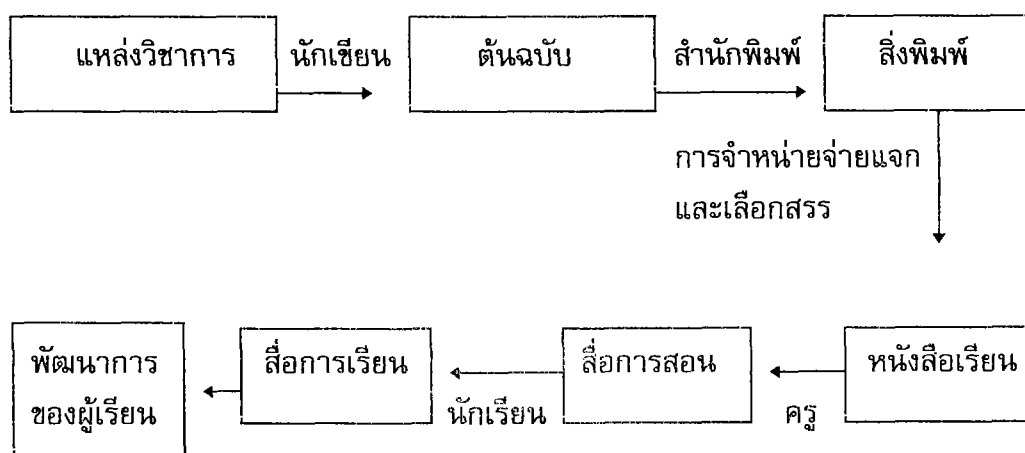
5. ภาษาศาสตร์ อันเป็นเครื่องมือพื้นฐานของการสื่อความหมายที่ถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับอายุ ระดับหลักสูตรการศึกษา และลักษณะวิชา

6. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งมีอยู่ในสังคมโลกตลอดเวลาย่อมเป็นเงื่อนไขสำคัญในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือเรียน

7. บุคลากร ซึ่งมีคุณสมบัติทางวิชาการทั้งตัวผู้เรียน กลุ่มผู้เขียน บุคลากรที่ปรึกษา ซึ่งมีส่วนร่วมในการผลิตหนังสือเรียน

ขั้นตอนการผลิตหนังสือเรียน

ครอนบาค (Cronbach. 1955 : 94) ได้สรุปกระบวนการผลิตหนังสือเรียน ซึ่งเป็นภาพรวมเพื่อสื่อการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 6 แสดงขั้นตอนการผลิตหนังสือเรียน

จากกระบวนการผลิตดังกล่าว อาจสรุปลำดับขั้นตอนการผลิตได้เป็น 8 ขั้นตอน (ททัย ดันหยง. 2528 : 91) คือ

- ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ในการเขียนหนังสือเรียน
- ขั้นที่ 2 การกำหนดเกณฑ์ในการวางโครงสร้างต้นฉบับ
- ขั้นที่ 3 การกำหนดโครงสร้างต้นฉบับ
- ขั้นที่ 4 การกำหนดวิธีการและรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา
- ขั้นที่ 5 การวางเค้าโครง (Plot) ต้นฉบับ
- ขั้นที่ 6 การประเมินคุณภาพต้นฉบับ (Manuscript)
- ขั้นที่ 7 การนำต้นฉบับเข้าสู่กระบวนการพิมพ์
- ขั้นที่ 8 การจำแนกแจกจ่ายหนังสือเรียนไปสู่ผู้เรียน

แนวคิดในการผลิตหนังสือเรียน

แนวคิดในการผลิตหนังสือเรียนนั้น หทัย ตันหยง (2532 : 59) มีแนวคิดว่าการจะสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา ควรจะได้ยึดแนวทางที่เป็นเครื่องดำเนินการให้อยู่ในกรอบเดียวกัน ดังนั้นการสร้างหนังสือเรียนก็ควรจะมีแนวทางในการผลิตเป็นแนวปฏิบัติดังนี้

1. หนังสือเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ลงทุนน้อยกว่าเทคโนโลยีทางการศึกษสมัยใหม่หลายประเภท
2. การผลิตหนังสือเรียน ต้องให้สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดหลักสูตรจึงต้องคำนึงถึงแหล่งวิทยาการในท้องถิ่นเป็นหลักในการกำหนดเนื้อหาสาระ
3. ครูของแต่ละท้องถิ่น ก็คือ ชาวบ้านซึ่งครูผู้สอนภายในท้องถิ่นต้องเรียนรู้ในการผลิตหนังสือขึ้นใช้ได้เองหรือเรียกว่าหนังสือท้องถิ่นหรือหนังสือชาวบ้าน
4. หนังสือเรียนเป็นเทคโนโลยีหรือสื่อทางการศึกษาที่ยังคงมีบทบาทที่เหมาะสมและเป็นสื่อพื้นฐานที่ชาวควาหาได้ใกล้มือ มากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ที่มีราคาแพง
5. หนังสือเรียนเป็นอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับบทเรียน ฉะนั้น การใช้หนังสือทั้งครูผู้สอนและเด็กผู้เรียน จะต้องมียุทธวิธีซึ่งไม่เป็นระบบการใช้ที่ยุ่งยากเหมือนสื่อประเภทอื่น ๆ
6. เป็นแนวทางให้ท้องถิ่นได้ผลิตสร้างหนังสือเรียนขึ้นใช้ในเขตการศึกษาของตน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการระดมพลังสมองของนักวิชาการในท้องถิ่น
7. เป็นแนวทางในการใช้ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมในสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่นมาบรรจุเป็นเนื้อหาสาระให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุด
8. การผลิตหนังสือเรียนย่อมมีลักษณะที่ปรับตัวยืดหยุ่นในสาระเนื้อหาให้สอดคล้องต่อการเรียนรู้

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบหนังสือเรียน

ความสำคัญของภาพประกอบหนังสือเรียน

ภาพย่อมมีความสำคัญอย่างมากสำหรับหนังสือเด็ก บันลือ พฤษะวัน (2521 : 71) ได้กล่าวไว้ว่า ตัวอักษรมีคุณค่าไม่มากไปกว่าภาพในสายตาของเด็ก ภาพย่อมให้ทั้งภาษา ประสบการณ์ ความเข้าใจ ทำทนายให้อ่านเรื่องราวในการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก จึงมีข้อคิดอยู่ว่า ทำอย่างไร จึงจะทำให้ภาพนั้นช่วยให้เด็กได้รู้เรื่องราวของตัวอักษรที่ปรากฏในแต่ละหน้าอย่างแจ่มชัด เมื่อเป็นดังนี้ช่างวาดภาพและผู้เขียนจึงจำเป็นต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด จึงจะได้หนังสือที่ดีสำหรับเด็กที่จะผลิตมาให้เด็กอ่าน

ช่างวาดภาพหรือช่างเขียนภาพ จึงมีหน้าที่สำคัญที่จะช่วยทำให้หนังสือที่น่าอ่าน น่าสนใจ เพราะภาพประกอบหนังสือใด ๆ ก็ตาม ย่อมมีคุณค่าต่อตัวอักษรอยู่ 3 ประการด้วยกัน

1. ช่วยเสริมแต่งให้หนังสือเป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่าน ผู้พบเห็น
2. ภาพช่วยในการแปลความหมาย หรือสร้างความเข้าใจได้มาก
3. ภาพช่วยขยายประสบการณ์ของผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง

หทัย ตันหยง (2528 : 154) กล่าวว่า ภาพเป็นวัสดุสื่อสารพื้นฐานของมนุษย์ ก่อนที่มนุษย์จะมีภาษาขึ้นใช้ แต่ถึงกระนั้น ภาษาก็ยังเป็นสื่อที่ไม่สมบูรณ์จำเป็นต้องใช้ภาษา เข้าประกอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในวงการศึกษา นั้น จอร์น แอมมอส คอมีเนียส นักการศึกษาคนสำคัญเป็นผู้ริเริ่มนำภาพเข้ามาเป็นสื่อการสอน หนังสือ ออบิส พิคตัส (Orbis Pictus. 1658 : 78) เป็นหนังสือเรียนเล่มแรกของโลกที่ใช้ภาพประกอบและเป็นแบบฉบับของการสร้างหนังสือเรียนในยุคต่อมา

รัฐจวน อินทรกำแหง (2517 : 87) กล่าวว่า ภาพเป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก ที่เดียว เพราะเด็กชอบความเพลิดเพลิน ความสนุก ชอบอ่านหนังสือด้วยภาพมากกว่าตัวหนังสือ ภาพที่งามมีชีวิต จะเชิญชวนให้เด็กสนใจหยิบหนังสือมาดู และอ่าน

โนเลน และโกทซ์ (Nolen and Goetz. 1959 : 45) ให้ทรรศนะว่า ภาพประกอบหนังสือเรียนมีหน้าที่สำคัญอยู่ 3 ประการคือ

1. เพื่อเสริมแต่งหน้าหนังสือเรียนให้น่าอ่าน
2. เพื่อแปลความหมายและอธิบายเรื่องราวในหนังสือเรียนให้เป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้ง
3. เป็นส่วนประกอบของเนื้อหาในหนังสือเรียนนั้น ๆ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ภาพนั้นมีความสำคัญและจำเป็นมาก ต่อผู้ใช้หนังสือเรียน เพราะว่าภาพจะทำให้ผู้ใช้หนังสือได้สัมผัสด้วยสายตา ทำให้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ อย่างขึ้น นอกจากนี้ภาพยังเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ อยากเรียนมากขึ้นด้วย

ประเภทของภาพประกอบหนังสือเรียน

หทัย ตันหยง (2528 : 159) กล่าวถึง ภาพที่ใช้ในเนื้อหาของหนังสือเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ภาพเขียนกับภาพถ่าย แต่เมื่อจำแนกโดยละเอียดแล้ว มี 6 ประเภท คือ

1. ภาพเขียน คือภาพที่เขียนขึ้นจากสภาพความเป็นจริง หรือภาพที่เขียนจากแนวคิด แบ่งออก 11 ประเภท คือ

- 1.1 ภาพเหมือน คือภาพที่เขียนขึ้นจากของจริง เช่น ภาพบุคคล ภาพสถานที่ ภาพสิ่งของ ภาพเหตุการณ์ เป็นต้น
- 1.2 ภาพจินตนาการ คือภาพที่เขียนจากความรู้สึกนึกคิด ซึ่งอาจจะตรงกับความจริงหรือไม่ก็ตาม
- 1.3 ภาพวิจิตร คือภาพที่เขียนขึ้นโดยมุ่งตกแต่งให้งดงาม มีสีสันดึงดูดใจ ซึ่งอาจจะเป็นภาพเหมือนหรือภาพจินตนาการก็ได้

1.4 ภาพลายเส้น เป็นภาพที่เขียนขึ้นอย่างสังเขป จุดประสงค์เพื่อให้เข้าใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะโดยไม่มุ่งเอาความวิจิตรหรือความเหมือน

1.5 ภาพกิ่งลายเส้นแบบรูปแท่งหรือ Stick Figures เป็นภาพที่ใช้เส้นประกอบกับบางส่วนแสดงเค้าของจริงอยู่ข้างบนส่วนหัวพอให้เข้าใจได้ง่าย

1.6 ภาพแผนภูมิ เป็นภาพที่เขียนขึ้นเพื่ออธิบายเรื่องราวเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้ภาพหรือสัญลักษณ์ ประกอบเป็นแผนภูมิแบบตาราง แบบกิ่งไม้ แบบสายธาร แบบองค์การ แบบต่อเนื่อง แบบเปรียบเทียบ แบบวิวัฒนาการ และแบบอธิบายภาพ

1.7 ภาพแผนผัง หรือแผนภาพ เป็นภาพที่เขียนขึ้นมุ่งอธิบายโครงสร้างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1.8 ภาพแผนสถิติเป็นภาพที่เขียนขึ้นโดยมุ่งแสดงความสัมพันธ์เปรียบเทียบทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพให้เห็นชัดเจน เข้าใจง่าย ภาพแผนสถิติมีทั้งแบบเส้น แบบแท่ง แบบวงกลม แบบพื้นที่ และแบบรูปภาพ

1.9 ภาพแผนที่ เป็นภาพที่เขียนขึ้นเพื่อแสดงพื้นผิวของพื้นที่หรือพื้นโลกในลักษณะพื้นรวม โดยแสดงทิศทาง ข้อมูล บอกอัตราส่วนระยะทาง ความกว้าง ความยาว ความสูง ความลึก

1.10 ภาพการ์ตูน เป็นภาพที่เขียนขึ้นอย่างง่าย ๆ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง บางครั้งเรียกว่าภาพมายา เพียงมีจุดประสงค์ให้เร้าใจ สะดุดตา ให้อารมณ์ขัน

1.11 ภาพเรื่องราวหรือภาพ Comic เป็นภาพที่ใช้ดำเนินเรื่อง เช่น นิทาน นิยาย ซึ่งเป็นภาพต่อเนื่องกันโดยนิยมจัดภาพภายในกรอบ ในหน้าหนึ่งอาจมีหลายภาพ

2. ภาพถ่าย คือภาพที่ถ่ายด้วยฟิล์ม มีทั้งภาพขาวดำและภาพสี

3. ภาพกราฟิค คือภาพทุกประเภทที่นำมาตกแต่งต่อเติม เสริมด้วยศิลปะและกรรมวิธีทางวิทยาศาสตร์ เพื่อทำให้ภาพนั้นสามารถทำให้ผู้ดูภาพเกิดความคิดและตีความหมายได้ถูกต้อง การเสริมแต่งภาพอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่นใช้สัญลักษณ์เข้าประกอบใช้เส้นขีดโยง ชี้นำ ใช้แรเงา ใช้ฉากหลัง ใช้ลายสกรีน ใช้ตัดบางส่วน เป็นต้น

4. ภาพสกรีน หมายถึง ภาพที่เกิดจากแม่พิมพ์สี พิมพ์ได้ตั้งแต่สองสีขึ้นไปโดยใช้แม่พิมพ์หลายชุดหลายครั้ง คำว่าสกรีน (Screen) หมายถึงพื้นภาพ ซึ่งอาจจะเป็นภาพเขียนหรือภาพถ่าย ที่มีเม็ดสกรีนวางตัวกัน เป็นลายเส้นในลักษณะต่าง ๆ โดยเฉพาะลายซิลค์สกรีนเป็นที่นิยมกันในปัจจุบัน

5. ภาพพิมพ์ คือภาพที่เกิดขึ้นจากงานพิมพ์เชิงศิลปะ โดยใช้แม่พิมพ์อย่างง่าย ๆ ลงทุนน้อย เช่น ใช้แม่พิมพ์จากวัสดุธรรมชาติ จากใบไม้ ผิวผลไม้ เกล็ดปลา เปลือกหอย เป็นต้น แม่พิมพ์อาจสร้างขึ้นเอง เช่น แม่พิมพ์ที่ทำด้วยกระดาษ ไม้ ยาง เป็นต้น

6. ภาพมิติ คือภาพที่ทำให้เกิดความรู้สึกกว้างมองเห็นภาพนั้นด้วย ผัสสะ ทั้งทางด้าน กว้าง ยาว และลึก เป็นภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เช่น ภาพมิติลายสกรีน ภาพเคลื่อนไหวได้ (Pop-up) ภาพตัดต่อ (Collage) เป็นต้น

หลักการสร้างภาพประกอบ

บันลือ พฤกษ์วัน (2521 : 73) ได้ให้หลักการจัดภาพประกอบหนังสือซึ่งมีข้อควรพิจารณาอยู่ 4 ประการคือ

1. สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง ก็คือ ตัวผู้อ่าน ช่างเขียนจำต้องคำนึงถึงวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก สภาพแวดล้อม ประสบการณ์ของเด็กในวัยนั้น ๆ เช่นเกี่ยวกับการเลือกใช้คำที่จะใช้หนังสือเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจภาพที่แสดงประกอบตัวอักษรในแต่ละหน้า

2. ทำอย่างไร ภาพที่แสดงจะเป็นภาพที่ง่ายต่อความเข้าใจ

2.1 การจัดภาพให้กระจ่าง มีตัวละครน้อยที่สามารถเน้นให้เด่นชัด ไม่ซับซ้อน ซึ่งจะกลายเป็นภาพปริศนา เด็กสามารถอ่านเข้าใจภาพได้ดี

2.2 ลักษณะของภาพแสดงอาการเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวาจะชวนให้เด็กสนใจติดตามเรื่องราวและเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป ทำให้เกิดความจดจ่อกระหายที่จะอ่าน

2.3 ทั้งวัตถุภาพและสี ตลอดจนอาการเคลื่อนไหวตรงกับความเป็นจริง ไม่ผิดเพี้ยน ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดขึ้นได้นั้นคือให้ความเป็นจริงของภาพ

3. สี การให้สีเป็นสิ่งจำเป็น เป็นเครื่องช่วยให้เด็กสนใจในการอ่านหนังสือได้มากยิ่งขึ้น การใช้สีตรงกับความจริง ควรใช้สีอ่อนเบา จะช่วยให้ภาพกับเรื่องราวที่กล่าวถึงผสมกลมกลืนกันดี

4. การบรรยายภาพ นับเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ควรหลีกเลี่ยงข้อความที่ซ้ำกับหัวข้อเรื่อง เพราะจะทำให้หัวข้อเรื่องขาดความสำคัญไป การบรรยายภาพควรจะช่วยขยายความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ให้เข้าใจได้ดี เพราะการเขียนภาพบางทีก็เน้นหนักในเชิงคำถาม เพื่อเร้าให้เด็กสนใจที่จะติดตามหาคำตอบจากท้องเรื่อง ทำนองเดียวกันก็จะช่วยให้เด็กผู้อ่านได้พิจารณาภาพประกอบอย่างถี่ถ้วนอีกด้วยเช่นกัน

ถ้าเป็นหนังสือนิทาน มักจะทำในลักษณะบรรยายที่ช่วยเน้นถึงสภาพการณ์และสภาพที่ปรากฏ เพื่อจะช่วยให้เด็กสามารถแปลภาพเหล่านี้ได้ถูกต้อง ในการจัดทำภาพประกอบจึงต้องย่ำอยู่เสมอว่า จะต้องจัดภาพให้ถูกต้อง เหมาะสมกับเหตุการณ์ในเรื่อง

1. ภาพถูกต้องตามเนื้อหา หรือเนื้อถ้อยกระทงความ

2. ภาพจะต้องถูกต้องในส่วนสัมพันธ์ คือ คงลักษณะบุคลิภาพที่แสดงให้เห็นจุดเด่นของตัวละครในท้องเรื่อง ทั้งนี้อาจรวมทั้งจุดด้อยของตัวละครซึ่งอาจมีด้วยเช่นกัน

ขนาดของภาพ

หทัย ดันหยง (2525 : 189) ได้กล่าวถึงขนาดของภาพไว้ว่า มีลักษณะแปรผันกลับกับวัยของผู้เรียน กล่าวคือ เด็กระดับอายุน้อยจะต้องใช้ภาพใหญ่ ส่วนเด็กระดับอายุสูงจะใช้ภาพเล็กลง เพราะจะใช้ภาษาเนื้อหามากขึ้น โดยหลักการผลิตหนังสือทั่วไป

เด็กปฐมวัย อาจใช้ภาพเต็มหน้า และใช้ภาพหลาย ๆ ภาพ
 เด็กระดับประถมช่วงต้น ควรใช้ภาพขนาดสามในสี่ของหน้าหนังสือ
 เด็กระดับประถมช่วงกลาง ควรใช้ภาพขนาดครึ่งหน้าหนังสือและภาพมีจำนวนน้อยลง
 เด็กระดับประถมช่วงปลาย ถึงระดับมัธยมศึกษา สามารถที่จะใช้ภาพเล็ก ๆ ขนาด
 หนึ่งในสี่ของหน้าหนังสือ และภาพมีจำนวนน้อยลง

อารมณ์ของภาพ

เบรื่อง กุมุท (2523 : 40) ได้วิจัยเกี่ยวกับอารมณ์ของภาพและสรุปหลักการ 3
 อย่างของอารมณ์ คือ ภาพอิฐอารมณ์ คือภาพให้ความพอใจ ภาพอนิฐอารมณ์ คือภาพที่
 ให้ความไม่พอใจและภาพที่ให้อารมณ์เป็นกลาง จากผลของการวิจัยพบว่าภาพอิฐอารมณ์ผู้เรียน
 รับรู้ได้รวดเร็วดีกว่าภาพอีก 2 ประเภท และคำบรรยายภาพ มีส่วนสัมพันธ์อยู่ด้วย โดย
 เฉพาะภาพปกหนังสือเรียน และภาพนำเข้าสู่บทเรียนในเนื้อหาต้องเป็นภาพรวมมโนทัศน์หลัก
 (Main Concept) ต้องการอิฐอารมณ์สูง และจะต้องมีประดิษฐการที่ประณีตบรรจงเป็นอย่าง
 มาก

ตำแหน่งของภาพในหนังสือเรียน

กำธร สติรกุล (2515 : 155-159) เสนอแนะว่า การจัดตำแหน่งของภาพควร
 คำนึงถึงจุดสนใจของสายตา สายตาของคนเราจะเริ่มจับจุดสนใจบนหน้าขวามือ แล้วจึงไล่สาย
 ตาเคลื่อนไปยังส่วนอื่น ๆ ภาพเป็นสิ่งดึงดูดสายตาของผู้อ่านควรจะอยู่บนหน้า ด้านขวามือ
 ส่วนตัวอักษรข้อความก็ควรอยู่ด้านซ้ายมือ หรือด้านล่างใต้ภาพนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม การ
 ผลิตหนังสือสมัยปัจจุบัน นิยมจัดภาพคาบสองหน้า อาจสลับกันกับประเภทจัดภาพบนหน้า
 เดียว บางครั้งก็มีการเปลี่ยนแปลงอารมณ์และบรรยากาศ ภาพอาจจะจัดอยู่ใต้ข้อความบ้าง
 ด้านซ้ายบ้าง ด้านขวาบ้าง ไม่ควรยึดแนวเดียวเสมอไปก็น่าจะทำได้ หนังสือเรียนบางเล่ม
 บางระดับ โดยมากระดับสูง มักมีภาพไม่ใหญ่นัก หน้าหนึ่งมีหลายภาพ ก็ควรจัดลำดับของ
 ภาพและให้อยู่ในตำแหน่งก่อนหน้าหลังอย่างเป็นระเบียบสามารถไล่สายตาไปตามลำดับของ
 เนื้อหาได้อย่างสะดวกไม่สับสน และหน้าหนึ่ง ๆ ไม่ควรมีหลายภาพอัดแอกันจนเกินไป

1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน

ความหมายและประเภทของภาพการ์ตูน

คินเดอร์ (Kinder, 1959 : 399) กล่าวถึงความหมายของการ์ตูนว่าเป็นภาพที่ผู้อ่านสามารถจะตีความหมายได้จากสัญลักษณ์ที่มีอยู่ และส่วนใหญ่จะเป็นภาพเกินจริงเพื่อสื่อความหมาย หรือเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ทันสมัย ตัวบุคคลหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันที

ชอร์ส (Shores, 1960 : 193) อธิบายว่า การ์ตูนได้แก่ภาพวาดสัญลักษณ์ หรือภาพล้อเลียน หรือเสียดสีบุคคล สถานที่ สิ่งของ หรือเรื่องราวที่น่าสนใจทั่วไปในปัจจุบัน

วิททิช และชูลเลอร์ (Wittich and Schuller, 1962 : 146) ได้อธิบายความหมายของการ์ตูนว่า เป็นสิ่งที่จำลองความคิดของบุคคลหรือจำลองมาจากสถานการณ์ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของคนทั่วไป การ์ตูนทำให้คนได้เข้าใจถึงความคิด เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ และในขณะเดียวกันก็เกิดความรู้สึกขำขันไปด้วย The Encyclopedia Americana ได้ให้ความหมายของการ์ตูนว่า หมายถึง การเขียนภาพลายเส้นหรือสัญลักษณ์ที่มุ่งเหน็บแนมคนใดคนหนึ่ง เพื่อแสดงอารมณ์ขัน และให้เกิดความขบขันเป็นประการสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ (2520 : 24-27) ได้ให้ความหมายว่า การ์ตูน เป็นทัศนวัสดุชนิดหนึ่ง ซึ่งจัดอยู่ในลักษณะวัสดุลายเส้น (graphic material) โดยเป็นภาพวาดหรือชุดของภาพวาด ซึ่งแสดงเรื่องราวหรือข่าวสารต่าง ๆ ให้ทั้งความสนุกสนาน และช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

คำว่า "การ์ตูน" เป็นคำทับศัพท์ในภาษาอังกฤษว่า "Cartoon" ซึ่งสันนิษฐานว่า มีรากศัพท์มาจากคำว่า "Cartone" (คาโตเน) ในภาษาอิตาลี ซึ่งหมายถึงแผ่นกระดาษที่มีภาพวาด ต่อมาความหมายของคำนี้อาจจะเปลี่ยนไป เป็นภาพล้อเลียนเชิงขบขัน เปรียบเปรยเสียดสี หรือแสดงจินตนาการผินเฟื่อง (ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์, 2533 : 3)

การ์ตูน คือภาพง่าย ๆ หรือภาพลายเส้นที่ใช้เป็นตัวแทนของคน สัตว์ สิ่งของ แนวความคิดหรือสถานการณ์ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ดูได้ทราบเรื่องราวได้ถูกต้องและน่าสนใจกว่าการใช้ภาษาเพียงอย่างเดียว (สุจิต ศิลารักษ์, มปป. : 61)

สรุปได้ว่า การ์ตูน คือ ภาพหรือชุดของภาพที่วาดขึ้นมา โดยจงใจให้ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง ทั้งนี้ เพื่อเน้นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้

ลักษณะภาพการ์ตูน

ศักดิ์ชัย เกียรติวนาจันทร์ (2534 : 10-11) ได้กล่าวไว้ว่า ภาพการ์ตูนสามารถแบ่งออกได้ 4 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. ภาพเลียนแบบธรรมชาติ (Natural Cartoon) แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะย่อยคือ

1.1 การ์ตูนรูปสัตว์ รูปสัตว์นี้ยังแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1.1.1 การ์ตูนรูปสัตว์ทำทางเหมือนสัตว์จริง หมายถึง รูปสัตว์ที่เขียนเลียนแบบธรรมชาติอาจจะมีลักษณะเหมือนจริง หรือลดตัดทอนให้ผิดแปลกไปอย่างภาพการ์ตูน แต่การทำทางยังคงเป็นสัตว์ประเภทนั้น ๆ

1.1.2 การ์ตูนรูปสัตว์ทำทางคน หมายถึง รูปสัตว์ต่าง ๆ ที่เขียนเลียนแบบธรรมชาติจริง แต่มีกริยาทำทางคนแต่งตัวเลียนแบบคน เช่น มิกกี้เมาส์ โดนัลด์ดั๊ก กุ๊ฟฟี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการตูนของวอลท์ ดิสนีย์ หรือโดเรมอนของญี่ปุ่น

1.2 การ์ตูนรูปคน ลักษณะการเขียนจะเลียนแบบคนจริง หรือลดทอนจากของจริง โดยเน้นเฉพาะลักษณะเด่น ๆ ของคนก็ได้

2. การ์ตูนภาพจิตร (Fine Cartoon) หมายถึงลักษณะการ์ตูนที่มีสวดลายการเขียนสวยงาม ในลักษณะจิตรศิลป์ การใช้เส้นตกแต่งสวดลายทำอย่างประณีต จิตรพิศดาร จนอาจถือได้ว่า เป็นงานศิลปะที่มีค่า

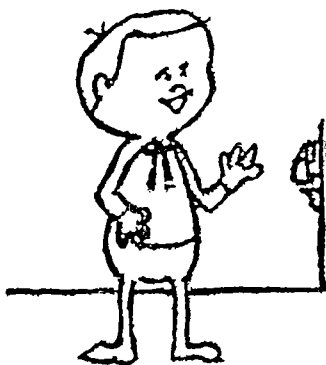
3. การ์ตูนภาพกราฟิก (Graphic Cartoon) หมายถึง การ์ตูนที่มีลักษณะการเขียนภาพเหมือนกับงานออกแบบ รูปร่างการ์ตูนมักเป็นรูปร่างง่าย ๆ ทางเรขาคณิต เช่น วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงรี เป็นต้น การระบายสีมักเป็นสีเรียบหรือไล่สีอ่อนจากเล็กน้อย มีขอบเขตของการลงสีแน่นอน รูปเส้นขอบชัดเจน ในลักษณะเดียวกับงานออกแบบกราฟิก

4. การ์ตูน 3 มิติ (Three - Dimension Cartoon) หมายถึง การสร้างรูปการ์ตูนจากวัสดุต่าง ๆ เช่น ดิน น้ำมัน ไม้ พลาสติก เพื่อให้เป็นรูปการ์ตูน 3 มิติก่อน แล้วจึงถ่ายเป็นภาพหรือภาพยนตร์การ์ตูน 2 มิติ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งถ้าถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ ยังสามารถใช้เทคนิคถ่ายทำให้หุ่นการ์ตูนนั้นเคลื่อนไหวได้ (Animation) เหมือนมีชีวิตจริง

ลักษณะเฉพาะของภาพการ์ตูน

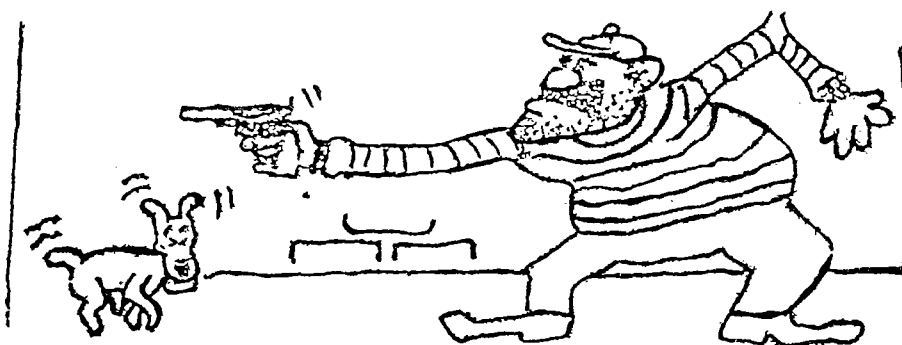
โดยทั่วไป ภาพการ์ตูนแต่ละแบบจะมีลักษณะเฉพาะของการ์ตูน จะบอกลักษณะนี้เสียให้ผู้ดูเข้าใจการ์ตูนได้ดีขึ้น เกี่ยวกับเรื่องนี้ เลวิตัน (Leviton. 1960 : 38 - 39) ได้กล่าวถึงลักษณะเฉพาะของการ์ตูนไว้ดังนี้

1. ลักษณะสุภาพชนคนดี (The Cute Type) ลักษณะเด่นก็คือ สัตส่วน และทำทางที่คล้ายทารก ศีรษะใหญ่มาก เมื่อเทียบกับส่วนอื่น ๆ หน้าผากสูง ดวงตาอยู่ประมาณครึ่งล่างของส่วนศีรษะ หู จมูก ปากเล็ก คอสั้นจะคล้ายกับว่าศีรษะตั้งอยู่บนบ่า ร่างกายยาวรี คล้ายลูกแพร์ ท้องป่อง แขนขากลม สั้น และดูบอบบาง ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 ลักษณะสุภาพชน

2. ลักษณะบึกบึนแบบผู้ร้าย (The Tough Type) มีลักษณะเทอะทะ ดูบึกบึน ซึ่งเป็นลักษณะของผู้ร้าย ลักษณะเด่นก็คือ ร่างกายหนาต้วแข็งแรงกว่าแบบอื่น มือใหญ่ เหวล้น ขาสั้นใหญ่ แต่เท้าเล็ก ศีรษะเล็ก คิ้วหนา ตาเล็กกลมวาว ขากรรไกรและคางยื่น คอใหญ่ ปากยื่น ดังภาพประกอบ 8

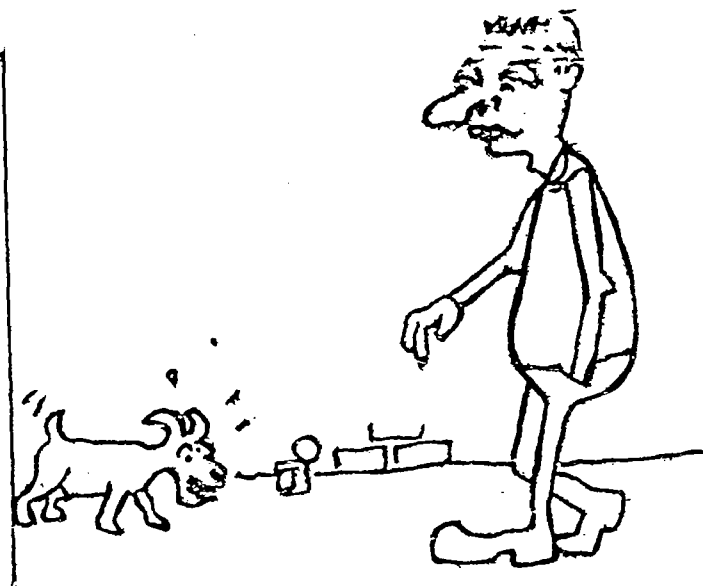
ภาพประกอบ 8 ลักษณะผู้ร้าย

3. ลักษณะจอมกะล่อนหรือจอมเปี้ยว (The Screwball Type) แบบนี้ดูปราดเปรียว ร่างกายยาวคล้ายผลกล้วย หน้าผากต่ำ คอเล็ก ขาเล็กแต่เท้าใหญ่ ตัวผอมสูง ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 ลักษณะจอมกะล่อน

4. ลักษณะคนเข่อ เต๋อ ทึม (The Goofy Type) ตัวยาวคล้ายกล้วย ศีรษะเล็ก และลาด คอเล็กยาว ผมหดก ตาปรี๊ดเกือบปิด ตูดคล้าย ๗ คนง่วงนอน มีจมูกใหญ่ คางสั้น ฟันยื่น ลูกกระเดือกนูนเด่น ไหล่จุ่ม ออกยุบ แขนยาว มือใหญ่สั้น เอวใหญ่ พุงโย้ เท้าใหญ่ เทอะทะ และตุงมงาม ดังภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 ลักษณะคนเข่อ

ประโยชน์ของภาพการ์ตูนที่มีต่อการเรียนการสอน

สังเขต นาคไพจิตร (2530 : 72) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของภาพการ์ตูนที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ดังนี้

1. กระตุ้นให้เรียน การ์ตูนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องเร้าความสนใจในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี เช่น "การ์ตูนให้ความรู้อะไรบ้าง" "การ์ตูนเรื่องนี้ควรจะให้ชื่อเรื่องว่าอะไร" เป็นต้น การ์ตูนนี้ใช้ได้ทั้งโรงเรียนประถมและโรงเรียนมัธยม ประโยชน์โดยตรงคือ ทำให้มีอารมณ์ขัน เรียนได้สนุก ถ้าตัวนักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนนั้น ทำให้การเรียนได้ผลเพิ่มขึ้น

สำหรับการ์ตูนที่ไม่มีคำอธิบายเรื่อง เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความสนใจได้มากกว่าการ์ตูนที่มีคำอธิบายเรื่อง เพราะทำให้เกิดความรู้สึกท้าทายความคิดของผู้ดู

2. ใช้อธิบายให้เข้าใจ การใช้ภาพการ์ตูนง่าย ๆ อธิบายวิชาที่เรียน ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น เช่น ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยเขียนภาพแมลงมี 2 ขา แล้วให้นักเรียนคิดว่าถูกต้องหรือไม่ ในการใช้การ์ตูนประกอบการสอนนี้ ครูต้องเลือกใช้การ์ตูนที่เหมาะสม อย่าให้นักเรียนเห็นเป็นเรื่องตลกจนเกินไป ต้องให้ความเอาใจใส่ในรายละเอียดของเนื้อหาวิชาตรงกับความมุ่งหมายที่วางไว้

3. ใช้เป็นกิจกรรมนักเรียน การให้นักเรียนเขียนภาพการ์ตูนด้วยตนเอง หรือประกอบกิจกรรมในการเรียนด้านต่าง ๆ เป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ จึงนับได้ว่ามีประโยชน์มาก เช่น การเขียนภาพการ์ตูนเกี่ยวกับการทำความสะอาด เกี่ยวกับการขับรถที่ปลอดภัย เกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียน หรือสุขปฏิบัติในการรับประทานอาหาร เป็นต้น นักเรียนจะใช้ภาพการ์ตูนเป็นเครื่องมือในการช่วยให้เกิดความสนใจได้เป็นอย่างดี

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ประภาพันท์ นิลอรุณ (2530 : 75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ในท้องถิ่นที่มีปัญหาทางภาษาที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นเด็กเล็ก โรงเรียนบ้านสังขะ และโรงเรียนคมวิทยาคาร อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 50 คน ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ พบว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เรียนตามแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นัดดา ขจรนที (2530 : 104) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจ และความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และคู่มือครูปกติ จากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 60 คน ปรากฏว่า นักเรียนที่สอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความสามารถในการอ่านและเขียน มีแรงจูงใจ ความคงทนในการจำสูงโดยมีนัยสำคัญ .01

นันทรัตน์ ชื่นชนม์ (2531 : 62-65) ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับวิธีปกติ โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 50 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 25 คน และกลุ่มควบคุม 25 คน เนื้อหาที่ใช้สอนเป็นวิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เวลาที่ใช้ทดลอง 10 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่สอนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคงทนในการจำ ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีความสามารถไม่แตกต่างกัน

มัลลิกา ภักดิ์ณรงค์ (2531 : 104 - 110) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติต่อการเรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากกลุ่มตัวอย่าง 50 คน ด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับวิธีสอนปกติ ปรากฏว่า นักเรียนที่สอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีผลการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางด้านความเข้าใจ .01 ทางด้านการเขียน .05 และทัศนคติ .001

สุธามาศ สังข์ลาโพธิ์ (2531 : 108 - 114) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนคำ ความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากกลุ่มตัวอย่าง 52 คน ด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับวิธีสอนปกติ ปรากฏว่า นักเรียนที่สอนโดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีผลต่อการเรียนภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางด้านความเข้าใจในการอ่าน .01 ทางด้านความสามารถในการเขียนคำ .05 และด้านความคงทนในการจำ .01

สุรศักดิ์ กาญจนการุณ (2531 : 85 - 93) ได้เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนคำ และความคงทนในการจำของเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาเขมร เป็นภาษาแม่ จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 52 คน ด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีสอนปกติ ปรากฏว่า ในทุกเรื่อง วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ทำให้ผลการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญ .01

วอล์คเกอร์ และคนอื่น ๆ (Walker and Others. 1983 : 72) ได้ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวทางที่ใช้ใน เทรเกอร์ พาร์ค (Trager Park) เรียกว่า Language Encounter Teaching หรือ วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทำการทดลองกับเด็กชาวอะโยโรจัน ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจ เด็กในกลุ่มทดลองมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน

ต่อมาในปี ค.ศ. 1984 วอล์คเกอร์ และคนอื่น ๆ (Walker and Others. 1984 : 76) ได้นำการทดลองสอนภาษาเช่นเดียวกับโปรแกรมใน เทรเกอร์ พาร์ค (Trager Park Language Program) ที่โรงเรียน Napperby และโรงเรียน Marryvale โดยทำการทดลองกับนักเรียนทั้งสองโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสอนเป็นเรื่องเกี่ยวกับ อาหาร ทั้งสองระดับใช้เวลาทดลอง 18 เดือน พบว่านักเรียนทั้งสองโรงเรียน มีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนสูงขึ้น

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษานั้น เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อหนังสือเรียน

ชำเรือง พัทธชนม์ (2525 : 62) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านประกอบการสอนวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย ปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะการอ่านโดยใช้หนังสืออ่านประกอบ เรื่องความคาดหวังของดวงใจ แล้ว ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ด้านการอ่านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

รัชมี บุญยสิทธิ์ (2530 : 87) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลอุดมวิทยา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน กลุ่มทดลองมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียน สรุปได้ว่า หนังสืออ่านประกอบหรือหนังสือส่งเสริมการอ่านต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนนั้นควรจะคัดเลือกและสร้างโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหาและความสนใจของเด็ก ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ในขณะเดียวกัน อาจจะนำหนังสือนั้น ๆ มาเป็นสื่อหนังสือเรียนต่อไปด้วย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพประกอบหนังสือเรียน

วุฒิ แตรสังข์ (2514 : 79) ทำการศึกษา แบบ สี และขนาดของภาพประกอบแบบเรียนที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายชอบ สรุปผลได้ว่านักเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนปลายชอบภาพที่สลับซับซ้อน ในขณะที่เด็กประถมศึกษาตอนต้นชอบภาพลายเส้น ไม่ค่อยมีรายละเอียดมากนัก และนักเรียนทั้งระดับประถมศึกษาตอนต้น และตอนปลายชอบภาพเต็มหน้า และครึ่งหน้าพอ ๆ กัน และมีแนวโน้มว่าชอบภาพขนาดกลางมากกว่าภาพขนาดใหญ่

ฉลอง ทับศรี (2517 : 59 - 62) ศึกษาความชอบของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในเมืองกับชนบท ที่มีต่อภาพลักษณะต่าง ๆ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ป. 1 - ป. 4 ของจังหวัดสุพรรณบุรี ในเมือง 5 โรงเรียน ในชนบท 5 โรงเรียน ใช้นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ในกรณีภาพถ่ายนักเรียนชั้นต่าง ๆ ชอบเหมือนกันทั้งในเมืองและชนบท กล่าวคือ เด็ก ป. 4 ชอบภาพถ่ายมากที่สุด ป. 3, 2, 1 ชอบรองลงไปตามลำดับ ในกรณีภาพเหมือน เด็ก ป. 4 ชอบมากที่สุด รองลงไปคือ ป. 3, 2, 1 ตามลำดับ ส่วนภาพประติมากรรม นักเรียน ป. 1 ชอบมากที่สุด รองลงไปคือ ป. 2, 4, 3 ตามลำดับ สำหรับภาพ นักเรียนชอบเรียนจากชั้น ป. 1 ไปจนถึง ป. 4 เหมือนกันทั้งในเมืองและชนบท

จินตนา ใบกาซูยี และ คาฮิซึ (2520 : 89) ได้วิจัยเรื่อง ความสามารถในการรับรู้ภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และได้วิเคราะห์ความสำคัญของภาพต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาในประเทศไทย ได้ให้ข้อสังเกตว่า คณะกรรมการพัฒนาตำราเรียนควรพิจารณาภาพประกอบตำราควบคู่ไปกับเนื้อหา ภาพและเนื้อหาควรสอดคล้องกัน และการวาดภาพก็ไม่จำเป็นต้องให้รายละเอียดปลีกย่อยมากเกินไป อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะว่าภาพที่ใช้ได้ผลดีที่สุด คือภาพที่ชัดเจน สมจริง มีฉากหลังเท่าที่จำเป็น รูปสามระดับ หรือภาพตัดส่วนย่อมดีกว่าภาพเขียน ยิ่งภาพมีความเป็นรูปแบบมากเท่าไรก็จะยิ่งใช้ไม่ได้ผลมากเท่านั้น

สาวิตตรี เจริญกิจ (2524 : 127) ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้หนังสือเรียน ในการพิจารณาเลือกและใช้ภาพประกอบประเภทต่าง ๆ พบว่าภาพเหมือนของจริงมีอิทธิพลต่อผู้เรียนสูงกว่าภาพประเภทนามธรรม และภาพเชิงอุปมาอุปมัย

พิน เพชรรักษ์ (2524 : 159) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาความสนใจของเด็กที่มีต่อตำแหน่งของภาพประกอบหนังสือเรียน" จากภาพแนวตั้งและแนวนอนสรุปได้ว่า การจัดภาพขนาดครึ่งหน้าทั้งแนวตั้งและแนวนอน มีค่าของความสนใจของเด็กไม่แตกต่างกัน ถ้าแบ่งหน้าหนังสือเป็นสามส่วนตามแนวนอนเพื่อจัดภาพขนาดหนึ่งในสี่หน้าเด็กจะสนใจภาพแถบบน แต่ถ้าจัดในแนวตั้งเด็กจะสนใจภาพอยู่ในส่วนกลางมากกว่า ถ้าพิจารณาหน้าหนังสือทั้งสองด้าน คือซ้าย - ขวา โดยจัดภาพเต็มหน้าทั้งสองด้าน เด็กจะให้ความสนใจไม่แตกต่างกัน แต่ถ้าเป็นภาพครึ่งหน้าทั้งสองด้านในแนวตั้ง เด็กจะสนใจภาพที่อยู่ด้านริมมากกว่าภาพที่ติดกับรอยพับของสันปก ส่วนในแนวตั้งเด็กจะสนใจในภาพที่อยู่ทางส่วนบนมากกว่าส่วนล่าง

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ภาพประกอบหนังสือเรียนนั้น มีความสำคัญมาก ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวคือ ภาพที่ใช้ควรสอดคล้องกับเนื้อหา เป็นภาพที่ชัดเจน สมจริงและไม่มีรายละเอียดมากนัก ดังนั้น ผู้จัดทำหนังสือจึงควรให้ความสนใจในภาพประกอบให้มาก ทั้งนี้ก็เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดนั่นเอง

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพการ์ตูน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำการ์ตูนมาใช้ประกอบการสอนนั้น พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

ประสงค์ สุรสิทธิ์ (2515 : 37-39) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ด้านความเข้าใจของนักเรียน จากการอ่านหนังสือบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีแต่ตัวอักษร บทเรียนภาษาอังกฤษที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูน และบทเรียนภาษาอังกฤษที่ผูกเป็นการ์ตูนเรื่อง ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 90 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มนักเรียนที่อ่านบทเรียนที่ผูกเป็นการ์ตูนเรื่อง มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่อ่านบทเรียนที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูน และกลุ่มนักเรียนที่อ่านบทเรียนที่มีเฉพาะตัวอักษรล้วน ๆ

✓ สุวนิช ศรีสง่า (2516 : 54 - 64) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนของนักเรียนอายุ 8 ปี 9 ปี และ 10 ปี แตกต่างกันตามเพศ อายุ ลำดับการเกิด และอาชีพของบิดามารดาแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3, 4, 5 ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับอายุ ลำดับการเกิด และอาชีพของบิดา มารดา ต่างกัน มีความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรางค์รัตน์ ณ พัทลุง (2521 : 37 - 38) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนกับการสอนแบบบรรยายกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า หนังสือการ์ตูนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงพอที่จะนำไปสอนแบบบรรยายแตกต่างกัน

✓ ประเสริฐ มาสุปรีดี (2522 : 31 - 32) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนกับการสอนปกติ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือการ์ตูน มีผลการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติ

สมักร ผลจำรูญ (2522 : 76 - 80) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบของภาพการ์ตูนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษารูปแบบของภาพการ์ตูนว่า นักเรียนชอบแบบใด ภาพการ์ตูนแบบใด ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนไว้มากกว่ากัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความชอบแบบของภาพการ์ตูน และผลการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ผลที่ได้ปรากฏว่า นักเรียนชาย ชอบภาพล้อของจริงมากกว่านักเรียนหญิง โดยที่นักเรียนหญิงจะชอบภาพเลียนของจริงมากกว่า และพบว่า นักเรียนทุกระดับชั้นชอบภาพล้อของจริงมากกว่าแบบเลียนของจริง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความชอบแบบของภาพการ์ตูนกับผลการเรียนรู้ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันแบบเส้นตรง เชิงนิมาน อย่างไม่มีนัยสำคัญ

สุนทร เขยขึ้น (2524 : 50) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือการ์ตูนประกอบการเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกัน โดยหนังสือการ์ตูนสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างดีมีประสิทธิภาพ และถ้าผู้สอนจัดเนื้อหาของหนังสือการ์ตูนให้เหมาะสมกับวัยพัฒนาการของเด็กด้วยแล้ว หนังสือการ์ตูนก็จะเป็นสื่อการเรียนที่มีคุณค่าต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง กลุ่มที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการเรียน จะมีบรรยากาศการเรียนสนุกสนานเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกและให้ความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสนุกสนาน

ดำเนิน ยอดมิ่ง (2525 : 29) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหนังสือการ์ตูนที่มีวิธีเสนอเนื้อหาต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนจากหนังสือการ์ตูนที่มีวิธีเสนอเนื้อหาต่าง ๆ กัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่า วิธีการเสนอเนื้อหาแบบบรรยาย แบบสนทนา และแบบบรรยายร่วมกับสนทนา กับระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมหมาย ทิววงศ์ (2526 : 94) ได้สร้างหนังสือนิทานร้อยกรองประกอบภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มครูผู้สอนภาษาไทย ประเมินประสิทธิภาพของสื่อหนังสือการ์ตูนอยู่ในระดับดี ความคิดเห็นของนักเรียนเป็นไปในทางที่ดี ผลของคะแนนหลังจากทำการสอนแล้ว กลุ่มทดลองได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธวัช กงเดิม (2528 : 80) ได้ศึกษาการสร้างหนังสือภาพการ์ตูนประกอบบทเรียนเรื่อง “ผลเสียของการทำลายป่าไม้” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 โรงเรียน ๆ ละ 1 ห้องเรียน จำนวน 105 คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่อ่านหนังสือการ์ตูนมีความรู้และมีความตระหนักมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้อ่านหนังสือการ์ตูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชยันต์ เพชรศรีจันทร์ (2533 : 89-93) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน พบว่าผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .001

ฮิลเดรท (Hildreth. 1958 : 524 - 525) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหนังสือการ์ตูนกับเด็กอายุ 6-16 ปี ในประเทศอังกฤษพบว่า เด็กในวัยนี้อ่านหนังสือการ์ตูนเป็นประจำ และความสนใจในการอ่านการ์ตูนของเด็กชายมีอัตราร้อยละ 95 เด็กหญิงมีอัตราร้อยละ 90

✓ คินเดอร์ (Kinder. 1959 : 68-69) สำรวจการใช้การ์ตูนในการสอนครูระดับมัธยมศึกษาจำนวน 300 คน ปรากฏผลดังนี้

1. ครูทุกคนมีความพอใจในประโยชน์ของการ์ตูน
2. นักเรียนร้อยละ 97 ชอบเรียนกับครูที่ใช้การ์ตูนสอน
3. การ์ตูนมีประโยชน์มากที่สุดสำหรับครูที่สอนวิชาสังคม ศาสนา และภาษา
4. ประโยชน์ของการ์ตูนอยู่ที่การใช้เป็นภาพประกอบ การดึงดูดความสนใจ การจูงใจ การให้ความชัดเจน การเน้นให้เกิดอารมณ์ขัน

5. ครูและนักเรียนเห็นพ้องต้องกันว่า พอใจหนังสือแบบเรียนที่มีการดูเป็นภาพประกอบ

บราวน์ และคนอื่น ๆ (Brown and Others. 1977 : 113) ยกตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา โดยครูจัดมุมการดูไว้บนแผ่นป้ายล้าสี พร้อมทั้งอธิบายจุดเด่นของการดูนั้น ในแต่ละสัปดาห์ บรรดานักเรียนจะช่วยกันเลือก “ยอดการดูประจำสัปดาห์” ที่บรรยายข่าวและเหตุการณ์สำคัญในรอบสัปดาห์ได้ดีที่สุด แล้วติดไว้ในป้ายประกาศพิเศษ วิธีการนี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจจุดสำคัญของภาพการดูในหนังสือพิมพ์และวารสารซึ่งช่วยสะท้อนเหตุการณ์ปัจจุบันของประเทศและของโลกได้ดีขึ้น เป็นการ ส่งเสริมบทเรียนวิชาสังคมได้เป็นอย่างดี

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่า การดูมีคุณค่าและเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ดังนั้น จึงควรศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สมมติฐานของงานวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการดูแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ความสนใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการดูแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. วิธีดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศาลาครู สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 2 ห้องเรียน จำนวน 74 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศาลาครู สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากจากนักเรียนทั้ง 2 ห้องเรียน จำนวน 74 คน จากนั้นนำมาสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากอีกครั้ง เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน คือ

- กลุ่มทดลอง ใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน
- กลุ่มควบคุม ใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

- 2.1 หนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาซึ่งมีภาพประกอบ 2 ลักษณะคือ
 - 2.1.1 ภาพเหมือน
 - 2.1.2 ภาพการ์ตูน
- 2.2 แบบทดสอบท้ายหนังสือเรียน
- 2.3 แผนการสอนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา
- 2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน
- 2.5 แบบสอบถามความสนใจในการอ่าน

3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 หนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

3.1.1 การสร้างหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ขั้นตอนการสร้างหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของผู้วิจัยมีดังนี้

3.1.1.1 ศึกษาทฤษฎีและหลักการในการสร้างหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

3.1.1.2 ศึกษาความคิดรวบยอด จุดประสงค์และเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มทักษะภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้วเลือกสรรความคิดรวบยอดเพื่อนำไปสร้างเค้าโครงเรื่อง

3.1.1.3 สร้างหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ตามขั้นตอนดังนี้

- (1) ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- (2) ศึกษาความคิดรวบยอดหลักแล้วเลือกสรรความคิดรวบยอดหลักเพื่อนำไปสร้างเค้าโครงเรื่อง
- (3) กำหนดจุดประสงค์ในการสอนตามความคิดรวบยอดหลัก โดยวิธีวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ครอบคลุมหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในช่วงระยะเวลาที่จะทำการทดลอง

(4) สร้างหนังสือเรียนจากความคิดรวบยอดหลักและจุดประสงค์ที่วิเคราะห์ไว้แล้วจากข้อ (3)

ผู้ทำวิจัยนำหนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อย มาตรวจสอบความถูกต้องและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

หลังจากตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จึงส่งต้นฉบับให้ช่างวาดภาพโดยเขียนเรื่องเป็นรูปเล่ม ผู้วิจัยต้องการหนังสือเรียนทั้งหมด 2 เล่ม แยกเป็นหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนจริง 1 เล่ม และใช้ภาพการ์ตูน 1 เล่ม

นำหนังสือเรียนเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม อาจารย์วรภรณ์ นิยมพงษ์ อาจารย์รุ่งกานต์ ธรรมรักษ์ อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม เพื่อตรวจพิจารณาเนื้อเรื่องและภาพประกอบความถูกต้องเหมาะสมและความสมบูรณ์ก่อนนำไปหาประสิทธิภาพ

การหาประสิทธิภาพหนังสือเรียนดำเนินการหาประสิทธิภาพของสื่อของเปรื่อง กุมุท (2527 : 65-80) ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ ดังนี้

ครั้งที่ 1 เป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพรายบุคคล โดยนำหนังสือเรียนที่ปรับปรุงแล้วทั้ง 2 เล่ม ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 คน แต่ละคนให้อ่านหนังสือแต่ละเล่ม โดยแนะนำ ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการอ่าน ให้นักเรียนทราบ จากนั้นสังเกตพฤติกรรมขณะอ่าน จับเวลา สนทนาซักถามข้อบกพร่องของหนังสือในแต่ละเล่มทั้ง 2 เล่ม

ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องต่างๆ ไปปรับปรุงหนังสือเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ครั้งที่ 2 เป็นการตรวจประสิทธิภาพหนังสือกับกลุ่มเล็ก โดยนำหนังสือเรียนที่ปรับปรุงแล้วจากขั้นตอนที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร จำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ทำการทดลองพร้อมกันทั้งกลุ่ม โดยวิธีการเดียวกับครั้งที่ 1 เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อบกพร่อง เกี่ยวกับหนังสือเรียน ความชัดเจนของภาพ หลังจากนั้นนำข้อมูลต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อคิดเห็นของนักเรียน สำหรับเรื่องภาษาที่ใช้ในหนังสือเรียน นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจดีและเวลาที่ใช้เหมาะสม

หลังจากการทดลองในครั้งที่ 2 แล้วรวบรวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงหนังสือเรียนแต่ละเล่มที่พบในการทดลองแล้ว เพื่อให้ได้หนังสือเรียนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อนำไปทดลองภาคสนาม

ครั้งที่ 3 นำหนังสือเรียนทั้ง 2 เล่มที่ปรับปรุง ในขั้นที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือเรียน ตามเกณฑ์ 80 / 80 ดังนี้

เมื่อทำการสอนโดยการใช้สื่อหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจบลงแล้ว ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปใช้หาประสิทธิภาพของหนังสือเรียนตามเกณฑ์ 80 ตัวแรก (E_1) หลังจากนั้นจึงมาตรวจสอบจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 80 % ตามเกณฑ์ 80 ตัวหลัง (E_2) ผลการหาประสิทธิภาพ ปรากฏดังนี้

(1) เรื่อง นิดหน้อย (ภาพเหมือน) มีค่าประสิทธิภาพ = 85/83

(2) เรื่อง นิดหน้อย (ภาพการ์ตูน) มีค่าประสิทธิภาพ = 87/86

3.2 แบบทดสอบท้ายหนังสือเรียน

เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นดังนี้

3.2.1 ศึกษาทฤษฎี วิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของชวาล แพรัตกุล (2520 : 1- 407) หนังสือการวัดผลการศึกษาของอนันต์ ศรีโสภณ (2525 : 111 - 137 และ 177 - 192)

3.2.2 ศึกษาหลักสูตร หนังสือเรียนและคู่มือครูวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

3.2.3 ศึกษาจุดประสงค์ ความคิดรวบยอด ของหนังสือเรียนเรื่อง นิดหน้อย แล้วสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหนังสือเรียน จำนวน 30 ข้อ

3.2.4 นำแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียน แต่ละฉบับที่สร้างขึ้นเสนอประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย อาจารย์อารีรัตน์ ดอกสี อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม และครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ที่มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้ว 10 ปี ได้แก่ อาจารย์ดวงสุมาลย์ ชื่นชูจิตร

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาว่าข้อสอบแต่ละข้อสอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วปรับปรุงแก้ไขให้ได้ข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ตั้งแต่ระดับ 0.67ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ และคัดเลือกไว้ 20 ข้อ

3.2.5 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 120 คน

3.2.6 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนโดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% จากตารางของ จุง เตห์ ฟาน แบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย ตั้งแต่ 0.40 - 0.72 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.23 - 0.37 แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 165 - 170) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.5269

3.3 แผนการสอนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา

3.3.1 วิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 1 - 10) และวิเคราะห์ภารกิจในการสอน

3.3.2 ศึกษาทฤษฎี และหลักการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

3.3.3 ศึกษาแนวทางของการสอนอ่านในชั้นประถมศึกษาและการประเมินผล การอ่าน เพื่อสรุปเป็นเป้าหมายของการพัฒนาการอ่าน

3.3.4 สร้างแผนการสอน และนำแผนการสอนไปให้กรรมการควบคุม ปรินญาณิพนธ์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนประกอบด้วย อาจารย์อารีรัตน์ ดอกสี อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม อาจารย์ดวงสุมาลย์ ชื่นชูจิตร ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ

3.3.5 นำแผนการสอนไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ใช้ ปริมาณเนื้อเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอน และความเหมาะสมของสื่อการสอนจำนวนนักเรียนมี 30 คน

3.3.6 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วให้คณะกรรมการควบคุมปรินญาณิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขอีกครั้ง

3.3.7 นำแผนการสอนที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้ว ไปใช้กับกลุ่มทดลอง

3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

3.4.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เป็นแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาแนวคิดพื้นฐานในการประเมินความสามารถในการอ่านของ ลอว์เรนซ์ และเฮย์เดน (Lawrence and Hayden . 1972 : 112)

3.4.2 เนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ได้จากกระบวนการวิเคราะห์หลักสูตร แผนการสอน เรื่องที่ใช้สอน ตลอดจนคำศัพท์ที่ใช้ในหนังสือเรียนเชิงวรรณกรรม

3.4.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ จากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ขวาล แพรัตกุล (2520 : 101 - 142)

3.4.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน โดยผู้วิจัยนำเนื้อหาที่สอดคล้องกับความคิดรวบยอด และจุดประสงค์ในการเรียนรู้ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ปรากฏในหนังสือเรียนเชิงวรรณกรรม และเป็นหน่วยการเรียนรู้การสอนในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา มาสร้างเป็นข้อทดสอบ

3.4.5 ได้ข้อทดสอบที่สร้างขึ้นครอบคลุมเนื้อหา 45 ข้อ นำไปให้ คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์อารีรัตน์ ดอกสี อาจารย์จิรภา มาลัยธรรม อาจารย์ดวงสุมาลย์ ชื่นชูจิตร ตรวจสอบเพื่อขอคำแนะนำมาใช้แก้ไข และปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรง แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ ตั้งแต่ระดับ 0.67 ขึ้นไป จำนวน 35 ข้อ คัดเลือกไว้ 30 ข้อ

3.4.6 นำข้อสอบ 45 ข้อ ไปทดสอบ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 120 คน ในโรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร แล้วนำกลับมาวิเคราะห์โดยเทคนิค 27% ของจุง เดห์ ฟาน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2529 : 279 - 287) เลือกเฉพาะข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.45- 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.23 - 0.37 โดยเลือกไว้ 30 ข้อ

3.4.7 จากนั้นคัดเลือกปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญได้ข้อสอบ 30 ข้อ นำข้อสอบที่ได้รับการคัดเลือกแล้วไปทดสอบใหม่ เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบ โดยใช้สูตร $K. R. - 20$ ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168 - 169) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.7892

3.4.8 นำแบบทดสอบที่ได้รับการทดลองและปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.5 แบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่าน

แบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่าน สร้างขึ้นเพื่อถามความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง และมาตราส่วนการประเมินแบบ Likert Type Rating Scales ของ William W. Wiersma (Wiersma. 1968) เพื่อศึกษาว่า นักเรียนมีความสนใจในการอ่านหนังสือเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในงานทดลองวิจัยเพียงใด โดยกำหนดน้ำหนัก 5 ระดับ คือ

ระดับมากที่สุด แสดงว่านักเรียนชื่นชอบและมีความรู้สึกและเจตคติคล้อยตาม

เรื่องที่ย่านสูงสุด (ให้ 5 คะแนน)

ระดับมาก

แสดงว่านักเรียนชอบและมีความรู้สึกและเจตคติคล้อยตาม

เรื่องที่ย่านสูง (ให้ 4 คะแนน)

ระดับปานกลาง

แสดงว่านักเรียนชอบและมีความรู้สึกและเจตคติคล้อยตาม

เรื่องที่ย่านไม่สูงและไม่ต่ำจนเกินไป (ให้ 3 คะแนน)

ระดับน้อย

แสดงว่านักเรียนชอบและมีความรู้สึกและเจตคติคล้อยตาม

เรื่องที่ย่านต่ำหรือไม่มี (ให้ 2 คะแนน)

ระดับน้อยที่สุด

แสดงว่านักเรียนชื่นชอบ มีความรู้สึกและเจตคติคล้อยตาม

เรื่องที่ย่านต่ำหรือไม่มีเลย (ให้ 1 คะแนน)

สำหรับจำนวนหัวข้อของแบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่านครั้งแรก สร้างขึ้นจำนวน 25 ข้อ แต่ละข้อสอดคล้องกับเนื้อหาของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน โดยนำไปทดสอบ (Tryout) ที่เดียวกันกับการทดสอบข้อทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเสร็จแล้วหาอำนาจการจำแนกด้วยเทคนิค 25% ของ อัลเลน แอล เอ็ดเวิร์ดส (Edwards, 1957: 152 - 154) เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.70 - 2.99 จำนวน 15 ข้อ แล้วนำไปทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 : 132 - 133) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.7702

4. วิธีดำเนินการทดลอง

4.1 แบบแผนการวิจัย

4.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 216)

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
กลุ่มทดลอง	T_1	X_a	T_2
กลุ่มควบคุม	T_1	X_b	T_2

X_a แทน การจัดกระทำในกลุ่มทดลอง

X_b แทน การจัดกระทำในกลุ่มควบคุม

T_1 แทน การสอบก่อนทำการทดลอง

T_2 แทน การสอบหลังทำการทดลอง

4.1.2 ความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย Control - Group Posttest only design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 216)

ตาราง 2 แบบแผนการวิจัย

กลุ่ม	ทดลอง	สอบหลัง
กลุ่มทดลอง	X_a	T_2
กลุ่มควบคุม	X_b	T_2

4.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 การทดลองสอนแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองสอนวันละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที สัปดาห์ละ 5 วัน เป็นเวลา 2 สัปดาห์ จำนวนคาบทั้งหมด 30 คาบ ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสอนเองในกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 การจัดเวลาในการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เวลา วัน	สัปดาห์ที่ 1 8.30-9.30 น.	สัปดาห์ที่ 2 8.30-9.30 น.
จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
อังคาร	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
พฤหัสบดี	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม

4.3 การดำเนินการทดลอง

4.3.1 ก่อนดำเนินการสอนได้ทำการสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และบันทึกผลการทดสอบไว้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.2 ดำเนินการทดลองผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเนื้อหาวิชาเดียวกัน จุดประสงค์การเรียนรู้เดียวกัน วิธีสอน ขั้นตอนการสอนเหมือนกันและระยะเวลาทดลองเท่ากันคือ กลุ่มละ 30 คาบ คาบละ 20 นาที กลุ่มทดลองสอนโดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งใช้ประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนและกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือน

4.3.3 เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดของการทดลองแล้ว จึงทำการทดสอบ(Posttest)กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านแบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน ดังต่อไปนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา. 2528 : 62)

5.1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของข้อมูล โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

5.1.2 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

5.1.3 หาค่าความแปรปรวน (Variance) ของข้อมูล โดยใช้สูตร

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยของข้อมูล

$\sum X$ = ผลรวมของข้อมูล

S = ค่าความเบี่ยงเบนของข้อมูล

S^2 = ค่าความแปรปรวนของข้อมูล

$\sum X^2$ = ผลรวมของข้อมูลยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ = ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

5.2 สถิติทดสอบการเปรียบเทียบผลของความแตกต่างของการอ่านระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ด้วยค่า t - test (Independent, Pooled Variance) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 173)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

เมื่อ

 $\bar{X}_1$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 $\bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 S_p^2 = ค่าความแปรปรวนร่วม (Pooled Variance)
ของ S_1^2 และ S_2^2 n_1 = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 n_2 = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

5.3 สถิติทดสอบการเปรียบเทียบผลของความแตกต่างของความสนใจระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองด้วยค่า t - test (Independent, Pooled Variance) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 173)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

เมื่อ

 $\bar{X}_1$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 $\bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2 S_p^2 = ค่าความแปรปรวนร่วม (Pooled Variance)
ของ S_1^2 และ S_2^2 n_1 = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 n_2 = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

5.4 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

5.4.1 หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2527 : 89 - 91)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.4.2 ใช้เทคนิค 27% ของ จุง เตห์ ฟาน (Chung The Fan) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2529 : 279 - 287) หาค่าความยากง่าย (P) และ ค่าอำนาจจำแนก (r)

5.4.3 ใช้วิธี K.R. - 20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168 - 169) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

$$S_t^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ

r_{tt} = ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n = จำนวนข้อของข้อสอบ

S_t^2 = ค่าความแปรปรวนรวมของข้อมูลทั้งหมด

p = สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบถูกในข้อหนึ่ง $\frac{\text{จำนวนที่ตอบถูก}}{\text{จำนวนทั้งหมด}}$

q = สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบผิดในข้อหนึ่ง $1 - P$

$$\sum X = \text{ผลรวมของข้อมูล}$$

$$(\sum X)^2 = \text{ผลรวมของแต่ละข้อมูลยกกำลังสอง}$$

$$N = \text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}$$

5.4.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสนใจในการอ่าน โดยใช้
t - distribution ของ อัลเลน แอล เอ็ดเวิร์ดส์ (Allen L. Edwards)
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 139)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ

t = ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\bar{X}_H$ = ข้อมูลเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ = ข้อมูลเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 = ข้อมูลแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 = ข้อมูลแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H = จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L = จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

5.4.5 ใช้ ∞ - Coefficient หาค่าของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความสนใจ
ในการอ่าน โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132 - 133)

$$\infty = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α = ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความสนใจ

n = จำนวนข้อคำถาม

S^2_1 = ค่าความแปรปรวนรายข้อ

S^2_t = ค่าความแปรปรวนทั้งฉบับ

$\sum S^2_1$ = ผลรวมของค่าแปรปรวนรายข้อ

5.4.6 หาประสิทธิภาพของหนังสือเรียนโดยใช้เกณฑ์ 80/80 ซึ่งถือวิธีมาตรฐาน One Group Post - test (เปรี๊ยะ กุมุท. 2527 : 65 - 80)

80 ตัวแรก หมายถึง นักเรียนสามารถผ่านเกณฑ์การทดสอบ 80 %

80 ตัวหลัง หมายถึง จำนวนนักเรียน 100 คน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด 80 คน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย จึงกำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนหลังการทดลอง
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
**	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน ซึ่งผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติค่าที่แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test, Independent, Pooled Variance) ได้ผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	30	26.53	3.84	6.28**
กลุ่มควบคุม	30	22.07	16.82	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 t (.01, df58) : ± 2.660

จากตาราง 4 แสดงว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน ซึ่งผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test, Independent, Pooled Variance) ได้ผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสนใจในการอ่านของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	30	71.53	3.77	9.94**
กลุ่มควบคุม	30	64.57	10.32	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $t(.01, df58) = + 2.660$

จากตาราง 5 แสดงว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความสนใจในการอ่านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือที่ใช้ภาพการ์ตูน

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนแตกต่างกัน
2. ความสนใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียนศาลาครู สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 30 คน กลุ่มควบคุม 30 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย
 - 2.1 หนังสือเรียนที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

หนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ซึ่งมีภาพประกอบเป็นภาพเหมือนจริง สำหรับใช้ในกลุ่มควบคุมและหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ซึ่งมีภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูนสำหรับใช้ในกลุ่มทดลอง
 - 2.2 แผนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้แผนการสอนเดียวกัน ใช้สื่อหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีภาพประกอบต่างกันสร้างแผนการสอนรายคาบ โดยใช้เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้จากหนังสือเรียนเรื่อง นิดหน่อยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สร้างแผนการสอน 30 คาบ

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.45 - 0.78

ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.23 - 0.37 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.7892

2.4 แบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.70 - 2.99 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.7702

แบบแผนการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design

4. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนด้วยตนเอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ตั้งแต่วันที่ 5 มีนาคม 2542 ถึงวันที่ 22 มีนาคม 2542 โดยสอนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 3 คาบ เป็นเวลา 2 สัปดาห์กับ 6 วัน รวมเวลาที่ใช้ในการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คาบ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

4.1 ก่อนดำเนินการสอนได้ทำการสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และบันทึกผลการทดสอบไว้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในเนื้อหาวิชาเดียวกัน จุดประสงค์การเรียนรู้เดียวกัน วิธีสอน ขั้นตอนการสอนเหมือนกัน และระยะเวลาทดลองเท่ากัน คือ กลุ่มละ 30 คาบ คาบละ 20 นาที กลุ่มทดลองสอนโดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนและกลุ่มควบคุมสอนโดยใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือน

4.3 เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดของการทดลองแล้วจึงทำการทดสอบ (Posttest) กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน แบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการสอบถามความสนใจในการอ่านมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test, Independent, Pooled Variance)

5.2 เปรียบเทียบความสนใจในการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระ (t-test, Independent, Pooled Variance)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสนใจในการอ่าน

นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

จากการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสงค์ สุรสิทธิ์ (2515 : 37- 39) ชัยนต์ เพชรศรีจันทร์ (2533 : 89-93) ประเสริฐ มาสุปรีดี (2522 : 76-80) สุนทร เขยชื่น (2524 : 50) ธวัช กงเดิม (2528 : 80) และชาลี เชื่อมทอง (2528 : 78) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูน และใช้ภาพการ์ตูนประกอบการเรียนการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนสูงกว่า สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือน เพราะภาพการ์ตูนเป็นภาพที่มีลักษณะเด่นอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว กล่าวคือ เป็นภาพที่วาดขึ้นโดยจงใจให้ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง โดยเน้นลักษณะใดลักษณะหนึ่งเพื่อสื่อความหมาย ในขณะเดียวกันก็เกิดความรู้สึกน่าสนใจไปด้วย นอกจากนี้ภาพการ์ตูนยังมีส่วนช่วยเสริมแต่งหน้าหนังสือให้น่าอ่าน ให้ทั้งความสนุกสนานและช่วยให้เกิดความเข้าใจ และสามารถเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี (ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์. 2533 : 10-11) ฉะนั้น การนำภาพการ์ตูนมาใช้ประกอบการสอนอ่าน จึงทำให้เนื้อหาที่อ่านนั้นน่าสนใจ และดึงดูดใจอีกทั้งยังช่วยให้เกิดความเข้าใจได้ดีกว่า หนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือน ประกอบกับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นวิธีสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่าน และเป็นวิธีสอนที่ใช้สื่อหนังสือเรียนผสมผสานกลมกลืนกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด กล่าวคือนักเรียนจะได้อ่านเนื้อเรื่องในหนังสือได้สนุกสนานเกี่ยวกับเรื่องและภาพประกอบได้เขียนเรื่องร่วมกันกับครู และเขียนเรื่องของตนเอง จากนั้นจึงวาดภาพประกอบเรื่อง ที่เป็นความคิดของตนเอง แล้วอ่าน ตลอดจนอภิปรายเกี่ยวกับ

เรื่องที่อ่าน นักเรียนจะมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนตลอดเวลา (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย . 2533 : 21 - 22)

สำหรับวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนนี้ยังช่วยให้ นักเรียนรักการอ่าน เข้าใจนักเรียนให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ และมีจินตนาการ เกิดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ดังนั้น วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน จึงเหมาะแก่การนำไปใช้สอนอ่านเป็นอย่างยิ่ง

2. การเปรียบเทียบความสนใจในการอ่าน

จากการทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ที่พบว่าความสนใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมัคร ผลจำรูญ (2522 : 76-80) และชยันต์ เพชรศรีจันทร์ (2533 : 89-93) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือการ์ตูนและใช้ภาพการ์ตูนประกอบการเรียนการสอนมีความสนใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนผลการวิจัยของมัลลิกา ภักดิ์ณรงค์ (2531 : 104 - 110) และสุธามาศ สังข์ลาโพธิ์ (2531 : 108 - 114) สรุปได้ว่า วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ที่ใช้หนังสือเรียนเป็นสื่อในกลุ่มทดลองให้ผลสัมฤทธิ์และความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้การเรียนปกติ นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านแล้ว ความสนใจของนักเรียนจะสูงขึ้นด้วย

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า สื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน ทำให้ความสนใจในการอ่านของนักเรียนสูงกว่าสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือน ทั้งนี้ เพราะภาพการ์ตูนมีลักษณะเด่นและน่าสนใจกว่าภาพอื่น ๆ กล่าวคือเป็นภาพเกินจริงที่วาดขึ้นเพื่อสื่อความหมาย ทำให้เข้าใจถึงความคิดและเรื่องราวต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็ให้อารมณ์ขันด้วย (สังเขต นาคไพบิจิตร. 2530 : 72) ฉะนั้น ภาพการ์ตูนจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะลักษณะของเด็กในวัยนี้จะเริ่มแสวงหาความสนใจตามความต้องการของตนเอง แสดงออก เชื้อม้น พิสูจน์ความจริง อยากทำโน่น อยากทำนี่ (บันลือ พฤษะวัน. 2524 : 74) นอกจากนี้ ภาพการ์ตูน ยังเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ ช่วยให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินและเกิดความประทับใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การผลิตหนังสือควรคำนึงถึงลักษณะของภาพตามระดับความสนใจของเด็ก

1.2 การจูงใจให้นักเรียนอ่านหนังสือ ควรใช้หนังสือที่มีภาพการ์ตูนและใช้วิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาพัฒนาผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือน กับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการอ่าน ความสามารถในการเขียน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความคงทนในการเรียนรู้ ทักษะคตินักเรียนที่มีต่อวิชาที่ศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่าน จากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนรูปแบบต่าง ๆ

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่างกันคือ เด็กเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ว่าจะมีผลต่อการเรียนจากสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูนต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กำธร สติรกุล. หนังสือและการพิมพ์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2515.
- จันทอทัย กลีบเมฆ. “สอนภาษาไทยอย่างไรดี”, ประชาศึกษา, 38 (6) : หน้า 31; มีนาคม 2531.
- จินตนา ไบกาซูยี และ Cahill, Bruce R. ความสามารถในการรับรู้ภาพของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ในประเทศไทย, เอกสารประกอบการประชุม National Workshop on Development of Systems and Structure for Training Learning Materials, including Textbooks, กรุงเทพมหานคร : 2520.
- .“หนังสือการ์ตูน : ประโยชน์ในการเรียนการสอน”, การส่งเสริมและการพัฒนาหนังสือการ์ตูนไทย. กรมศาสนา, 2534.
- ฉลอง ทับศรี. การศึกษาการชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นที่อยู่ในเมืองกับชนบทที่มีต่อภาพลักษณะต่าง ๆ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- ชยันต์ เพชรศรีจันทร์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพเหมือนกับสื่อหนังสือเรียนที่ใช้ภาพการ์ตูน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ชุติมา สัจจานันท์. หนังสือเพื่อลูก. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2529.
- ชำเรือง พัทธชนม์. การสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- ณรงค์ ทองปาน. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. ชวนพิมพ์, 2526
- ดำเนิน ยอดมิ่ง. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหนังสือการ์ตูนที่มีวิธีเสนอเนื้อหาแบบต่าง ๆ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- นัดดา ขจรนที. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจ และความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ที่ได้รับการโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษากับแนวการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- นันทรัตน์ ชื่นชนม์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และความคงทนในการจำของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษากับวิธีปกติ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- บันลือ พฤกษ์วัน. วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

- บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์. อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. แนวบูรณาการ
 การสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ ,
 2527 .
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. การเขียนคำวาทและบทความทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : สมาคมสตรี
 อุดมศึกษาแห่งประเทศไทย, 2523.
- ประเทิน มหาชนธ์. การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2530.
- ประภาพันท์ นิลอรุณ ความพร้อมทางการเรียนภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มีปัญหา
ทางภาษา โดยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. ปริญญาโท กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อุดลำนเา.
- ประสงค์ สุรสิทธิ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ด้านความเข้าใจ ของ
นักเรียน จากการอ่านหนังสือบทเรียนภาษาอังกฤษ ที่มีแต่ตัวอักษร บทเรียนภาษา
อังกฤษที่มีตัวอักษรประกอบด้วยภาพการ์ตูน และบทเรียนภาษาอังกฤษที่ผูกเนื้อ
เรื่องเป็นการ์ตูนเรื่อง ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญาโท กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515. อุดลำนเา.
- ประเสริฐ มาสุปรีดี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนด้วยหนังสือการ์ตูนกับการสอน
ตามปกติ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2522. อุดลำนเา.
- เป็รื่อง กุมุท. เทคโนโลยีที่เหมาะสมทางการศึกษา. เอกสารประกอบการสอนระดับบัณฑิต
 ศึกษา มศว ประสานมิตร, 2527.
- “การออกแบบหนังสือสำหรับเด็กและผลการวิจัยบางประการ,” งานสัปดาห์
หนังสือแห่งชาติ, 2533.
- พีน เพชรรักษ์. การศึกษาความสนใจของเด็กที่มีต่อตำแหน่งของภาพประกอบหนังสือเรียน
 ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2524. อุดลำนเา.
- มัลลิกา ภักดีณรงค์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติต่อการ
เรียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมาที่ได้รับ
การสอนแบบมุ่งประสบการณ์กับภาษากับการสอนปกติ. ปริญญาโท กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อุดลำนเา.
- มานิต บุญประเสริฐ. “ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน,” จันทร์เกษม .17 : 6 กันยายน - ตุลาคม
 2526.
- รัญจวน อินทรกำแหง. วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เศศ, 2517.

- รัชมี บุญยสุทธิ. การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. โรงเรียนอนุบาลอุดมวิทยา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- ละเมียด ลิมอักษร. “การดูมีคุณค่าทางการศึกษาอย่างไร,” จันทร์เกษม. กันยายน - ตุลาคม, 2519.
- จักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์. การส่งเสริมและพัฒนาหนังสือการ์ตูนไทย. กรมศาสนา, 2534.
- คู่มือการฝึกเขียนการ์ตูนด้วยตนเอง. แสงศิลป์การพิมพ์, 2533.
- ศึกษาธิการ กระทรวง. รายงานการสำรวจความสนใจและรสนิยมในการอ่านของเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : 2520.
- สมหมาย ทัดวงษ์ การสร้างหนังสือนิทานร้อยกรองประกอบภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- สมัคร ผลจำรูญ. รูปแบบของภาพการ์ตูนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522. อัดสำเนา.
- เสนาะ ธรรมครองอาตม์. “ผลการเรียนการสอนในด้านที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกและอารมณ์” ประชาศึกษา. 30(3) : 2-13 ตุลาคม 2521.
- สานิตย์ กายาผาด. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่เกิดจากฟิล์มสตริปภาพการ์ตูนและฟิล์มสตริปภาพถ่ายตามความเป็นจริง. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- สาวิตรี เจริญกิจ. การศึกษาความรู้และความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้ใช้นหนังสือแบบเรียนในการพิจารณาเลือกและใช้ภาพประกอบประเภทต่าง ๆ ในหนังสือแบบเรียน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2524. อัดสำเนา.
- สุธามาศ สังข์ลาโพธิ์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนคำและความคงทนในการจำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับแบบปกติ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สุนทร เขยชื่น. การสร้างหนังสือการ์ตูน ประกอบการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต . สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.

- สุรศักดิ์ กาญจนการณ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ที่ได้รับ การสอนโดยวิธีการสอนโดยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษา กับวิธีสอนปกติในวิชาไทย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สุรางค์รัตน์ ณ พัทลุง. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนกับการสอนแบบเดิม. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- สุนัช ศรีสง่า. การศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือการ์ตูน ของนักเรียนอายุ 8 ปี 9 ปี และ 10 ปี การศึกษา 2515. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการ ศึกษาประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. คู่มือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนภาษา, 2533.
- หทัย ตันหยง. รายงานการวิจัยการสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์ จำกัด, 2532. อัดสำเนา.
- การเขียนหนังสือแบบเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก . แผนการพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2525
- อนันต์ ศรีโสภ. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- เอนก รัตนปิณฑาภรณ์. “การเขียนหนังสือการ์ตูนเรื่อง,” การส่งเสริมและพัฒนาหนังสือการ์ตูนไทย. เอกสารเพื่อการพัฒนาหนังสืออันดับ 3 ศูนย์พัฒนาหนังสือกรม วิชาการ, 2534.
- Brown, J.W., R.B. Lewis and F.F Harclerod. A.V. Instructional Technology Media and Method. New York : Me Graw, 1997.
- Cronbach, Lee J. and Others. Test Materials in Modern Education. University of Illinois, 1955.
- Hildreth, G Teaching Reading : a Guide to Basic Principles and Modern, New York : Henry Holl and Compny, 1958.
- Kinder, James S., Audio – Visual Materials and Tecniques, American Book Company, New York : 1950. 624 P.

- Leviton, Eli L., "Cartoon Character," in Animation Art in the Commercial Film, Reinhold Publishing Corporation, New York : 1960. 128 P.
- Nolen, Barbara, Goetz, Delia, Writers' Handbook for the Development of Educational Materials, U.S. Department of Health; Education and Welfare, United States Government Printing Office, Washington :1959.
- Shores, Louis, Instructional Materials, The Ronal Press Company, New York : 1960, 480 P.
- Smith Edward W., Krouse W.Jr and Atkinson, Mark M. The Education's Encyclopedia. Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, N.J., 1962.
- Walker, Richard F. and others The English used by Entering Children at Trager Park School. Canberra : Australian Curriculum Development Center Occasional Paper 11, 1983.
- Walker, Richard F., Brendan J. Bartlett and S. Rattanaich. Teacher's notes on a Program of Concentrated Language Encounter Teaching. October, 1984.
- Wittich, Walter Anns, and Schuller, Charler Francis, Audio-Visual Materials, 2 nd ed., Harper and Brothers Publisher, New York : 1957. 570 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าประสิทธิภาพของหนังสือเรียนเรื่อง นิดหน่อย โดยวิธีมาตรฐาน 80/80
2. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อย
3. ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่อง นิดหน่อย
4. คะแนนทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อย
5. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน
6. ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน
7. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่าน
8. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน กลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง
9. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน กลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง
10. คะแนนสอบถามความสนใจในการอ่าน กลุ่มทดลองหลังการทดลอง
11. คะแนนสอบถามความสนใจในการอ่าน กลุ่มควบคุมและหลังการทดลอง
12. การคำนวณเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
13. การคำนวณเปรียบเทียบความสนใจในการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 6 แสดงประสิทธิภาพของหนังสือเรียนเรื่อง นิตหน้อย โดยวิธีมาตรฐาน 80/80

ลำดับที่/เรื่อง	เกณฑ์มาตรฐาน 80/80
1. นิตหน้อย (ภาพเหมือน)	85/83
2. นิตหน้อย (ภาพการ์ตูน)	87/86

ตาราง 7 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิตหน้อย

ข้อที่	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์	ข้อที่	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
1	1.00	11	1.00
2	1.00	12	0.67
3	1.00	13	1.00
4	1.00	14	0.67
5	0.67	15	1.00
6	1.00	16	1.00
7	0.67	17	1.00
8	1.00	18	1.00
9	1.00	19	1.00
10	1.00	20	1.00

ตาราง 8 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
ทำยหนังสือเรียน เรื่องนิดหน่อย

ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย	ค่าอำนาจ จำแนก
1	0.70	0.27	11	0.57	0.33
2	0.65	0.30	12	0.68	0.30
3	0.42	0.23	13	0.65	0.30
4	0.58	0.33	14	0.40	0.23
5	0.72	0.23	15	0.47	0.27
6	0.53	0.33	16	0.58	0.33
7	0.68	0.27	17	0.58	0.30
8	0.47	0.27	18	0.72	0.23
9	0.58	0.30	19	0.67	0.30
10	0.65	0.30	20	0.55	0.37

หาความแปรปรวน (S^2) ของแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อย

$$\begin{aligned}
 S^2 &= \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \\
 &= \frac{(60 \times 18,604) - (1,040)^2}{60(60-1)} \\
 &= \frac{1,116,240 - 1,081,600}{3,540} \\
 &= \frac{34,640}{3,540} \\
 &= 9.7853
 \end{aligned}$$

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียน เรื่องนิดหน่อย จากสูตร KR-20

$$\begin{aligned}
 r_u &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{20}{20-1} \left\{ 1 - \frac{4.6499}{9.7853} \right\} \\
 &= \frac{20}{19} \left\{ \frac{5.1354}{9.7853} \right\} \\
 &= 1.0526 \times 0.5248 \\
 &= 0.5524
 \end{aligned}$$

ตาราง 9 คะแนนทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อย (ภาพเหมือน คะแนนเต็ม 20)

คนที่	คะแนนที่ได้	คนที่	คะแนนที่ได้
1	20	16	20
2	10	17	17
3	20	18	19
4	19	19	20
5	10	20	20
6	16	21	16
7	15	22	20
8	20	23	10
9	20	24	17
10	10	25	18
11	19	26	16
12	16	27	17
13	20	28	20
14	18	29	18
15	16	30	16

$$\begin{aligned}\Sigma X &= 513 \\ \bar{X} &= 17.10 \\ E_1 &= 85.50\end{aligned}$$

ตาราง 10 คะแนนทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อย (ภาพการ์ตูน คะแนนเต็ม 20)

คนที่	คะแนนที่ได้	คนที่	คะแนนที่ได้
1	18	16	19
2	20	17	17
3	20	18	19
4	19	19	20
5	19	20	18
6	17	21	19
7	17	22	17
8	20	23	19
9	20	24	18
10	19	25	18
11	20	26	16
12	10	27	10
13	13	28	16
14	19	29	10
15	20	30	20

$$\begin{aligned}
 \Sigma X &= 527 \\
 \bar{X} &= 17.57 \\
 E_1 &= 87.83
 \end{aligned}$$

ตาราง 11 จำนวนผู้เรียนที่สามารถทำแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องชนิดหน่วย
(ภาพเหมือน) ผ่านเกณฑ์ 80 % ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

คนที่	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ	คนที่	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ
1	20	100.00	16	20	100.00
2	10	50.00	17	17	85.00
3	20	100.00	18	19	95.00
4	19	95.00	19	20	100.00
5	10	50.00	20	20	100.00
6	16	80.00	21	16	80.00
7	15	75.00	22	20	100.00
8	20	100.00	23	10	50.00
9	20	100.00	24	17	85.00
10	10	50.00	25	18	90.00
11	19	95.00	26	16	80.00
12	16	80.00	27	17	85.00
13	20	100.00	28	20	100.00
14	18	90.00	29	18	90.00
15	16	80.00	30	16	80.00

จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 25 คน

จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 5 คน

$$E_2 = 83.33$$

ตาราง 12 จำนวนผู้เรียนที่สามารถทำแบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องชนิดหน่วย
(ภาพการ์ตูน) ผ่านเกณฑ์ 80 % ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

คนที่	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ	คนที่	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ
1	18	90.00	16	19	95.00
2	20	100.00	17	17	85.00
3	20	100.00	18	19	95.00
4	19	95.00	19	20	100.00
5	19	95.00	20	18	90.00
6	17	85.00	21	19	95.00
7	17	85.00	22	17	85.00
8	20	100.00	23	19	95.00
9	20	100.00	24	18	90.00
10	19	95.00	25	18	90.00
11	20	100.00	26	16	80.00
12	10	50.00	27	10	50.00
13	13	65.00	28	16	80.00
14	19	95.00	29	10	50.00
15	20	100.00	30	20	100.00

จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 26 คน

จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 4 คน

$$E_2 = 86.67$$

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

ข้อที่	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์	ข้อที่	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
1	1.00	16	1.00
2	0.67	17	1.00
3	0.67	18	1.00
4	0.67	19	1.00
5	0.67	20	1.00
6	1.00	21	0.67
7	0.67	22	0.67
8	1.00	23	0.67
9	0.67	24	0.67
10	0.67	25	0.67
11	0.67	26	0.67
12	1.00	27	0.67
13	0.67	28	0.67
14	0.67	29	0.67
15	1.00	30	0.67

ตาราง 14 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าความ ยากง่าย	ค่าอำนาจ จำแนก
1	0.60	0.30	16	0.67	0.27
2	0.73	0.23	17	0.58	0.33
3	0.72	0.27	18	0.75	0.23
4	0.63	0.30	19	0.78	0.23
5	0.75	0.23	20	0.63	0.27
6	0.65	0.27	21	0.72	0.27
7	0.62	0.30	22	0.57	0.30
8	0.55	0.33	23	0.72	0.27
9	0.72	0.23	24	0.63	0.27
10	0.67	0.27	25	0.70	0.23
11	0.56	0.30	26	0.55	0.37
12	0.58	0.30	27	0.58	0.30
13	0.63	0.30	28	0.62	0.27
14	0.73	0.23	29	0.45	0.27
15	0.68	0.27	30	0.60	0.30

หาความแปรปรวนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

$$\begin{aligned}
 S^2 &= \frac{N(\sum X^2) - (\sum X)^2}{N(N-1)} \\
 &= \frac{(60 \times 25,230) - (1,189)^2}{60(59)} \\
 &= \frac{1,513,800 - 1,413,721}{3,540} \\
 &= 28.2709
 \end{aligned}$$

หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน จากสูตร KR-20

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2_t} \right\} \\
 &= \frac{30}{30-1} \left\{ 1 - \frac{6.7017}{28.2709} \right\} \\
 &= \frac{30}{29} \left\{ \frac{21.5692}{28.2709} \right\} \\
 &= 1.0345 \times 0.7629 \\
 &= 0.7892
 \end{aligned}$$

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่าน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีแจกแจง t - distribution ด้วยการคิด 25 %

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก / ค่า t	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก / ค่า t
1	2.94	9	2.99
2	2.72	10	2.95
3	2.70	11	2.73
4	2.70	12	2.93
5	2.87	13	2.76
6	2.95	14	2.98
7	2.88	15	2.80
8	2.84		

หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์

α - Coefficient

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

$$n = 15$$

$$S_t^2 = 31.4501$$

$$\sum S_i^2 = 8.84$$

$$\alpha = \frac{15}{15-1} \left\{ 1 - \frac{8.84}{31.4501} \right\}$$

$$= \frac{15}{14} \left\{ \frac{22.6101}{31.4501} \right\}$$

$$= 1.0714 \times 0.7189$$

$$= 0.7702$$

ตาราง 16 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน (คะแนนเต็ม 30) กลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	คนที่	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง
1	21	27	16	16	27
2	21	28	17	14	23
3	10	26	18	15	28
4	18	27	19	21	29
5	13	24	20	9	27
6	11	24	21	8	25
7	12	25	22	16	28
8	11	29	23	19	28
9	22	29	24	21	28
10	24	30	25	15	24
11	20	27	26	15	26
12	14	29	27	14	24
13	15	26	28	16	27
14	14	23	29	22	28
15	12	25	30	12	25

$$\bar{X}_1 = 15.70$$

$$\bar{X}_2 = 26.53$$

ตาราง 17 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน (คะแนนเต็ม 30) กลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง	คนที่	ก่อนการ ทดลอง	หลังการ ทดลอง
1	21	26	16	20	25
2	13	19	17	12	21
3	14	19	18	11	22
4	11	20	19	16	21
5	17	23	20	10	17
6	13	20	21	12	20
7	12	20	22	10	22
8	14	18	23	20	25
9	16	20	24	18	23
10	20	25	25	20	24
11	23	27	26	12	19
12	14	19	27	16	22
13	22	28	28	16	20
14	14	17	29	21	24
15	23	28	30	23	28

$$\bar{X}_1 = 16.13$$

$$\bar{X}_2 = 22.07$$

คำนวณเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$$\begin{aligned}
 S_1^2 &= \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \\
 &= \frac{30(21,232) - (796)^2}{30(30-1)} \\
 &= \frac{636,960 - 633,616}{30(29)} \\
 &= \frac{3,344}{870} \\
 &= 3.8437
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 S_2^2 &= \frac{30(14,922) - (662)^2}{30(30-1)} \\
 &= \frac{447,660 - 438,244}{30(29)} \\
 &= \frac{9,416}{870} \\
 &= 10.82
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 S_p^2 &= \frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \\
 &= \frac{(30-1)3.84 + (30-1)10.82}{30+30-2} \\
 &= \frac{(29 \times 3.84) + (29 \times 10.82)}{58} \\
 &= \frac{111.36 + 313.78}{58} \\
 &= 7.33
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \\
 &= \frac{26.53 - 22.07}{\sqrt{7.33 \left(\frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right)}} \\
 &= \frac{4.46}{\sqrt{7.33 \times 0.07}} \\
 &= \frac{4.46}{\sqrt{0.51}} \\
 &= \frac{4.46}{0.71} \\
 &= 6.282
 \end{aligned}$$

ตาราง 18 คะแนนสอบถามความสนใจในการอ่าน (คะแนนเต็ม 75)
กลุ่มทดลองหลังการทดลอง

คนที่	หลังการ ทดลอง	คนที่	หลังการ ทดลอง
1	71	16	74
2	72	17	74
3	73	18	74
4	73	19	72
5	71	20	71
6	71	21	73
7	71	22	71
8	65	23	71
9	72	24	70
10	71	25	72
11	71	26	73
12	67	27	74
13	71	28	71
14	74	29	73
15	73	30	70

$$\bar{X}_1 = 71.53$$

$$S_1^2 = 3.77$$

ตาราง 19 คะแนนสอบถามความสนใจในการอ่าน (คะแนนเต็ม 75)
กลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

คนที่	หลังการ ทดลอง	คนที่	หลังการ ทดลอง
1	63	16	66
2	62	17	69
3	64	18	68
4	65	19	69
5	63	20	65
6	66	21	65
7	60	22	60
8	66	23	62
9	60	24	64
10	68	25	71
11	61	26	65
12	65	27	67
13	60	28	68
14	62	29	61
15	62	30	70

$$\bar{X}_2 = 64.57$$

$$S_2^2 = 10.32$$

คำนวณเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

$$\begin{aligned}
 S_p^2 &= \frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \\
 &= \frac{(30-1) 3.77 + (30-1) 10.32}{30+30-2} \\
 &= \frac{109.33 + 299.28}{58} \\
 &= \frac{408.61}{58} \\
 &= 7.05
 \end{aligned}$$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$= \frac{71.53 - 64.57}{\sqrt{7.05 \left(\frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right)}}$$

$$= \frac{6.96}{\sqrt{7.05 \times 0.07}}$$

$$= \frac{6.96}{4.46}$$

$$= \frac{6.96}{0.49}$$

$$= \frac{6.96}{0.7}$$

$$= 9.94$$

ภาคผนวก ข

1. โครงสร้างการสอน (กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม)
2. แผนการสอน (กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม)

โครงสร้างการสอน

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลา 30 คาบ คาบละ 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านเป็นเครื่องมือ การเรียนรู้และเป็นทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบตามโครงสร้างการสอนแล้ว นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรม หรือเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ดังนี้

1. อ่านเรื่องราวจากบทเรียนได้
2. บอกความหมายจากเรื่องที่อ่านได้
3. แสดงบทบาทสมมติได้
4. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
5. เขียนเรื่องร่วมกับครูผู้สอนได้
6. ทำหนังสือเล่มใหญ่ (Big Book) ได้
7. มีความสนใจในการอ่าน

เนื้อหา

จากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่องนิตหน้อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ขั้นนำ

นำเข้าสู่บทเรียนโดยการพูดเร้าใจสนทนา หรือทบทวนความรู้เดิม ชักถามจากรูปภาพหรือสถานการณ์ต่าง ๆ นอกจากนั้นก็จะมีเพลงและเกมต่าง ๆ ที่มีเนื้อหา เชื่อมโยงกับบทเรียนใหม่

2. ขั้นสอน

2.1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

2.2 ให้นักเรียนเล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง สนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง

อ่านออกเสียง และเล่นบทบาทสมมติ

- 2.3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน
- 2.4 ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่
- 2.5 ให้นักเรียนเล่นเกมและทำกิจกรรมเสริมทักษะ

3. ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องเองจากการอ่านและการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือในการสรุป โดยใช้คำถามรูปภาพและกิจกรรม

สื่อการเรียนการสอน

1. สื่อหลัก

กลุ่มทดลอง : การเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่องนิดหน่อยใช้ภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูน

กลุ่มควบคุม : การเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่องนิดหน่อยใช้ภาพประกอบเป็นภาพเหมือน

2. สื่อประกอบประเภทวัสดุการอ่าน

- 2.1 บัตรคำ
- 2.2 บัตรภาพ
- 2.3 แผนภูมิ
- 2.4 แผ่นภาพ

3. สื่อประกอบประเภทกิจกรรม

- 3.1 การเล่นเกม
- 3.2 การร้องเพลง
- 3.3 การเล่นบทบาทสมมติ

การประเมินผล

1. การสังเกต
2. ตรวจสอบและประเมินจากผลงาน
3. ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน
4. สัมภาษณ์ความสนใจในการอ่าน

แผนการสอนที่ 1 (ชั้นที่ 1-2)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นคุณธรรมที่ค่าจุนสังคม

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้วสามารถ

1. บอกใจความของเรื่องนิดหน่อยได้
2. เล่าเรื่องนิดหน่อยได้

เนื้อหา

เรื่องนิดหน่อยที่ใช้ภาพเหมือนเป็นภาพประกอบ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง “แบ่งกัน”

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยการแจกรูปสัตว์ที่มีอยู่ทั้งหมด 6 ชนิด ให้นักเรียนทุกคนเข้ากลุ่มตามชนิดของสัตว์ ครูแจกหนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อยให้นักเรียนแต่ละคน

2. ครูอ่านเรื่องให้เรียนฟังตั้งแต่ต้นจนจบ

3. ให้นักเรียนอ่านตามครู

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือเรียนนิดหน่อย

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องที่อ่านให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง

6. ให้นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการอ่านเรื่อง

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปหัวข้อสำคัญในการอ่านให้ได้ข้อสรุปว่า การอ่านนั้นควรอ่านให้ทราบว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน และผลเป็นอย่างไร

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปสัตว์ชนิดต่าง ๆ 6 ชนิด จำนวน 30 รูป
2. แผนภูมิเพลง “แบ่งกัน”
3. หนังสือเรียนเรื่องนิตน้อย

การวัดและประเมินผล

สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมและการตอบคำถาม

ภาคผนวก

เพลง แบ่งกัน

คำร้อง ลักษณะ กิจเฮง

ทำนอง เพลงลูกเสือ

พวกเรามารักกันเถิดหนา

ยื่นมือมาจับไว้ให้มั่น

มีอะไรเราก็แบ่งกัน (ซ้ำ)

โลกนี้สุขสันต์น่าอยู่จริงเอ๋ย

แผนการสอนที่ 2 (ชั้นที่ 2)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การฟังและพูดด้วยความตั้งใจ ช่วยให้เกิดความเข้าใจและให้ข้อคิดส่งเสริม
ประสบการณ์ทางภาษา

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้ว สามารถแสดง
พฤติกรรมดังนี้

1. เล่าเรื่องที่อ่านได้
2. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

เรื่องนิดหน่อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง “แบ่งกัน”

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนเล่นเกมทายพยัญชนะตัวเดียวกัน เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6
กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยแจกพยัญชนะให้นักเรียนคนละตัว แล้วให้นักเรียนหากกลุ่มเพื่อนที่ได้
พยัญชนะตัวเดียวกัน (มี 6 ตัว) กลุ่มใดหาได้ก่อนเป็นกลุ่มชนะ จากนั้นครูแจกหนังสือเรียน
เรื่องนิดหน่อยให้นักเรียนตามลำดับการชนะเกมที่แข่งขัน
2. ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนอ่านเรื่องจากหนังสือเรียนเรื่อง
นิดหน่อยตามครู
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาซักถาม ทบทวนเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือเรียน
เรื่องนิดหน่อย
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องที่อ่านให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง
5. ให้นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการอ่านเรื่อง

ขั้นสรุป

ครูช่วยนักเรียนสรุปให้ได้ว่าความตั้งใจในการฟังและพูดช่วยให้เล่าเรื่องได้

สื่อการเรียนการสอน

1. พยัญชนะแบบต่าง ๆ 6 แบบ จำนวน 30 ตัว
2. แผนภูมิเพลง “แบ่งกัน”
3. หนังสือเรียนเรื่อง “นิดหน่อย”

การวัดและประเมินผล

สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมและการตอบคำถาม

แผนการสอนที่ 3 (ชั้นที่ 2)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การฝึกอ่านและเขียนเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทำให้สามารถนำคำไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. อ่านออกเสียงได้ชัดเจนและถูกต้อง
2. บอกความหมายของคำได้

เนื้อหา

เรื่อง นิดหน่อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง “แบ่งกัน”

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาในเรื่องที่อ่านมาแล้ว
2. ครูนำภาพพร้อมข้อความจากหนังสือเรียนเรื่อง นิดหน่อย ในแต่ละหน้ามาให้

นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนอ่านจนคล่อง

3. ให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นกลุ่ม
4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย โดยการแจกเหรียญเงินและเหรียญทอง ให้เหรียญเงินอยู่ฝ่ายหนึ่ง และเหรียญทองอยู่อีกฝ่ายหนึ่ง แล้วให้นักเรียนเล่นเกมจับคู่ภาพกับข้อความ

แข่งกัน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปให้ได้ว่าในการอ่านนั้นนักเรียนจะต้องอ่านให้ถูกต้อง

ชัดเจน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อย
2. แผ่นภาพพร้อมข้อความ
3. แผ่นภูมิเพลง “แบ่งกัน”
4. เหรียญเงินและเหรียญทอง (อย่างละ 15 เหรียญ)

การวัดและประเมินผล

สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมและการตอบคำถาม

แผนการสอนที่ 4 (ชั้นที่ 2)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นคุณธรรมที่ค่าจุนสังคม

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. บอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. ร่วมกันทำงานกลุ่มโดยการแสดงบทบาทสมมติได้

เนื้อหา

เรื่องนิดหน่อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง “แบ่งกัน”

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาในเรื่องที่อ่านมาแล้ว
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและร่วมกันแสดงบทบาทสมมติโดยใช้เนื้อหาในเรื่องที่อ่านมาแล้ว และให้ตัวแทนกลุ่มจับฉลากเพื่อหาลำดับที่ในการแสดงบทบาทสมมติ
3. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มละประมาณ 5 นาที
4. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการแสดงบทบาทสมมติ

ข้อสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากเรื่องนิดหน่อย

สื่อการเรียนการสอน

1. ฉลาก หมายเลข 1-6
2. หนังสือเรียนเรื่อง นิดหน่อย
3. แผนภูมิเพลง “แบ่งกัน”
4. นาฬิกาจับเวลา

การวัดและประเมินผล

สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมและการตอบคำถาม

แผนการสอนที่ 5 (ชั้นที่ 3)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การลำดับความให้สืบนี้อีกกันช่วยให้ผู้เรียนลำดับความคิดของตน ได้อย่างเป็นระเบียบ ช่วยให้เขียนเรื่องได้

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้ว สามารถเขียนเรื่องร่วมกับครูผู้สอนได้

เนื้อหา

เรื่องนิดหน่อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง “แบ่งกัน”

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยการแจกดอกไม้ 6 สี ให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนที่ได้ดอกไม้สีเดียวกันไปนั่งรวมกันเป็นกลุ่ม
2. ครูแจกหนังสือเรื่องนิดหน่อย ให้นักเรียนทุกคน จากนั้นครูทบทวนเนื้อเรื่องด้วยการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องให้นักเรียนตอบสั้น ๆ
3. ครูแจกบัตรเรื่องราวพร้อมภาพ ให้นักเรียน 6 กลุ่ม ๆ ละ 6 บัตร แต่ละบัตรมีข้อความต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจบ
4. ครูให้แต่ละกลุ่มอ่านตามลำดับ แล้วช่วยกันสังเกตและอภิปรายเรื่องราวและภาพประกอบว่ามีลักษณะเหมือนกับหนังสือเรียนอย่างไร
5. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดและตกลงเรื่องที่จะเขียนร่วมกัน
6. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกทีละประโยค และครูเป็นผู้ขีดเกลารายชื่อให้เหมาะสม
7. ให้นักเรียนช่วยกันอ่านเรื่องที่เขียนขึ้น

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปว่า การเขียนเรื่องนั้นต้องเขียนโดยใช้ภาษาของตนเองและเขียนให้ได้ใจความสำคัญ

สื่อการเรียนการสอน

1. ดอกไม้ 6 สี จำนวน 30 ดอก
2. แผนภูมิเพลง “แบ่งกัน”
3. บัตรเรื่องราวพร้อมภาพประกอบ
4. กระดาษแผ่นใหญ่
5. สีเมจิก สีดำหรือสีน้ำเงิน
6. หนังสือเรียนเรื่อง นิดหน่อย

การวัดและประเมินผล

สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมและการตอบคำถาม

แผนการสอนที่ 6 (ชั้นที่ 4)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ภาพกับคำบรรยายภาพช่วยสื่อและขยายความหมายให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้ว สามารถทำหนังสือเล่มใหญ่ได้

เนื้อหา

เรื่องนิดหน่อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยการให้เล่นเกม “เก็บไข่” ซึ่งครูจะแจกลูกปิงปองติดหมายเลข 1-6 ไว้ให้นักเรียนทุกคนนำไข่ของตนเองไปเก็บไว้ในตะกร้าหมายเลข 1-6 กลุ่มใดเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นสอน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเนื้อหาที่เรียนมา
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและร่วมกันเขียนเรื่องที่ละประโยคและวาดภาพ

ที่หน้าไปจนจบ

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร่วมกันสรุปให้ได้ว่า

- ภาพกับคำบรรยายภาพต้องสอดคล้องกัน
- คำบรรยายภาพต้องเรียงลำดับให้ถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

1. ลูกปิงปองติดหมายเลข 1-6
2. ตะกร้าติดหมายเลข 1-6
3. นกหวีด
4. นาฬิกาจับเวลา
5. กระดาษแผ่นใหญ่
6. สีเมจิก สีดำหรือสีน้ำเงิน
7. สีไม้ หรือสีเทียน
8. ดินสอ
9. หนังสือเรียนเรื่อง นิดหน่อย

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรม
2. ตรวจผลงาน
 - การเขียนเรื่อง
 - การวาดภาพประกอบ

แผนการสอนที่ 7 (ชั้นที่ 5)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

ภาพกับคำบรรยาย ช่วยสื่อและขยายความหมายให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวได้ถูกต้อง
2. เขียนเรื่องจากจินตนาการของตนเองได้

เนื้อหา

เรื่องนิดหน่อย ที่ใช้ภาพเหมือนเป็นภาพประกอบ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง “แบ่งกัน”

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน โดยการจับฉลากหมายเลข 1-6
2. ครูอ่านเรื่อง นิดหน่อย อย่างสั้น ๆ แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาหยิบบัตรภาพต่าง ๆ ให้ตรงกับเนื้อเรื่องตอนที่ครูอ่านให้ฟัง
3. ครูชูปั้บัตรภาพเกี่ยวกับการแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น ให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนในกลุ่มปรึกษากันและช่วยกันเขียนเรื่องจากภาพ
4. ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาแสดงผลงานหน้าชั้นและอ่านให้เพื่อนฟัง

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนช่วยกันสรุปให้ได้ว่าในการเขียนเรื่องนั้น จะต้องเรียงลำดับข้อความให้สืบเนื่องกัน อย่างเป็นระเบียบและต้องสอดคล้องกับภาพด้วย

สื่อการเรียนการสอน

1. ฉลากหมายเลข 1-6
2. หนังสือเรียนเรื่อง นิดหน่อย
3. แผนภูมิเพลง “แบ่งกัน”
4. บัตรภาพเกี่ยวกับการแบ่งปันสิ่งของ
5. กระดาษแผ่นใหญ่
6. สีสเมจิกสีดำหรือสีน้ำเงิน
7. สีไม้ หรือสีเทียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรมและตอบคำถาม
2. ตรวจผลงาน
 - การวาดภาพ
 - การเขียนเรื่อง

แผนการสอนที่ 8 (ชั้นที่ 5)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การเล่นเกมนับเป็นการฝึกการเรียนรู้อย่างมีไหวพริบและสนุกสนาน

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้ว สามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องและชัดเจน

เนื้อหา

เรื่องนิดหน่อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง “แบ่งกัน”

ขั้นสอน

ให้นักเรียนเล่นเกม “เธอเก่งมากจ๊ะ”

1. ครูนำไม้ไผ่หรือกระป๋องแบ่งที่ไม่ใช้แล้วมาตัดเป็นกระบอก
2. นำกระดาษมาตัดเป็นบัตรคำเท่ากับจำนวนคำที่ต้องการและเขียนหมายเลข

กำกับไว้

3. นำฝาขวดน้ำอัดลมมาติดกระดาษและเขียนหมายเลขด้านในให้เท่ากับจำนวน

บัตรคำ

4. นำฝาน้ำอัดลมที่เขียนหมายเลขแล้วใส่ในกระบอก
5. ให้นักเรียนเขย่ากระบอกแล้วหยิบมา 1 ฝา ดูว่าหมายเลขอะไรให้อ่านบัตรคำ

ที่ตรงกับหมายเลข

6. ใครอ่านได้ถูกต้องเพื่อน ๆ จะพูดว่า “เธอเก่งมากจ๊ะ” หมุนเวียนไปเรื่อย ๆ จน

ได้อ่านครบทุกคน

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร่วมกันสรุปให้ได้ว่าในการอ่านออกเสียงนั้นจะต้องอ่านให้ถูกต้องตาม
วรรคตอนและชัดเจน

สื่อการเรียนการสอน

1. กระบอกไม้ไผ่หรือกระป๋องแป้ง
2. ฝาขวดน้ำอัดลม
3. บัตรคำ

การวัดและประเมินผล

สังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

แผนการสอนที่ 9 (ชั้นที่ 5)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การเล่นเกมหาทางภาษาช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาด้าน ฟัง พูด อ่าน เขียน

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. อ่านคำได้ถูกต้อง
2. เขียนคำได้ถูกต้อง

เนื้อหา

เรื่องนิดหน่อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง “แบ่งกัน”

ขั้นสอน

ให้นักเรียนเล่นเกม “เพื่อนฉันอยู่ไหน”

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยการแจกภาพผลไม้ 5 ชนิด แล้วให้นักเรียนหากกลุ่มเพื่อนที่ได้รูปภาพผลไม้ชนิดเดียวกัน (มี 6 ชนิด) แล้วนับรวมกันว่ามีกี่ผล
2. ครูนำบัตรภาพประกอบคำแจกให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันหาพยัญชนะหรือสระที่หายไป
4. กลุ่มใดเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นกลุ่มชนะ

ขั้นสรุป

ครูช่วยนักเรียนสรุปให้ได้ว่าในการอ่านคำจะต้องอ่านให้ถูกต้องชัดเจน

สื่อการเรียนการสอน

1. รูปภาพผลไม้ 6 ชนิด จำนวน 30 ภาพ
2. บัตรภาพ
3. บัตรคำ

การวัดและประเมินผล

สังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและการตอบคำถาม

แผนการสอนที่ 10 (ชั้นที่ 5)

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นิดหน่อย

เวลา 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การเล่นเกมหาทางภาษาช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาด้าน ฟัง พูด อ่าน เขียน ให้สามารถใช้ภาษาได้ดีขึ้น

จุดประสงค์

เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนนี้แล้ว สามารถแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. ประสมคำได้ถูกต้อง
2. อ่านคำได้ถูกต้อง

เนื้อหา

เรื่องนิดหน่อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ให้นักเรียนร้องเพลง “แบ่งกัน”

ขั้นสอน

ให้นักเรียนเล่นเกม “ตามผู้นำ” ดังนี้

1. แจกบัตรคำให้นักเรียนคนละ 1 บัตร
2. นักเรียนดูคำที่ตนถือว่าเป็นคำอะไร

3. นักเรียนฟังครูพูด ครูพูดคำใดให้นักเรียนที่ถือคำนั้นวิ่งออกมาหน้าชั้น แล้วชูคำให้เพื่อนดู เพื่อน ๆ จะบอกว่าถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ถ้าถูกต้องจะให้ทุกคนอ่านพร้อมกัน หมุนเวียนกันจนครบทุกคน

ขั้นสรุป

ครูช่วยนักเรียนสรุปให้ได้ว่ากาอ่านนั้นจะต้องอ่านให้ชัดเจน ถูกต้อง

สื่อการเรียนการสอน

1. บัตรคำจำนวน 30 บัตร
2. หนังสือเรียนเรื่อง “นิดหน่อย”

การวัดและประเมินผล

สังเกตความสนใจและการเข้าร่วมกิจกรรม

ภาคผนวก ค

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน
2. แบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่าน
3. แบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
 โรงเรียน.....แขวง.....
 เขต.....กรุงเทพมหานคร
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2542

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด
คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ 1 - 4

วันหยุดคุณพ่อพาออกไปเที่ยวดูสัตว์ ก๊อตเห็นเลื้อยมีลายเต็มตัว มีเขี้ยว สิงโต
 หัวฟู เล็บแหลมคม ยีราฟคอยาว ตัวสีเหลือง ลายสีน้ำตาล จระเข้มีผิวหนังขรุขระ ก๊อตเดิน
 เที่ยวยังไม่ทั่ว แต่คุณพ่อบอกว่าเย็นแล้ว เราต้องรีบกลับบ้าน

1. คำว่า “เย็นแล้ว” หมายความว่าอย่างไร

- ก. ไม่ร้อน
- ข. ใกล้เคียง
- ค. ตอนเช้า

2. ข้อความใดมีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า “ขรุขระ”

- ก. เรียบ
- ข. แบน
- ค. สีน

3. คำว่า “เขี้ยว” หมายถึงอวัยวะใด

- ก. เล็บ
- ข. เขา
- ค. ฟัน

4. ก๊อตไปเที่ยวที่ไหน

- ก. สวนป่า
- ข. สวนสัตว์
- ค. สวนสนุก

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามข้อ 5 - 9

เยี่ยมลีมเอาดินสอมา วันนี้จึงนั่งเฉยๆ ไม่ได้ทำแบบฝึกหัดที่ครูสั่ง แจ็คสังเกตเห็น จึงให้เยี่ยมยืมดินสอ วันรุ่งขึ้นเยี่ยมเลยเอาขนมมาฝากแจ็ค

5. การกระทำของแจ็คแสดงถึงอะไร

- ก. ความเมตตา
- ข. ความรักใคร่
- ค. ความเอื้อเฟื้อ

6. ถ้าทุกคนกระทำอย่างแจ็ค จะเป็นอย่างไร

- ก. ทุกคนมีขนมกิน
- ข. ทุกคนมีความสุข
- ค. ไม่มีใครลืมดินสอ

7. การที่เยี่ยมเอาขนมมาฝากแจ็ค แสดงว่าเยี่ยมเป็นคนอย่างไร

- ก. มีน้ำใจ
- ข. ใจเย็น
- ค. ร่ารวย

8. ต่อไปเยี่ยมและแจ็คจะเป็นอย่างไร

- ก. เรียนเก่งทั้งคู่
- ข. เพื่อนที่ดีต่อกัน
- ค. สุขภาพเรียบริ่อย

9. ถ้าวันต่อไปแจ๊คลืมเอาหนังสือเรียนมา เขี่ยมควรทำอย่างไร

- ก. ทำเฉยๆ
- ข. บอกครู
- ค. เรียกแจ๊คมานั่งด้วย

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 10 - 11

สุนัขตัวหนึ่งคาบเศษเนื้อแล้วเดินข้ามสะพาน บังเอิญมองลงไปในน้ำ เห็นเงาของตนเอง และเห็นว่าก้อนเนื้อมีขนาดใหญ่กว่าที่ตนคาบมา จึงอ้าปากออก หมายจะไปแย่งเอาก้อนเนื้อ ก้อนที่ใหญ่กว่านั้น ก้อนเนื้อจึงตกลงไปในน้ำ สุนัขจึงอดกินเนื้อ

10. สุนัขไม่ได้กินเนื้อเพราะเหตุใด

- ก. ความหิว
- ข. ความโลภ
- ค. ความโง่

11. เรื่องนี้ตรงกับสุภาษิตไทยข้อใด

- ก. โลกมากลางหาย
- ข. น้ำขึ้นให้รีบตัก
- ค. ตักน้ำใส่กะโหลก ชะโงกดูเงา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 12 - 14

ห่านกับนกกระสาหาอาหารอยู่ด้วยกันในบึงใหญ่ นายพรานผ่านมาพบเข้าก็จะจับเป็นเหยื่อ นกกระสามีน้ำหนักรตัวเบา จึงกางปีกบินหนีลบหายไป แต่ห่านตัวอ้วนหนึ่ไม่ทัน จึงถูกนายพรานจับไปเป็นอาหาร

12. ข้อใดมีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “จับ”

- ก. ถือ
- ข. ยึด
- ค. ปล่อย

13. สัตว์ในเรื่องนี้หากินที่ใด

- ก. ป่า
- ข. ภูเขา
- ค. แม่น้ำ

14. นกกระสามีนิสัยอย่างไร

- ก. รักเพื่อน
- ข. เสียดสี
- ค. เห็นแก่ตัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 15 - 19

ลูกนกสีตัวกำลังคอยพ่อแม่ที่ไปหาอาหารมาป้อน พ่อแม่สั่งให้มันคอยอยู่
เงียบๆ อย่าส่งเสียงร้องเพราะจะเป็นอันตราย แต่ลูกนกหิวมาก จึงพากันส่งเสียงร้อง ได้ยิน
ไปถึงเด็กชายกลุ่มหนึ่ง จึงมาจับลูกนกไปหมด

15. เรื่องนี้มีนกทั้งหมดกี่ตัว

- ก. 4
- ข. 5
- ค. 6

16. พ่อแม่จะทำอะไร

- ก. ไปเที่ยว
- ข. ไปหาอาหาร
- ค. ไปหารังใหม่

17. ทำไมลูกนกจึงร้อง

- ก. หิวน้ำ
- ข. หิวอาหาร
- ค. ไม่สบาย

18. ตอนสุดท้ายของเรื่องเกิดอะไรขึ้นกับลูกนก

- ก. ถูกเด็ก ๆ จับตัวไป
- ข. ตายหมดเพราะป่วย
- ค. ได้กินอาหารจากพ่อแม่

19. สาเหตุที่ลูกนกถูกจับเพราะขาดคุณธรรมข้อใด

- ก. ความเมตตากรุณา
- ข. ความอดทนอดกลั้น
- ค. ความขยันหมั่นเพียร

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 20 - 23

จ๊ะโอะเก็บลูกนกกระจอกตัวหนึ่ง ซึ่งตกมาจากหลังคา นำไปเลี้ยงไว้ที่บ้าน มันยังบินไม่ได้ จ๊ะโอะต้องคอยป้อนน้ำ ป้อนกล้วย และหากล่องกระต๊ากมาทำเป็นที่นอนให้มัน

20. คำว่า “ป้อน” หมายความว่าอย่างไร

- ก. หยิบให้กิน
- ข. วางไว้ให้กิน
- ค. ใส่ปากให้กิน

21. ข้อใดมีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “เก็บ”

- ก. ทิ้ง
- ข. โยน
- ค. ปล่อย

22. จี๋โอ๋ ไม่ได้ทำอะไร

- ก. ใส่ยาให้นก
- ข. ให้อาหารนก
- ค. หาที่อยู่ให้นก

23. จี๋โอ๋ มีลักษณะนิสัยอย่างไร

- ก. ใจดี
- ข. ร่าเริง
- ค. ซุกซน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 24

หนูติดปีก ไม่ใช่หนูนาหรือหนูตามบ้านที่จับมาติดปีกบิน แต่เป็นสัตว์ที่หน้าตาคล้ายหนู มีปีกบินได้ ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า “ค้างคาว”

24. สิ่งใดที่ทำให้สัตว์ชนิดนี้ถูกเรียกว่า หนูติดปีก

- ก. ใบหน้า
- ข. ท่าทาง
- ค. รูปร่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 25 - 27

ตุ๊ดตู่เลี้ยงสัตว์ไว้ 4 ชนิด ป้ายวันนี้ตุ๊ดตู่ลืมนิดประตูกอกสัตว์ แล้วเขาก็ยัง
เผลอหลับไปอีกด้วย สัตว์ทั้ง 4 ตัวจึงหนีออกไปอยู่ข้างนอกคอกหมด

25. ตุ๊ดตู่เลี้ยงสัตว์ไว้ชนิดละกี่ตัว

- ก. 1
- ข. 2
- ค. 3

26. ข้อใด ไม่ใช่ สัตว์ที่ตุ๊ดตู่เลี้ยงไว้

- ก. ม้า
- ข. หมู
- ค. หมู

27. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเวลาใด

- ก. เช้า
- ข. เย็น
- ค. กลางวัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 - 30

ปูและปลาเป็นพี่น้องกัน แต่ชอบแย่งของเล่นกันเสมอ ปลาตัวเล็กสู้ไม่ได้จึงไป
บอกป่านให้มาช่วย เมื่อป่านช่วยแย่งมาได้ก็ขอของเล่นนั้นไป

28. เรื่องนี้จะไม่เกิดขึ้น ถ้าปูและปลา มีคุณธรรมข้อใด

- ก. ความซื่อสัตย์
- ข. ความสามัคคี
- ค. ความรับผิดชอบ

29. ป่านมีนิสัยอย่างไร

- ก. ไม่ซื่อสัตย์
- ข. ไม่รับผิดชอบ
- ค. ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

30. เรื่องนี้สอดคล้องกับข้อความใด

- ก. หินเลื้อยปะจระเข้
- ข. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
- ค. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

แบบสอบถามวัดความสนใจในการอ่าน

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องหลังข้อความที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนเพียงช่องเดียว คำตอบที่นักเรียนตอบนั้นไม่มีถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกแตกต่างกันออกไป

2. ในแต่ละช่วงที่แสดงความรู้สึก มีความหมายดังนี้

- 😊 แสดงว่า นักเรียนชอบทำ ชอบคิดหรือคิดที่จะทำตามข้อนี้มากที่สุด
- 🙂 แสดงว่า นักเรียนชอบทำ ชอบคิดหรือคิดที่จะทำตามข้อนี้มาก
- 😐 แสดงว่า นักเรียนชอบทำ ชอบคิดหรือคิดที่จะทำตามข้อนี้ปานกลาง
- ☹️ แสดงว่า นักเรียนไม่ค่อยชอบทำ หรือคิดที่จะทำตามข้อนี้น้อย
- 😞 แสดงว่า นักเรียนไม่ค่อยชอบ ไม่ค่อยทำ หรือไม่คิดที่จะทำตามข้อนี้เลย

ตัวอย่าง เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วรู้สึกว่าตนเองชอบทำ ชอบคิด ที่จะทำตามข้อนี้มาก ให้นักเรียนเลือกตอบตรงกับใบหน้าที่นักเรียนรู้สึกนั้น

ข้อความ	😊	🙂	😐	☹️	😞
0) ชอบทนายปัญหาเกี่ยวกับภาษาไทย		✓			

ข้อความ					
1. ชอบอ่านหนังสือแข่งกับเพื่อนๆ					
2. ชอบอ่านหนังสือให้คุณพ่อ คุณแม่ฟัง					
3. ชอบอ่านหนังสือเมื่อมีเวลาว่าง					
4. รู้สึกดีใจเมื่อได้อ่านหนังสือ					
5. มีความสุขมากเมื่อได้อ่านหนังสือ					
6. ถ้าไม่เข้าใจหรืออ่านคำไหนไม่ได้จะถามครูเสมอ					
7. ชอบอ่านป้ายโฆษณาต่างๆ					
8. เมื่อพบเห็นตัวหนังสือในที่ใดก็จะอ่านเสมอ					
9. ชอบสอนเพื่อนให้อ่านหนังสือ					
10. ชอบชวนเพื่อนๆ อ่านหนังสือเสมอ					
11. เมื่ออ่านหนังสือแล้วชอบนำเรื่องราวไปเล่าให้เพื่อนฟัง					
12. นำสิ่งที่อ่านมาปรับปรุงตนเอง					
13. ภูมิใจในความสามารถเกี่ยวกับการอ่านของตนเอง					
14. รู้สึกชื่นชม ยกย่องคนที่อ่านหนังสือ					
15. คนที่อ่านหนังสือได้ดีย่อมเรียนวิชาอื่นได้ดีด้วย					

แบบทดสอบท้ายหนังสือเรียนเรื่องนิตน่อย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....
โรงเรียน.....แขวง.....
เขต.....กรุงเทพมหานคร
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2542

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าข้อที่ถูกที่สุด

1. เรื่องนี้มีตัวละครทั้งหมดเท่าไร

- ก. 3
- ข. 4
- ค. 5

2. เมื่อนิตมาขอรับประทานขนมเค้กด้วย นิตมีความรู้สึกอย่างไร

- ก. เสียใจ
- ข. เสียตาย
- ค. เสียสละ

3. เพราะเหตุใดนิตจึงหกล้ม

- ก. ดีใจ
- ข. ร้อน
- ค. ตื่นเต้น

4. นิตหกล้มที่ไหน

- ก. บ้านของนิต
- ข. บ้านของนิต
- ค. บ้านของพี่โหนด

5. ใครได้รับประทานขนมเค้ก

- ก. นิด
- ข. หน้อย
- ค. นิดและหน้อย

6. ใคร ไม่ได้ รับประทานขนมเค้ก

- ก. นิด
- ข. หน้อย
- ค. นิดและหน้อย

7. เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องใดมากที่สุด

- ก. ความซื่อสัตย์
- ข. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ค. ความมีระเบียบวินัยในตนเอง

8. การกระทำของใครที่ควรนำมาเป็นตัวอย่าง

- ก. นิด
- ข. หน้อย
- ค. นิดและหน้อย

9. การกระทำของใครที่ ไม่ควร นำมาเป็นตัวอย่าง

- ก. นิด
- ข. หน้อย
- ค. นิดและหน้อย

10. การกระทำของนิด น่าจะได้รับผลอย่างไร

- ก. ไม่มีเพื่อน
- ข. มีเพื่อนมาก
- ค. ไม่มีข้อถูก

11. การกระทำของหน้อยน่าจะได้รับผลอย่างไร

- ก. ไม่มีเพื่อน
- ข. มีเพื่อนมาก
- ค. ไม่มีข้อถูก

12. จากเรื่องนี้ ถ้านักเรียนเห็นน้องน้อยร้องไห้ นักเรียนจะอย่างไร

- ก. ลุกขึ้นเดินไปที่อื่น
- ข. แบ่งให้น้องนั่งชิงช้าบ้าง
- ค. ไม่สนใจเพราะไม่ใช่เรื่องของตน

13. ถ้าเพื่อนๆทุกคนประพฤติตนเหมือนนิต จะเกิดผลอย่างไร

- ก. เกิดความวุ่นวาย
- ข. เกิดความสนุกสนาน
- ค. เกิดความสันติสุข

14. ถ้าเพื่อนๆทุกคนประพฤติตนเหมือนหน้อย จะเกิดผลอย่างไร

- ก. เกิดความวุ่นวาย
- ข. เกิดความสนุกสนาน
- ค. เกิดความสันติสุข

15. นักเรียนคิดว่าหน้อยควรทำอย่างไร เมื่อนิตนำขนมเค้กชิ้นที่ให้มาคืน

- ก. รับนำไปเก็บไว้ในบ้าน
- ข. แบ่งให้นิตรับประทานด้วย
- ค. รับประทานคนเดียวเพราะมีน้อย

คำชี้แจง ตั้งแต่ข้อ 21 - 30 ให้นักเรียนนำคำที่ให้มาแต่งประโยคให้ได้ใจความสมบูรณ์

16. วันเกิด.....

17. ขนมเค้ก.....

18. รับประทาน.....

19. สะดุด.....

20. เอื้อมน้อย.....

ภาคผนวก ง

หนังสือเรียนเรื่องนิดหน่อย

นิดหน่อย

ลักษณะ เรื่อง
รุ่งโรจน์ ภาพ

ความคิดรวบยอด

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นคุณธรรมที่ล้ำค่าสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือเรียนเล่มนี้และทำกิจกรรมการเรียนรู้การสนทนาแล้วสามารถแสดงพฤติกรรม ดังนี้

1. อ่านเรื่องราวจากบทเรียนได้
2. บอกความหมายจากเรื่องที่อ่านได้
3. แสดงบทบาทสมมติได้
4. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
5. เขียนเรื่องร่วมกับครูผู้สอนได้
6. ทำหนังสือเล่มใหญ่ (Big Book) ได้
7. มีความสนใจในการอ่าน

อรรถลักษณะ : บรรยายเชิงจินตนาการ

1. เริ่มเรื่อง : หน่อยได้ขนมเค้กเป็นของขวัญวันเกิด
2. ชี้ปัญหา : หน่อยไม่ยอมแบ่งขนมเค้กให้เพื่อนเพราะเสียดาย
3. ชี้เหตุเกิดปัญหา : หน่อยรีบวิ่งหนีเข้าบ้านเพราะกลัวเพื่อนมาเห็นแล้ว

ขอชมอีก

4. เล่าเหตุการณ์ทั้งกาลเทศะ : หน่อยได้ขนมเค้กเป็นของขวัญวันเกิด นิดขอทานขนมด้วย หน่อยก็แบ่งชิ้นเล็กๆ ให้ไปเพียงชิ้นเดียว แล้วหน่อยก็วิ่งหนีเข้าบ้านไป เพราะกลัวเพื่อนจะมาเห็น ความริบร้อนทำให้หน่อยไม่ทันระวัง จึงเสียดูชอบประตุ้มลง หน่อยเสียใจและเสียดายขนมมากจึงร้องไห้เสียงดัง นิดได้ยินก็ออกมาดูแล้วปลอบใจหน่อย โดยการเอาขนมเค้กที่หน่อยให้นิดมาคืน

5. คติเตือนใจ : ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันก่อให้เกิดความสันติสุข

ข้อเสนอแนะในการใช้หนังสือเรียนเรื่องนิคหน้อยสำหรับครู

1. ผู้สอนจะต้องใช้วิธีสอนตามแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง
- ขั้นที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่อง
- ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน
- ขั้นที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่
- ขั้นที่ 5 เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทางภาษาอื่นๆ

2. ใช้หนังสือเรียนเรื่องนิคหน้อยเป็นแกนนำ และสามารถใช้อื่นเข้ามาเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

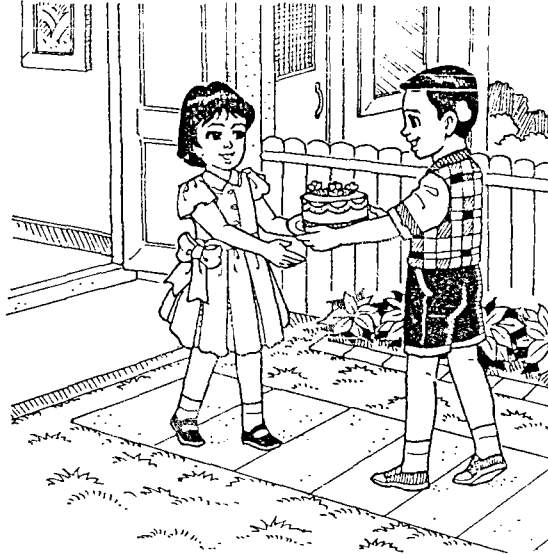
คำนำ

การสอนอ่านในระดับประถมศึกษาชั้นต้นมักประสบปัญหานักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก ไม่สนใจการอ่าน ขาดแคลนวัสดุการอ่าน นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน และปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งแนวทางแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอนที่เหมาะสมก็คือ การปรับปรุง สื่อการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อการสอนอ่านที่สำคัญได้แก่หนังสือเรียน ควรปรับปรุงทั้ง ทางด้านรูปภาพ โครงสร้าง เนื้อหา แก่นสาระ การจัดใจ การสร้างจากตัวละคร และที่สำคัญที่สุดคือภาษา นอกจากนี้แล้ววิธีการสอนก็เป็นสิ่งสำคัญที่ควบคู่กัน วิธีสอน ที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับก็คือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

สำหรับหนังสือเรียนเรื่องนิคหน้อยมุ่งนำเสนอเนื้อหา สำหรับการสอนอ่าน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีอินทมาท ที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง

ลักขณา กิจเฮง

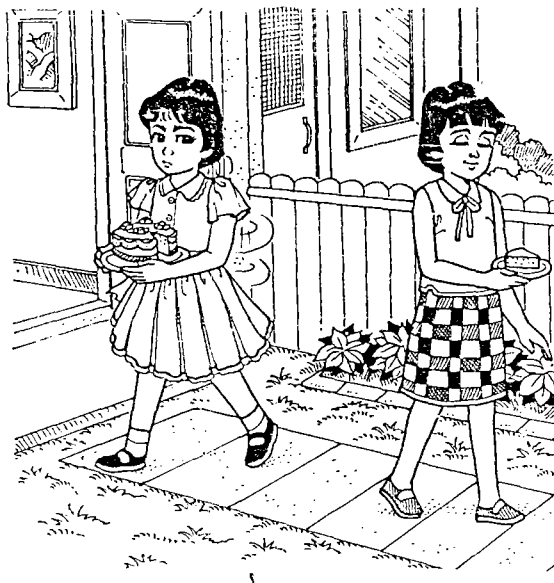
วันนี้เป็นวันเกิดของหน้อย

พี่โหน่ง: หน้อยหน้อยครับ นี่ขนมเค้กของหน้อยหน้อยครับ
 หน้อย: ชอบคุณค่ะพี่โหน่ง

ขณะที่หน้อยเดินเข้ามาเห็นพอดิ

นิต: เราขอทานเค้กด้วยคนนะ
 หน้อย: เอ้า.....เอาไปชิ้นเดียวนะ เดี่ยวคงเราหมด
 นิต: ชอบใจมากจ้ะ

หน้อย: จันเราเข้าบ้านก่อนนะ เดี๋ยวใครมาขอขนมของเราอีก
 นิด: ไปเถอะจ๊ะ

หน้อยรีบวิ่ง ไม่ทันระวังจึงสะดุดขอบประตูล้มลง

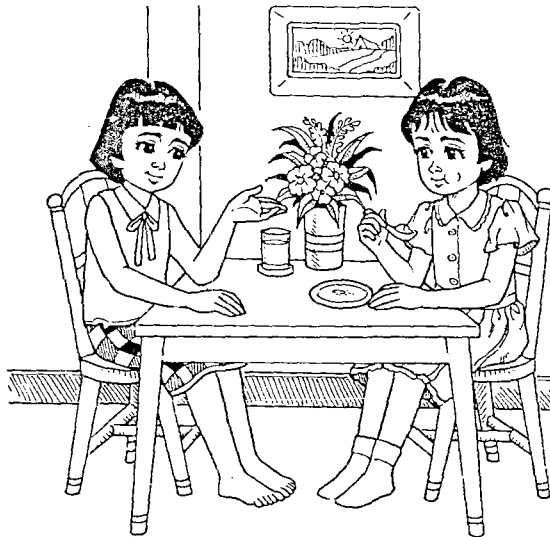
หน้อย: โธ้ย! อือ.....อือ.....อือ.....
 ขนมหล่นหมดแล้ว อือ.....อือ.....

นิดได้ยินเสียงหน้อยร้องไห้จึงรีบออกมาดู

หน้อย: อี้อ.....อี้อ.....อี้อ.....

นิด: อย่าเสียใจไปเลยนะหน้อย ชนมที่เธอให้
เรายังไม่ได้ทานเลย เคี้ยวเราจะเอามาให้เธอทานนะ

หน้อยนั่งรับประทานขนมอย่างเอร็ดอร่อย

หน้อย: น่าเสียดายจังเลย นี่ถ้าเราให้ขนมเธอชิ้นใหญ่กว่านี้
เราก็คงจะได้ทานมากกว่านี้สินะ

นิดหน่อย

ลักษณะ เรื่อง
รูปร่าง ภาพ

ความคิดรวบยอด

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นคุณธรรมที่ล้ำค่า

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อนักเรียนได้อ่านหนังสือเรียนเล่มนี้และทำกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว
สามารถแสดงพฤติกรรม ดังนี้

1. อ่านเรื่องราวจากบทเรียนได้
2. บอกความหมายจากเรื่องที่อ่านได้
3. แสดงบทบาทสมมติได้
4. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
5. เขียนเรื่องร่วมกับครูผู้สอนได้
6. ทำหนังสือเล่มใหญ่ (Big Book) ได้
7. มีความสนใจในการอ่าน

อรรถลักษณะ : บรรยายเชิงจินตนาการ

1. เริ่มเรื่อง : หน่อยได้ขนมเค้กเป็นของขวัญวันเกิด
2. ชี้นำปัญหา : หน่อยไม่อยากแบ่งขนมเค้กให้เพื่อนเพราะเสีย
3. ชี้นำเกิดปัญหา : หน่อยรีบวิ่งหนีเข้าบ้านเพราะกลัวเพื่อนมาเห็นแล้ว

ข้อสมมติ

4. เล่าเหตุการณ์ทั้งทีละทีละ : หน่อยได้ขนมเค้กเป็นของขวัญวันเกิด นิดชอบทานขนมด้วย หน่อยก็แบ่งชิ้นเล็กๆ ให้ไปเพียงชิ้นเดียว แล้วหน่อยก็รีบหนีเข้าบ้านไป เพราะกลัวเพื่อนจะมาเห็น ความรีบร้อนทำให้หน่อยไม่ทันระวัง จึงสะดุดขอบประตูล้มลง หน่อยเสียใจและเสียขายขนมมากจึงร้องไห้เสียงดัง นิดได้ยินก็ออกมาดูแล้วปลอบใจหน่อย โดยการเอาขนมเค้กที่หน่อยให้นิดมาคืน

5. คติเตือนใจ : ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันก่อให้เกิดความสันติสุข

ข้อเสนอแนะในการใช้หนังสือเรียนเรื่องนิคหน้อยสำหรับครู

1. ผู้สอนจะคงใช้วิธีสอนตามแผนการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้
 - ขั้นที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง
 - ขั้นที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่อง
 - ขั้นที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน
 - ขั้นที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่
 - ขั้นที่ 5 เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทางภาษาอื่นๆ
2. ใช้หนังสือเรียนเรื่องนิคหน้อยเป็นแกนนำ และสามารถใช้อื่นๆเข้ามาเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

คำนำ

การสอนอ่านในระดับประถมศึกษาชั้นต้นมักประสบปัญหานักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก ไม่สนใจการอ่าน ขาดแคลนวัสดุการอ่าน นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน และปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งแนวทางแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอนที่เหมาะสมก็คือ การปรับปรุงสื่อการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อการสอนอ่านที่สำคัญได้แก่หนังสือเรียน ควรปรับปรุงทั้งทางด้านรูปภาพ โครงสร้าง เนื้อหา แก่นสาระ การจัดวาง การสร้างฉากตัวละคร และที่สำคัญที่สุดคือภาษา นอกจากนี้แล้ววิธีการสอนก็เป็นสิ่งสำคัญที่ควบคู่กัน วิธีการสอนที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับก็คือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

สำหรับหนังสือเรียนเรื่องนิคหน้อยมุ่งนำเสนอเนื้อหา สำหรับการสอนอ่าน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีชันหมาก ที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจอย่างยิ่ง

ลักขณา กิจเฮง

นัดกับหน้อยเป็นเพื่อนกัน

นัด: หน้อยจ๊ะ วันนี้คุณแม่ของเราทำข้าวเหนียวสังขยา
 ลองทานดูดีจ๊ะ

หน้อย: อร่อยจังเลย ชอบใจจ๊ะ

๒

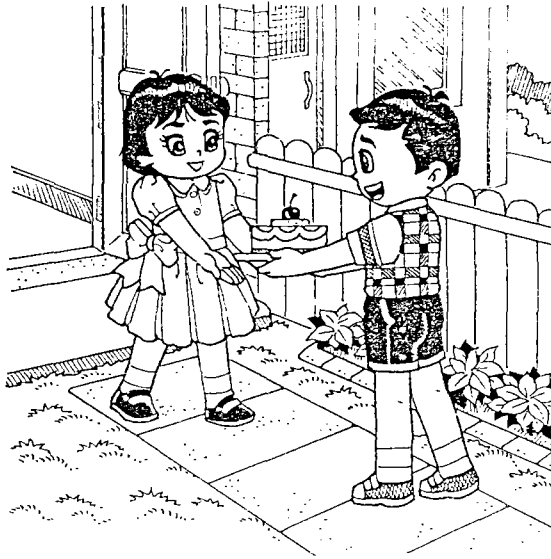

หลังจากรับประทานอาหารอิ่มแล้ว

น้องน้อย: ฮือ.....ฮือ.....หนูอยากเล่นชิงช้า ให้หนูเล่นบ้างสิ

หน้อย: ไม่ได้หรอก พี่กำลังเล่นสนุก ๆ

นัด: จ้ะน้องน้อยมาเล่นของพี่นี่สิ พี่เล่นนานแล้วละ

วันนี้เป็นวันเกิดของหน้อย

พี่โหน่ง: น้องหน้อยครับ นี่ขนมเค้กของน้องหน้อยครับ
 หน้อย: ขอขอบคุณพี่โหน่ง

ขณะนี้หนิดเดินฝ่าหมามาเห็นพอดี

นิด: เราขอทานเค้กด้วยคนนะ
 หน้อย: เอ้า.....เอาไปชิ้นเดียวนะ เดี่ยวของเราหมด
 นิด: ชอบใจมากจ๊ะ

หน้อย: จ้ะเราเข้าบ้านก่อนนะ เดี๋ยวใครมาขอขนมของเราอีก
 นิด: ไปเดอะจ๊ะ

หน้อยรีบวิ่ง ไม่ทันระวังจึงสะดุดขอบประตูล้มลง

หน้อย: โอ๊ย! อือ.....อือ.....อือ.....
 ขนมหล่นหมดแล้ว อือ.....อือ.....

นิดได้ยินเสียงน้อยร้องไห้จึงรีบออกมาดู

น้อย: อือ.....อือ.....อือ.....

นิด: อย่าเสียใจไปเลยนะน้อย ชนมที่เธอให้
เรายังไม่ได้ทานเลย เดี่ยวเราจะเอามาให้เธอทานนะ

น้อยนั่งรับประทานขนมอย่างเอร็ดอร่อย

น้อย: น่าเสียดายจังเลย นี่ถ้าเราให้ขนมเธอชิ้นใหญ่กว่านี้
เราก็คงจะได้ทานมากกว่านี้สินะ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางลักขณา กิจเฮง (อำภา)
เกิดวันที่	22 พฤศจิกายน 2511
สถานที่เกิด	จังหวัดอุทัยธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 19/6 หมู่ 2 แขวงสีกัน สำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนศาลาคู้ สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	ประถมศึกษา โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 58 อำเภอยะผา จังหวัดอุทัยธานี
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา อำเภอนองจาน จังหวัดอุทัยธานี
พ.ศ. 2529	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหนองฉางวิทยา อำเภอนองจาน จังหวัดอุทัยธานี
พ.ศ. 2533	ปริญญาตรี (การศึกษาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2542	ปริญญาโท (การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2534 ถึงปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนศาลาคู้ สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบ
เป็นภาพเหมือนกับภาพการ์ตูน

บทคัดย่อ

ของ

ลักขณา กิจเฮง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
พฤษภาคม 2542

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการอ่านจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบเป็นภาพเหมือนกับภาพการ์ตูน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนศาลาแก้ว สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ดำเนินการสอนโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design กลุ่มทดลองเรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูน กลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบเป็นภาพเหมือน ใช้เวลาในการเรียนกลุ่มละ 30 คาบ คาบละ 20 นาที ก่อนทดลองมีการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) หลังจากการเรียนการสอนสิ้นสุดลงจึงทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และความสนใจในการอ่าน

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ t - test, Independent, Pooled Variance ซึ่งปรากฏผลดังต่อไปนี้

1. นักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูน มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบเป็นภาพเหมือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูน มีความสนใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยใช้หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบเป็นภาพเหมือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF ACHIEVEMENT AND INTEREST IN READING OF
PATHOMSUKSA I STUDENTS HAVING BEEN TAUGHT THROUGH
CONCENTRATED LANGUAGE ENCOUNTERS USING CARTOON-LIKE PICTURE BOOKS

AN ABSTRACT
BY
LAKANA GITHENG

Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University
May 1999

The purpost of this study was to compare the achievement and interest in reading of Prathomsuksa 1 Students having been taught through Concentrated Language Encounters using Cartoon-like Picture Books.

The sample used in this study was 60 Prathomsuksa 1 students of Salakhoo School. Minburi, Bangkok during, the second semester of the 1998 academic year. Randomized in to the Experimental Group and Control Group with 30 Students in each. The Experimental Group was taught through Concentrated Language Encounters using Cartoon Book, the Control Group was taught through Concentrated Language Encounters using like - Picture Book. Both groups were taught by researcher for 30 periods with 20 minutes in each, pretest be before study posttest the Achievement and Interest of reading. The data was Statistically analized by using the t - test, Independent, Pooled Variance.

The result of the study indicated that :

1. The achievement of reading, the Experimental Group was significantly higher than that of Control Group at the .01 level.

2. The interest of reading, the experimental Group was significantly higher than that of Control Group at the .01 level.